

Bærekraftsrapport

Frøya kommune

2024

Innholdsfortegnelse

1. Introduksjon

Om denne rapporten

Hva menes med bærekraft?

Oversikt over innhold og metodikk

2. Frøya kommune

Om kommunen

Arbeid med bærekraft

Suksesshistorie

Statsforvalterens hovedbilde

3. Hvordan kommunen møter FNs bærekraftsmål

4. Kartlegging av materialer

5. Innbyggerundersøkelsen

6. Nasjonale og regionale rammer for å arbeide med bærekraft

Nasjonale forventninger og oversikt regionale planer

Rød tråd i plan og styringssystem

Oversikt tilskudd og virkemidler

Oversikt kunnskapsgrunnlag

1

Introduksjon

- Om denne rapporten
- Hva menes med bærekraft?
- Oversikt over innhold og metodikk

Om denne rapporten

I arbeidet med FNs bærekraftsmål peker regjeringen på kommunene som en av de viktigste aktørene i arbeidet for å nå bærekraftsmålene. Så langt har det ikke blitt etablert felles standarder for hvordan kommunene og fylkene bør organisere arbeidet med bærekraftsmålene, i tillegg til at vurdering av måloppnåelse er utfordrende uten et felles måle- og rapporteringsverktøy.

Felles bærekraftsnettverk i Trøndelag

For å styrke arbeidet med bærekraftsmålene i kommunene i Trøndelag, har fylket invitert kommunene til å bli med i et bærekraftsnettverk. Mange kommuner i Trøndelag er med i det regionale bærekraftsnettverket, som skal bidra til kunnskaps- og erfaringsutveksling.

Rapporten skal gi et overblikk over nåsituasjonen i kommunen

Bærekraftsnettverket ønsket å få utarbeidet en rapport som gir kommunene et kunnskapsgrunnlag for å vurdere kommunens status innen FNs bærekraftsmål. Et godt kunnskapsgrunnlag er en forutsetning for å vite hvor man står, og hvilket utviklingsbehov man har.

Kunnskapsgrunnlaget skal gi en oversikt over hvordan kommunen ligger an med bærekraftsarbeidet, basert på etablerte måleindikatorer innen FNs bærekraftsmål. Kunnskap kan gjøre det lettere for innbyggere, næringsliv, organisasjoner og academia å bidra til bærekraftig utvikling. Det tas forbehold om at rapporten ikke gir en fasit på resultater innen bærekraft, men en status for kommunen basert på valgte indikatorer med offentlige tilgjengelige data. Indikatorene bør sees i sammenheng med hverandre, og må ikke stå for seg selv.

Rapporten er utarbeidet av PricewaterhouseCoopers (PwC) som har vært ansvarlig for planlegging av rapporten, datainnsamling og fremstilling av funn.

Hva menes med bærekraft?

Brundtland-kommisjonen introduserte begrepet bærekraftig utvikling i FN-rapporten «Vår felles fremtid» i 1987. Rapporten definerte begrepet bærekraft som “en utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov”¹. Bærekraft handler om balanse mellom økonomisk fremgang, sosial rettferdighet og miljøbeskyttelse, samt å sikre en fremtid som tar hensyn til både dagens og fremtidige generasjoners behov. Bærekraft er en utvikling som tilfredsstiller dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å tilfredsstille sine behov².

I 2015 ble *Agenda 2030* med 17 bærekraftsmål vedtatt av FNs generalforsamling. Agenda 2030 er verdens handlingsplan for å oppnå en bærekraftig utvikling, og utgjør det politiske hovedsporet for å ta tak i vår tids største nasjonale og globale utfordringer. De 17 målene inkluderer 169 delmål som sier noe om hvilke områder som er særlig viktige, som å utrydde fattigdom og sult, sikre god helse og utdanning til alle, redusere ulikhet i verden og stanse klimaendringene. Agenda 2030 slår fast at det er et felles ansvar å styre utviklingen på en bærekraftig måte. For å nå bærekraftsmålene kreves det en felles innsats fra både myndigheter, sivilsamfunn, privat sektor og academia i alle land³.

1] World Commission on Environment and Development (WCED) (1987) Our Common Future

2] Store Norske Leksikon (2023), Bærekraftig utvikling

3] Regjeringen (2021) Stortingsmelding nr. 40 (2020-2021): Mål med mening

Oversikt over innhold og metodikk

Denne rapporten skal gi en oversikt og en ståstedsanalyse av arbeidet med bærekraft i kommunen. Rapporten er bygd opp og strukturert rundt FNs bærekraftsmål. Dette gir en etablert ramme for å arbeide med bærekraft og sikrer at rapporten hensyntar de ulike dimensjonene ved bærekraft. Rapporten har brukt en kombinasjon av kvantitative og kvalitative metoder og skal belyse:

Om kommunen og arbeid med bærekraft: Kapittel 2 gir et øyeblikksbilde av kommunen, gjennom *kommunen i tall*. Videre beskrives kommunens organisering og arbeid med bærekraft, basert på intervjuer og gjennomgang av dokumentasjon. I kapittelet presenteres det en suksesshistorie fra kommunen knyttet til bærekraft, samt en oppsummering av Statsforvalterens kommunebilde.

Ståstedsanalyse: Data for ulike indikatorer knyttet til FNs bærekraftsmål er samlet inn fra offisielle kilder slik som SSB, Miljødirektoratet og DSB. Ståstedsanalysen gir et oversiktsbilde av kommunens prestasjoner innen ulike bærekraftsindikatorer i forhold til hele fylket. Disse dataene er samlet og analysert, og presenteres i kapittel 3.

Kartlegging av materialer: Kartleggingen har som formål å øke forståelsen av materialstrømmene i kommunen. Målet er å identifisere potensial for effektivisering som kan bidra til økt sirkularitet i bruk av materialer. Analysen tar for seg områdene vann og avløp, avfall og byggeråstoff. Resultatene presenteres i kapittel 4.

Innbyggerundersøkelse: Respons Analyse har gjennomført en innbyggerundersøkelse om bærekraft blant innbyggerne i Trøndelag, på oppdrag fra Trøndelag fylkeskommune. I kapittel 5 presenteres utvalgte svar fra undersøkelsen.

Nasjonale og regionale rammer for å arbeide med bærekraft: Kapittel 6 oppsummerer hvilke forventninger man har nasjonalt til bærekraftsarbeidet, en oversikt over regionale planer og strategier, og hvordan dette henger sammen med styringssystemet. Kapittelet viser også til et bibliotek med oversikt over tilskudd og virkemidler mht. bærekraft. Her vil det være endringer år for år utfra hva ulike aktører/myndigheter har som fokusområder. Oversikten er ikke uttømmende. I tillegg presenteres en oversikt over relevante kunnskapsgrunnlag.

2

Frøya kommune

- Om kommunen
- Arbeid med bærekraft
- Suksesshistorie fra kommunen
- Statsforvalterens hovedbilde

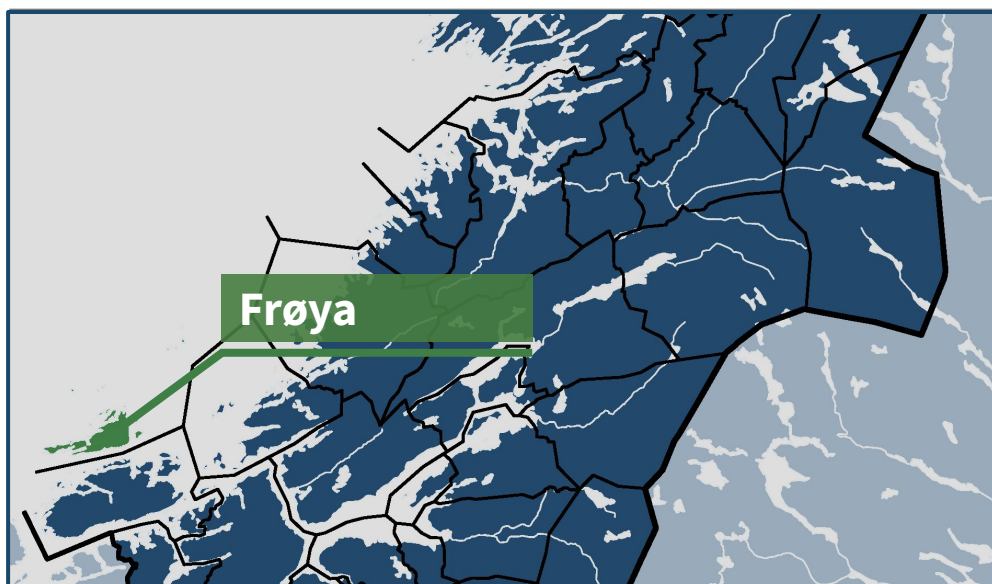
Frøya kommune i tall

Frøya kommune ligger ute i havet vest for innløpet til Trondheimsfjorden. Kommunen omfatter den store øya Frøya og flere tusen mindre øyer og holmer i øygruppa Froan.

Kommunen har hatt en jevn økning i innbyggertallet de siste årene, i hovedsak på grunn av veksten i havbruksnæringen. Hele 28,6 prosent av innbyggerne har innvandrerbakgrunn, et nivå som ligger langt over Trøndelag og landet for øvrig.

Kommunen kjennetegnes av stor utviklingskraft og sterke næringsaktører. Frøya er Norges største oppdrettskommune, og fiskeforedling utgjør en stor andel av industriarbeidsplassene. Ellers finnes noen mindre bedrifter innen tekstil-, plastvare- og verkstedindustri. Jordbruk drives i stor grad som binæring.

Kommunen har svært høye skatteinntekter og har fått betydelige overføringer fra havbruksfond. Dette legger til rette for et økonomisk fundament svært få andre kommuner har mulighet til.

5 416**Innbyggere** (2. kvartal 2023)**5 956****Innbyggere, forventet utvikling i 2030****129 138 kroner****Kommunale driftsutgifter per innbygger** (2022)**23****Innbyggere per km²**
Befolkningstetthet 2022**411****Pendling ut av kommunen** (2022)**825****Pendling inn til kommunen** (2022)

Kommunens arbeid med bærekraft

Organisering

Det utøvende ansvaret for bærekraft ligger hos kommunaldirektøren, og det er flere i kommunen som jobber med bærekraft og bærekraftige tjenester. I kommunens planavdeling har de en definert bærekraftskoordinator.

Planer

I planstrategi for 2020-2024 er bærekraftig utvikling og FNs bærekraftsmål nevnt, men planen går ikke langt ned i målene. Kommuneplanens samfunnsdel gjaldt fra 2015-2027 og har forståelig nok ikke med seg FNs bærekraftsmål (som er fra 2015). I ettertid er det utarbeidet et tilleggskdokument til samfunnsdelen som tar for seg organisasjonen og bærekraftsmål. Dette har ikke vært ute på høring, men fungerer som et arbeidsdokument internt i kommunen. Dokumentet ser på bærekraftsmål og delmål og kobler de mot kommuneplanens satsingsområder

Kommunedelens arealplan nevner ikke FNs bærekraftsmål eksplisitt, men er utarbeidet for at kommunen skal kunne tilpasse seg miljø og klimaendringer.

Prioriteringer

Frøya kommunes visjon er "Kraft og mangfold". Kommuneplanens samfunnsdel har definert fire satsingsområder som skal bidra til realisere visjonen og som skal gis særlig oppmerksomhet og ressurser i kommende planperiode.

I opprinnelig plan er ikke disse koblet mot FNs bærekraftsmål og delmål. Dette er gjort i etterkant i et arbeidsdokument i kommunen.

- Levekår og folkehelse (FNs bærekraftsmål 3, 4, 5 og 16)
- Natur, miljø og klima (FN's bærekraftsmål 2, 6, 7, 11, 13, 14, 15 og 17)
- Samfunn, næring og kultur (FNs bærekraftsmål 3, 4, 8, 9, 11 og 12)
- Organisasjonen Frøya kommune (FNs bærekraftsmål 1, 8, 10, 11 og 16=)

Trafikksikkerhetsplan 2022-2025

Frøya kommune vedtok i 2022 en trafikksikkerhetsplan som knyttes konkret til FNs bærekraftsmål 3.6, som sier at antall skader og dødsfall i verden forårsaket av trafikkulykker skulle halveres innen 2030.

Frøya helsetun

Frøya helsetun består av helsehus med 28 plasser, bofellesskapet Utsikten med 24 plasser og bofellesskapet Sjøsidan med 24 plasser. I tillegg inneholder helsetunet et storkjøkken, cafe, undervisningsrom, fotterapi, frisør, trimrom. Bygget er bygd med fokus på energieffektivitet.

ØYA prosjektet - Det trengs ei hel øy for oppdra et barn

Øya-prosjektet er det største folkehelseprosjektet noensinne i Frøya kommune. Prosjektet skal styrke voksenrollen og gjennom dette bygge trygge og robuste barn, og unge med god helse. Dette skal øye hverdagsmestring og livsmestring for innbyggerne i Frøya kommune. Prosjektet er et samarbeid mellom innbyggerne i kommunene, Trøndelag fylkeskommune. RKBU MidtNorge og Bufetat.

Strandrydding

På grunn av havstrømmen som driver forbi øyrekka er Frøya kommune den kystkommunen som blir mest påvirket av marint avfall. Med havstrømmene drives store mengder avfall i land og forurensar viktige hekkeområder for sjøfugl. Det blir observert store mengder med plast og avfall på øyer og holmer i kommunen. Frøya kommune har hatt stort fokus på marin forsøpling. Det ble i 2018 vedtatt å bruke 1 million kroner per år i 4 år fra havbruksfondet til dette formålet. Siste år blir 2022. I 2021 ble disse midlene brukt til strandrydding av frivillige og profesjonelle.

Forprosjekt Bærekraftstanken

Gjennom Trøndelag Sørvest, Lakseregionen, er kommunen med i et forprosjekt på bærekraft som består av to piloter som skal utvikle kommunikasjonsstrategier og verktøy knyttet til bærekraft hos de ansatte, samhandling utad og et lederprogram.

Suksesshistorie fra kommunen | Morgendagens omsorg

Bakgrunn

Et viktig satsningsområde i de nærmeste årene vil være utviklingen av morgendagens omsorgstjenester.

Ambisjon

Framtidas omsorgstjenester omhandler ikke bare eldreomsorgen, men skal omfavne hele livsløpet - dvs. omsorg for alle. Dette krever at vi også definerer omsorg i et videre perspektiv enn hva vi gjør i dag.

Prosess

Prosjektet «Morgendagens omsorg» som ble startet i 2015, innbefatter fem områder for utvikling: Utforming av heldøgns omsorg, frivillighet og pårørendeomsorg, hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi, rus og psykisk helsearbeid og organisering, bemanning og kompetanse. Prosjektet omtales også som et samfunnsprosjekt, da det innbefatter alle aldersgrupper, ulike fagpersonell, og som legger vekt på et godt samspill med pårørende, frivillige og lokalsamfunnet.

Gjennom prosjektet «morgendagens omsorg» er det utarbeidet en ny omsorgstrapp. Den beskriver en ny tjenestestruktur hvor helsefremmende og forebyggende arbeide vektlegges. Hverdagsmestring, hvor brukernes gjenværende ressurser vektlegges, skal bli et «tankesett» som skal ligge i bunnen for all tjenesteutøvelse.

Innbyggerne skal få tjenester ut fra det behovet de har, og ikke ut fra hvilken boform de har

Resultat

Kommunestyret vedtok i 2016 bygging av nytt helsehus med 28 plasser, og 48 omsorgsboliger med heldøgntjenester. Disse skal ha en sentrumsnær beliggenhet. Kommunestyret har vektlagt samlokalisering av helsehus og omsorgsboliger, og at heldøgnsomsorgen skal samles på en plass. Dette vil bli særlig viktig i et framtidsperspektiv, med knapphet både på kompetanse og personellressurser. Det skal i tillegg også planlegges for en eventuell utvidelse av flere omsorgsboliger, som vil si bofellesskap med tilgang til personal. Dette for å sikre fremtidig behov.

Konklusjon

Morgendagens omsorgstjenester vil medføre en dreining fra institusjonstjenester – til hjelp i eget hjem. Innbyggerne skal få tjenester ut i fra det behovet de har, og ikke ut i fra hvilken boform de har. Bofellesskap med heldøgns tjenester skal i stor grad dekke dagens sykehjemsplasser. Vi skal framover skape muligheter for at brukere av tjenestene skal klare seg best mulig i eget liv - og i eget hjem.

Velferdsteknologiske løsninger skal også i større grad tas i bruk. Slik teknologisk assistanse vil bidra til gode trygghetsløsninger, økt mobilitet og sosial deltakelse for den enkelte. Teknologiske løsninger skal også vurderes i bygging av nye boliger.

Fremtidig innretning av kommunens helse- og omsorgstjenester vil nødvendigvis også påvirke dagens organisering, bemanning og ledelse. Samlokalisering av tjenester, større vekt på tverrfaglig samarbeid og teambasert arbeid, samt krav om tilstrekkelig kompetanse til å utføre de tjenester som kreves. En fleksibel og effektiv bemanning krever at vi ser sektoren under ett, og at vi har en helhetlig tilnærming for å yte best mulig bistand til kommunens innbyggere.

Statsforvalterens hovedbilde av Frøya kommune (per april 2021)

Samlet sett viser Statsforvalteren i Trøndelags¹ gjennomgang at Frøye kommune har flere områder som vurderes som gode, men at det er overvekt av middels til svake områder.

Statsforvalteren tegner et bilde av en kommune med betydelige inntekter fra privat næringsliv som gir et økonomisk fundament svært få andre kommuner har. Kommunen er godt rustet på plansiden, de jobber godt med samfunnssikkerhet og beredskap, ivaretar innvandrerbefolkningen på en god måte og har god kommunehelsetjeneste.

Læringsmiljø og læringsresultater i grunnskolen er det eneste området som trekkes frem som særlig kritisk. I tillegg har de bemanningsutfordringer i barnevernet og omsorgstjenestene som skaper utfordringer i tjenestetilbudet og ivaretagelse av den enkelte innbygger. De peker også på behovet for gjennomgang av kommunens planverk, herunder klima- og energiplan.

1

Svake områder Grunnskole

8

Middels områder

Kommunal planlegging, Kommunal økonomi, Folkehelse, Omsorgstjenestene, Sosialtjenesten, Barnehage, Barnevern, Klima og miljø

4

Gode områder

Samfunnssikkerhet og beredskap, Kommunehelsetjenesten, Integrering og bosetting, Landbruk

Styrker og muligheter som trekkes frem:

- Godt rustet med hensyn til ressurser og kompetanse til kommunal planlegging
- Godt arbeid innenfor samfunnssikkerhet og beredskap sammen med nabokommuner
- Gode landbruksfaglige vurderinger og saksbehandling på området
- God legedekning og høy prioritet av helsestasjon og skolehelsetjenesten
- Gode resultater for de fleste indikatorer som beskriver innvandreres tilknytning til arbeidslivet og grunnleggende kvalifisering

Svakheter, utfordringer og sårbarheter

- Utfordringer med læringsmiljø og læringsresultater over flere år, med svake resultater på nasjonale prøver og lavere grunnskolepoeng enn landet for øvrig
- Usikre og varierende inntekter på lang sikt skaper uforutsigbar kommuneøkonomi
- Stort antall dispensasjonssøknader indikerer at kommunens overordnede planverk ikke er godt nok som styringsverktøy. Det er også behov for revisjon av klima- og energiplanen
- Flere ungdommer sliter med overvekt, og mange er ikke fornøyd med egen helse
- Mangel på pedagogisk utdannet personale i barnehagene
- Utfordrende bemanningssituasjon i barnevernet med midlertidig ledelse og problemer med å sikre tilstrekkelig kompetanse og bredde i mottaksapparatet
- Høy alder blant helsefagarbeidere og få med høyere utdanning innenfor tjenesten
- De sosiale tjenestene virker å være lite tilgjengelig for innbyggerne, og få sosialhjelpsmottakere har individuell plan og færre enn ønsket deltar i kvalifiseringsprogrammet

1) [Statsforvalteren i Trøndelag](#)

3

Hvordan kommunen møter FNs bærekraftsmål

Ståstedsanalysen skal gi en oversikt over kommunens utvikling innen FNs bærekraftsmål

Ståstedsanalyse

Ståstedsanalysen skal si noe om hvordan kommunen ligger an i bærekraftsarbeidet, og inkluderer en analyse av en rekke indikatorer som kan knyttes opp mot FNs bærekraftsmål. Analysen skal gi en oversikt over kommunens resultater og utvikling innen hver indikator.

Hva menes med indikatorer?

En indikator er statistikk eller data som brukes for å få forståelse av en tilstand eller en utvikling på et område. Bærekraft er omfattende og komplisert. For å si noe om bærekraft er det viktig å se på utvikling over tid, samt sammenligne med utvikling i sammenlignbare områder. I dette tilfellet sammenlignes kommunen med gjennomsnittet til Trøndelag fylke.

Hvordan måle bærekraft?

Analysen er basert på etablerte indikatorer innen FNs bærekraftsmål. Utvalget av indikatorer har tatt utgangspunkt i anerkjente indikatorer som anbefales for å måle bærekraft, blant annet FNs indikatorsett, EU håndbok "Voluntary Local Review", Mål med mening, KS/SSB taksonomi og United 4 Smart Sustainable Cities. I samarbeid med Trøndelag fylkeskommune er det valgt ut et indikatorsett basert på hvor det finnes god tilgjengelig statistikk for de ulike delmålene. Til sammen har det blitt samlet inn og sammenstilt 71 indikatorer.

Offentlig tilgjengelige data

For å sikre konsistens og høy grad av gjenbrukbarhet er offentlig tilgjengelig informasjon lagt til grunn i analysene. Dette gir et godt sammenligningsgrunnlag på tvers av kommunene i rapportserien. I sammenslåtte kommuner har man tatt utgangspunkt i data fra opprinnelige kommuner og sammenstilt, og evt gjort forutsetninger. Det samme gjelder for data før fylkessammenslåingen. Noen kommuner mangler data på enkelte indikatorer som følge av manglende tallgrunnlag i databasen til kildene (eks. SSB). Dette kan være på grunn av manglende innrapporterte data eller anonymiserte data.

Det tas forbehold om at rapporten ikke gir en fasit på resultater innen bærekraft, men en status for kommunen basert på valgte indikatorer med offentlige tilgjengelige data. Indikatorene bør sees i sammenheng med hverandre, og må ikke stå for seg selv.

71 indikatorer som måler kommunens ståsted innen FNs bærekraftsmål

- Andel innbyggere med sosialhjelp som hovedinntekt
- Andel personer i husholdninger med vedv. lavinntekt
- Andel barn i husholdninger med vedv. lavinntekt
- Andel mottakere av stønad til livsopphold
- Inntektsulikhet - GINI

- Andel barn med grunnleggende kompetanse - lesing
- Andel barn med grunnleggende kompetanse - regning
- Andel personer utenfor arbeid, utdanning og arb. tiltak
- Andel personer som kun har gjennomført grunnskole
- Andel elever som fullfører videregående opplæring
- Andel barnehageansatte med pedagogisk utdanning
- Andel barn som oppgir at de trives på skolen

- Nettoforbruk av elektrisk kraft for husholdninger per innbygger
- Energibruk per m² eid areal i kommunale formålsbygg

- Sysselsettingsandel for menn og kvinner
- Uføretrygdeandel
- Andel som har fullført VGS og høyere utdanning
- Andel som leier bolig blant alle boforhold

- Utslipp av tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger
- Hensyntatt risiko og sårbarhet for alvorlige naturhendelser i kommunal planlegging

- Årlige anmeldelser vold, mishandling og seksuallovbrudd
- Andel barn/unge på tiltak gjennom barnevernet
- Valgdeltakelse kommunevalg

- (Andel voksne kvinner med overvekt og fedme)
- (Andel voksne menn med overvekt og fedme)
- Andel jenter som spiser frokost før første skoletime
- Andel gutter som spiser frokost før første skoletime
- Årlig omdisponert dyrket mark til andre formål enn landbruk

- Andel fedre som tar ut hele fedrekvoten
- Andel kvinnelige ledere
- Andel kvinnelige kommunestyrerepresentanter
- Forskjell i andel sysselsatte med innvandrerbakgrunn
- Andel kvinner i arbeidsstyrken
- Forskjell gjennomsnittlig bruttolønn menn og kvinner
- Andel sysselsatte kvinner som jobber deltid

- Andel av befolkningen som er sysselsatt
- Sysselsettingsbidrag
- Andel sysselsatte som jobber i privat sektor eller offentlig eide foretak
- Sysselsettingsrater for unge og - innvandrere
- Gjennomsnittlig bruttolønn per måned
- Legemeldt sykefravær for lønnstakere

- Andel barn som bor trangt
- Andel befolkning som bor i tettbygde strøk
- Forsørgerbrøk for eldre
- Grønne områder som andel av totalt bebygd areal

- Antall kg avfall innsamlet i ryddeaksjoner
- Vernet areal til havs

Det finnes få indikatorer som baserer seg på offentlig tilgjengelig data med god datakvalitet for å måle bærekraftsmål 17. Derfor er ikke dette bærekraftsmålet inkludert i analysen.

- (Vaksinasjonsdekning blant 16-åringer (kvinner))
- Andel 65 år og eldre som er influensavaksinert
- Antall dødsfall forårsaket av ikke-smittsomme sykdommer
- Andel ungdomsskoleelever med mange psykiske plager
- (Forskjeller i antall leveår (høy/lav utdanning))
- Antall fastleger per tusen innbyggere

- Andel fornyet kommunalt ledningsnett
- Andel produsert drikkevann som går til spille pga. lekkasje i ledningsnett
- Andel befolkning tilknyttet kommunal avløpstjeneste
- Andel fornyet kommunalt spillvannnett

- Andel befolkning med tilgang til fast bredbånd
- Andel befolkning med tilgang til mobildata
- Andel elbiler av alle personbiler
- Antall ladepunkt for elbiler per 10.000 innbyggere

- Tonn matavfall per årsinnbygger
- Farlig avfall fra husholdningene per årsinnbygger
- Gjenvinningsgrad for husholdning
- Tonn husholdningsavfall per årsinnbygger

- Andel skog av totalt arealbruk
- Endring i ubebygd areal
- Utvikling fysisk nedbygd areal
- Andel vernet areal på land

Ståstedsanalysen viser at Frøya kommune er på riktig vei med bærekraftsarbeidet, men har også flere områder med forbedringspotensial

FNs bærekraftsmål har stor innvirkning på norsk politikk – både nasjonalt, regionalt og lokalt. En oppsummering av hvordan kommunen ligger an i forhold til målene vil gi en oversikt over hvor man står, og vil være et godt kunnskapsgrunnlag for vurdering av utviklingsbehov i kommunen. Oppsummeringen av kommunens ståsted innen bærekraftsmålene presenteres over de påfølgende sidene, etterfulgt av en analyse av hver enkelt indikator.

Flere enn fylkessnittet med sosialhjelp som hovedinntekt

Bærekraftsmål 1 har som mål å utrydde all ekstrem fattigdom og halvere andelen mennesker som lever i relativ fattigdom. Ifølge den internasjonale rapporten om bærekraftsmålene¹ har Norge oppnådd delen av målet som handler om å utrydde ekstrem fattigdom, men har utfordringer med en økende andel relativ fattigdom i landet.

Frøya kommune har hatt en nedgang i vedvarende lavinntekt i kommunen, hvor både andel personer og andel barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt er lavere enn gjennomsnittet i Trøndelag. Andel innbyggere med sosialhjelp som hovedinntekt har også hatt en nedgang, men økte til å ligge over fylkessnittet i 2022. Kommunen har også en høyere andel mottakere av stønad til livsopphold enn snittet, selv om andelen har gått ned siden 2014.

En generell utfordring med overvekt og fedme

Bærekraftsmål 2 handler om at alle skal ha tilgang på næringsrik og bærekraftig mat, og at ingen skal sulte. Norge har utryddet sult, og matsikkerheten er god. Landets største utfordring er imidlertid økt overvekt og fedme, usunt kosthold og feilernæring blant eldre. I tillegg har 15-21% av barn i Norge overvekt eller fedme. Frøya kommune har ikke

tilgjengelig data på dette, men det er en generell økning i andelen med overvekt i hele fylket. Kommunen har imidlertid en lavere andel elever på ungdomstrinnet som spiser frokost før første skoletime sammenlignet med fylkessnittet. På skoler der mange spiser frokost, opplever man mer ro, bedre konsentrasjon og trivsel. Årlig omdisponert dyrket mark til andre formål enn landbruk har vært relativt lavt i tiårsperioden, men hadde et større hopp i 2018.

Flere ungdomsskoleelever med mange psykiske plager

Bærekraftsmål 3 har som mål å sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder. God helse er en forutsetning for menneskers mulighet til å nå sitt fulle potensial og for å bidra til utvikling i samfunnet. Norge har et velutviklet helsesystem, med god helsedekning. Selv om mange rapporterer at de har det godt, er det flere som

har det dårligere enn før. Norge skårer også dårligere på lykkeindeksen enn de andre nordiske landene. I perioden 2015 til 2021 har Frøya kommune hatt en dobling i andelen ungdomsskoleelever med mange psykiske plager, hvor Frøya nå ligger over snittet i fylket. Kommunen har også flere tidlige dødsfall per innbygger, selv om antallet har gått ned. Frøya hadde et fall i antall fastleger per innbygger i 2016 og 2017, men siden har kommunen hatt en høyere fastlegedekning per innbygger enn snittet.

Økning i andel unge som står utenfor arbeid og utdanning

Bærekraftsmål 4 handler om å sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle. Inkluderende opplæring av god kvalitet er en av de viktigste byggeklossene for velstand, helse og likeverd i samfunnet. Norge har et godt utdanningssystem, men har mangel på kvalifiserte lærere og barnehageansatte. Til tross

for at Frøya har hatt en økning i andelen elever med grunnleggende kompetanse i både lesing og regning, ligger kommunen fortsatt bak fylkessnittet for begge to. Kommunen har også en høyere andel som kun har gjennomført grunnskole som høyeste utdanning, samt en økning i andelen unge personer som står utenfor arbeid, utdanning eller arbeidsmarkedstiltak. Kommunen har også færre elever som oppgir at de trives på skolen, sammenlignet med snittet i Trøndelag.

5 LIKESTILLING MELLOM KJØNNENE

Økning i andel kvinnelige ledere

Bærekraftsmål 5 har som mål om å oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet. Norge har kommet langt, og har en høy grad av likestilling i samfunnet. Likevel er det fortsatt en vei å gå. Kvinner har gjennomsnittlig lavere lønn enn menn, og i næringslivet er det færre kvinner i lederstillinger og i styrerom. Frøya

kommune hadde en økning i andel kvinner i arbeidsstyrken frem mot 2018, men hadde deretter en nedgang og ligger rett over fylkessnittet i 2022. Andel kvinnelige ledere har imidlertid hatt en økning i tiårsperioden, og Frøya har flere kvinnelige ledere enn snittet. Ser man på andel sysselsatte kvinner i deltidsstillinger har denne gått ned i samme periode, mens andelen fedre som tar ut hele fedrekvoten har hatt en jevn økning siden 2013.

7 REN ENERGI TIL ALLE

Generell økning i energiforbruk i Trøndelag

Bærekraftsmål 7 handler om å sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris. I Norge er alle delmålene i mål nummer 7 så godt som oppnådd ifølge Regjeringen. Det Norge har å jobbe med er å øke energieffektiviteten, og bli flinkere til å spare på strømmen. Strømbehovet i Norge forventes å øke når

industri og transport også elektrifiseres. I Trøndelag har det generelt vært en forbruksøkning av elektrisk kraft per innbygger. Frøya kommune har også hatt en økning, hvor kommunen har et høyere forbruk per innbygger enn fylkessnittet i hele tiårsperioden. Kommunens eget forbruk per kvm i kommunale formålsbygg har hatt større variasjoner, men Frøya har likevel hatt et høyere forbruk per kvm enn fylkessnittet i samtlige år.

6 RENT VANN OG GODE SANITÆRFORHOLD

Lav andel vann som går til lekkasje

Bærekraftsmål 6 handler om å sikre bærekraftig vannforvaltning, tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle. Vannkvaliteten i Norge er god, men vi har utfordringer knyttet til forurensning og rensing av avløpsvann. Norge må reparere gamle vannledninger og -nett slik at kvaliteten på drikkevannet holder seg god og rørene ikke lekker. I snitt

lekker 30 prosent av vannet ut før det når forbrukeren. Frøya kommune har generelt hatt en lavere andel produsert drikkevann som går til spille på grunn av lekkasjer, og andelen har hatt en nedgang i perioden. Andel fornyet kommunalt ledningsnett har variert fra år til år, med en større fornyelse i 2018. Ser man på andelen av befolkningen som er tilknyttet kommunalt avløpsnett har denne vært stabil, men lavere enn fylkessnittet.

8 ANSTENDIG ARBEID OG ØKONOMISK VEKST

Høy sysselsettingsgrad og høyt sysselsettingsbidrag

Bærekraftsmål 8 skal fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle. Norsk arbeidsliv er blant de mest produktive i verden, men må gjøre mer for å hindre at unge mennesker ikke faller ut av skole og næringsliv. I Trøndelag fylke er det flere som er sysselsatt enn gjennomsnittet i landet. Frøya

kommune har hatt en høy og stabil andel av befolkningen som er sysselsatt, hvor andelen er høyere enn fylkessnittet. Frøya har også et sysselsettingsbidrag over 1, noe som betyr at kommunen bidrar til arbeidsplasser utover egen befolkning og at flere pendler inn til kommunen for å arbeide. Ser man på andelen lønnstakere med legemeldt sykefravær har denne økt i tiårsperioden, hvor kommunen de siste to årene har hatt en høyere andel med sykefravær enn i fylket.

9 INDUSTRI, INNOVASJON OG INFRASTRUKTUR

Færre enn snittet med tilgang til fast bredbånd

Bærekraftsmål 9 handler om å bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon. Infrastruktur er den underliggende strukturen som må være på plass for at et samfunn skal fungere. I Norge er infrastrukturen godt utbygd, og neste steg vil være å gjøre industrien i landet mer bærekraftig. Frøya kommune har

en lavere andel av befolkningen med tilgang til bredbånd enn snittet i Trøndelag. Dette gjelder både fast bredbånd og mobildata, men kommunen henger lenger etter på fast bredbånd. Videre har andel elbiler av alle personbiler hatt en hyppigere vekst på Frøya enn i fylket som helhet, men kommunen ble tatt igjen av fylkessnittet i 2022. Kommunen har imidlertid godt utbygd infrastruktur for elbiler med flere ladepunkt per innbygger enn snittet, noe som legger godt til rette for vekst i elbilandelen.

11 BÆREKRAFTIGE BYER OG LOKALSAMFUNN

Motsatt trend i forsørgerbrøk fra resten av landet

Bærekraftsmål 11 handler om å gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige. I Norge bor rundt 80 prosent av befolkningen i byer og tettsteder, og de fleste har tilgang til vann, veier, tjenester, energi og søppelhåndtering. Frøya kommune har hatt en nedgang i andel barn som bor trangt, hvor kommunen har gått fra å

ligge over fylkessnittet til å nå ligge under. Videre har Frøya hatt en nedgang i forsørgerbrøken for eldre, noe som betyr at kommunen nå har flere yrkesaktive per eldre enn før. Kommunen har også hatt en motsatt trend fra Trøndelag og resten av landet, hvor forsørgerbrøken har økt og er forventet å øke enda mer de neste ti årene.

10 MINDRE ULIKHET

Nedgang i uføretrygdeandelen

Bærekraftsmål 10 innebærer å redusere ulikhet i og mellom land. I det store bildet har Norge generelt små lønnsforskjeller, og Norge scorer høyt når det gjelder likestilling. Likevel har forskjellene mellom fattig og rik økt siden 1980. Hoveddriveren til økte forskjeller er inntektsutviklingen blant de rikeste. Sysselsettingsandelen for menn har vært høy og

stabilt over fylkessnittet de siste ti årene. Andelen for kvinner var lavere enn snittet i 2013, men har økt til å ligge godt over snittet de siste årene. Uføretrygdeandelen i kommunen har også hatt en nedgang i perioden, hvor andelen var marginalt over fylkessnittet i 2022. Frøya har videre hatt en økning i andelen som har fullført videregående skole eller høyere utdanning, men ligger fremdeles under snittet i Trøndelag.

12 ANSVARLIG FORBRUK OG PRODUKSJON

Lavere gjenvinningsgrad enn snittet i Trøndelag

Bærekraftsmål 12 handler om å sikre bærekraftig forbruk og produksjon, som innebærer å gjøre mer med mindre ressurser. Norge er relativt gode på gjenvinning av avfall, men er også ett av landene med verdens høyeste forbruk per innbygger. Norge henger generelt etter i omstillingen til en såkalt sirkulær økonomi, der ressurser og produkter

repareres, gjenbrukes og resirkuleres. Frøya kommune har hatt en relativt jevn mengde husholdningsavfall per innbygger de siste årene, men kommunen har likevel en større mengde avfall per innbygger enn snittet i fylket. Det samme gjelder mengden farlig avfall per innbygger. Gjenvinningsgraden for husholdninger i kommunen har også økt i perioden, men kommunen har en lavere gjenvinningsgrad enn fylkessnittet.

Høyere klimagassutslipp per innbygger enn snittet

Bærekraftsmål 13 har som mål å stoppe klimaendringene. Dette innebærer å handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem. Norge har så langt gjort flere tiltak for å bekjempe klimaendringene, slik som å øke CO₂-avgiften og redusere kostnaden for klimavennlige alternativer. Blant annet gjennom bruk og

kjøp av elbiler, og innen resirkulering. Norge er imidlertid en betydelig eksportør av olje og gass, noe som betyr at vi er en mye større bidragsyter til klimaendringene enn våre nasjonale utslipp skulle tilsi. Generelt har Trøndelag fylke i snitt et høyere klimagassutslipp enn landssnittet. Frøya kommune har i tillegg et høyere utslipp per innbygger enn fylkessnittet. Klimagassutslippet har imidlertid vært relativt stabilt, og viser ikke tegn til nedgang i tiårsperioden.

Økning i andel vernet areal på land av totalt landareal

Bærekraftsmål 15 innebærer å beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold. I Norge har man et omfattende regelverk for bærekraftig bruk og bevaring av naturen. Norge ligger ikke an til å nå

bærekraftsmålene om gjenoppretting av tapt natur, og er heller ikke på vei til å kunne nå disse delmålene. Vi er også langt unna å oppfylle målet som er satt for beskyttelse og verning av økosystemer. Frøya kommune har hatt en liten økning i andel vernet areal på land av totalt landareal, men kommunen har fremdeles en lavere andel vernet areal enn fylkessnittet. Videre har ubebygget areal i kommunen hatt en nedgang i perioden, mens fysisk nedbygd areal av bygninger og vegbane har økt.

Store mengder innrapportert avfall fra ryddeaksjoner

Bærekraftsmål 14 handler om å bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling. Norge har utviklet en reguleringsplan for Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen. Myndighetene har også identifisert viktige områder for biomangfold. Det er likevel flere områder som Norge må arbeide med. Norske

myndigheter mangler bla. en plan for bevaring av sjøfugl, fisketrålere får med seg tilleggsfangst som rammer truede arter, man mangler et juridisk instrument for opprettelse av beskyttede marine områder i den økonomiske sonen mm. Frøya kommune har totalt sett samlet inn hele 443 tonn avfall fra ryddeaksjoner siden 2019, noe som er vesentlig mer enn det andre kommuner har samlet inn. Frøya har også mest vernet areal til havs av kommunene i Trøndelag.

Nedgang i antall årlige anmeldelser per innbygger

Bærekraftsmål 16 handler om å fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle, og bygge velfungerende, ansvarlige og inkluderende institusjoner på alle nivåer. Norge har lenge hatt et levedyktig demokrati med relativt små forskjeller. Det norske samfunnet kjennetegnes av høy

grad av tillit, gode velferdsordninger, og et velorganisert arbeidsliv. Frøya kommune har hatt en nedgang i antall årlige anmeldelser per innbygger de siste ti årene, hvor antallet var på sitt høyeste i 2014. Videre har kommunen noe høyere andel barn og ungdom med tiltak gjennom barnevernet enn fylkessnittet. Valgdeltakelsen i Frøya har også vært lavere enn gjennomsnittet i fylket de siste fire kommunevalgene, men trenden har i stor grad fulgt snittet.

Oppsummering av utviklingsområder i kommunen

Oppsummeringen av ståstedsanalysen viser at Frøya kommune ligger godt an i forhold til mange indikatorer, men kommunen har likevel et forbedringspotensiale på flere områder.

Områdene hvor Frøya har størst utfordringer legges frem som potensielle utviklingsområder. Dette er områder som anbefales å vurderes nærmere, samt legge ekstra fokus på i det videre arbeidet med bærekraftig utvikling i kommunen.

Det bør presiseres at innspillene til utviklingsområder er basert på ovennevnte dataanalyser, og områdene bør kartlegges grundigere før igangsettelse av tiltak. Følgende utviklingsområder bør vurderes i videre arbeid med bærekraftig utvikling i kommunen:

- **Mål 1: Utrydde fattigdom:** Kommunen har hatt en nedgang i andelen med vedvarende lavinntekt, men har fortsatt en høyere andel med sosialhjelp som hovedinntekt og andel mottakere av stønad til livsopphold enn fylkessnittet.
- **Mål 3: God helse og livskvalitet:** Kommunen har hatt en dobling i andelen ungdomsskoleelever med mange psykiske plager, og ligger vesentlig over fylkessnittet i perioden.
- **Mål 4: God utdanning:** Kommunen har hatt en økning i andelen unge som står utenfor arbeid og utdanning, og ligger over snittet i fylket i 2022. Kommunen har også en lavere andel barn som oppgir at de trives på skolen, hvor andelen har hatt en nedgang i tiårsperioden.
- **Mål 7: Ren energi til alle:** Frøya har hatt en økning i energiforbruk, og har høyere forbruk per innbygger enn snittet. Det gjelder også kommunens eget forbruk i kommunale bygg, som har vært høyere enn fylkessnittet i hele perioden.
- **Mål 12: Ansvarlig forbruk og produksjon:** Frøya har en større mengde både husholdningsavfall og farlig avfall per innbygger enn fylkessnittet. Kommunen har også en lavere gjenvinningsgrad, selv om denne har økt i tiårsperioden.

- **Mål 13: Stoppe klimaendringene:** Kommunen har et høyere klimagassutslipp per innbygger enn fylkessnittet. Utslippsmengden har vært relativt stabil, og viser ikke tegn til reduksjon i perioden.

Samarbeid er nøkkelen for å nå målene

Dette er forbedringsområder som er utfordrende å løse for én enkelt kommune alene. Et godt samarbeid på tvers vil derfor være avgjørende for å lykkes med arbeidet med bærekraftig omstilling i fylket. Dette er man allerede godt i gang med gjennom etableringen av *Bærekraftsnettverket i Trøndelag*.

I dag brukes nettverket som en arena for å ta opp problemstillinger som er krevende å jobbe med, samt å dele god praksis mellom kommunene. Nettverket har allerede diskutert viktige temaer slik som bærekraft i politiske saker, kommunale plan- og styringssystemer, bærekraftige anskaffelser, matsvinn, folkehelse og bærekraftsmål, samt indikatorer.

Videre anbefales det at man benytter bærekraftsnettverket aktivt til å arbeide med problemstillingene som er spesielt relevant for hele Trøndelag. Flere av utfordringsområdene er også relevante på nasjonalt nivå, hvor nasjonale samarbeid kan være aktuelt. I dag inviteres kommunene allerede til Teamsmøtene “bærekraftfredag” i regi av det nasjonale bærekraftsnettverket. Møtene tar opp relevante temaer som det nasjonale nettverket er opptatt av. I tillegg vil bærekraftsrapportene til hver enkelt kommune være et godt kunnskapsgrunnlag for å vurdere kommunespesifikke utviklingsområder.

Det finnes også en rekke tilskudd og virkemidler som kan kobles opp mot flere av utviklingsområdene i fylket. Disse presenteres i en egen oversikt i kapittel 6.

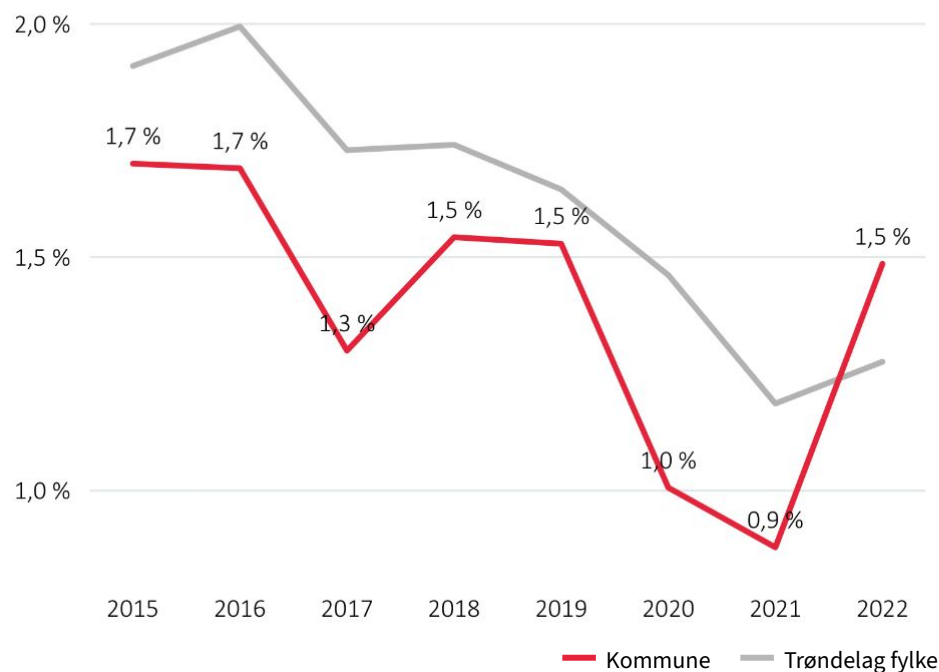

Mål 1 - Utrydde alle former for fattigdom i hele verden

Delmål 1.1: Utrydde all ekstrem fattigdom

Andel innbyggere med sosialhjelp som hovedinntekt

Andelen innbyggere med sosialhjelp som hovedinntekt sier noe om hvor stor del av befolkningen som er avhengig av stønad som sin primære inntektskilde. I Frøya kommune har andelen innbyggere med sosialhjelp som hovedinntekt gått ned siden 2015. En negativ utvikling det siste året gjør imidlertid at kommunen har flere innbyggere med dette som sin hovedinntekt enn snittet for Trøndelag.

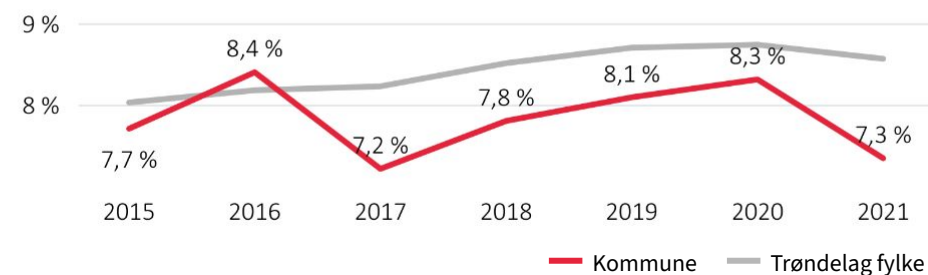
Vedvarende lavinntekt i kommunen har jevnt over vært lavere enn gjennomsnittet i fylket, hvor både andel personer og barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt har gått ned etter 2020.

Delmål 1.2: Halvere relativ fattigdom

Andel barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt - EU-skala 60 %

Andel personer i husholdninger med vedvarende lavinntekt - EU-skala 60 %

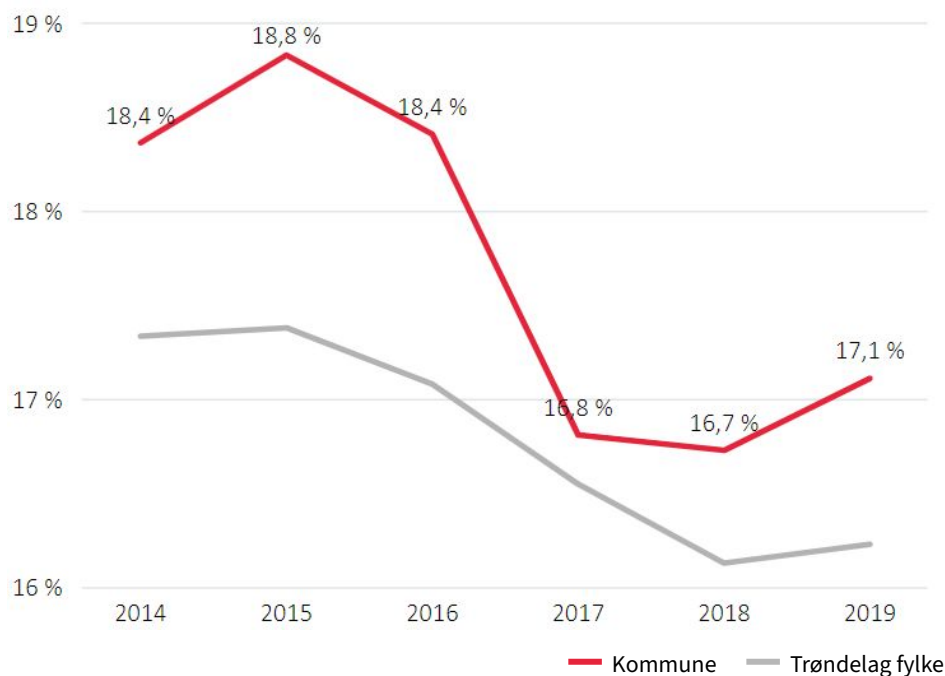
Vedvarende lavinntekt måles ved å slå sammen husholdningens inntekt over en treårsperiode, og dele summen på tre. Dette gir den gjennomsnittlige husholdningsinntekten i treårsperioden, hvor siste årstall for perioden fremstilles i grafen. Inntekten måles ved beregne husholdningens samlede inntekt, etter at skatt er trukket fra. Vedvarende lavinntekt måles ut fra medianinntekten til husholdninger i samme periode, hvor lavinntektsgrensen er på 60 prosent av nasjonal medianinntekt over en treårsperiode, beregnet etter EU-skala. Grensen er ulik for ulike typer husholdninger, hvor 2021-grensen for *enslig forsørger med ett barn* eksempelvis er 327.100 kr og *par med to barn* er 528.400 kr.

Mål 1 - Utrydde alle former for fattigdom i hele verden

Delmål 1.3: Innføre nasjonalt tilpassede sosiale velferdsordninger

Andel mottakere av stønad til livsopphold

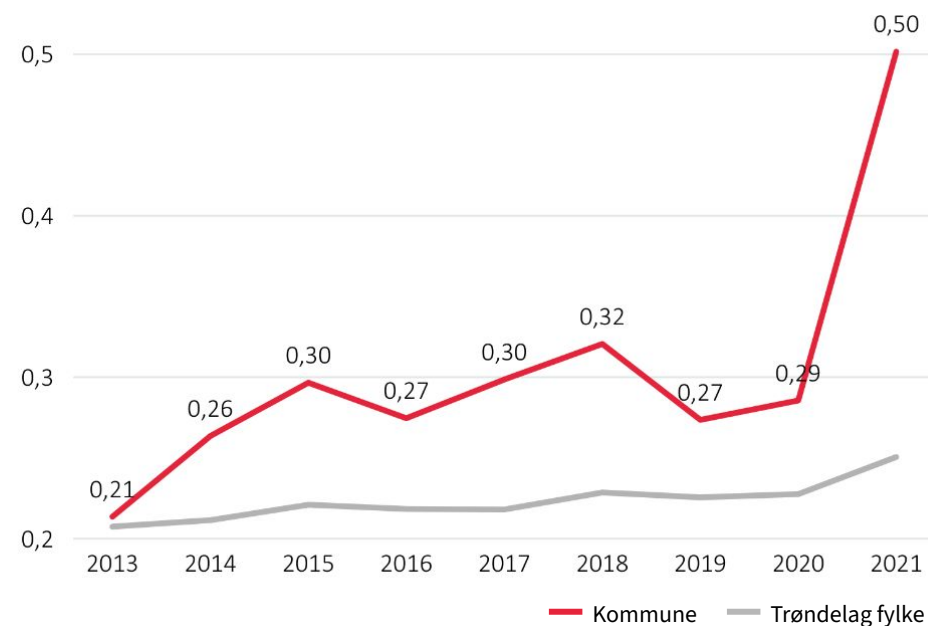

Andel mottakere av stønad til livsopphold viser kun utviklingen fra 2014 til 2019, da det ikke er tilgjengelig data for senere år, men gir likevel en god indikasjon på utviklingen av stønadsmottakere til livsopphold i kommunen.

Analysen viser at antall stønadsmottakere i kommunen hadde en nedgang frem mot 2018, men hadde deretter en liten økning. Kommunen ligger over snittet for Trøndelag gjennom alle år, med flere stønadsmottakere.

Delmål 1.4: Sikre at alle menn og kvinner har lik rett til økonomiske ressurser og tilgang til grunnleggende tjenester

Inntektsulikhet - GINI¹

Gini-koeffisienten beskriver inntektsulikhet og varierer fra 0 til 1. Jo større koeffisient, desto større ulikhet. Den tar utgangspunkt i forholdet mellom de kumulative andelen av befolkningen rangert etter stigende inntekt, og den kumulative andelen av inntekten som de mottar. I følge analysen har inntektsulikheten i kommunen økt over tiårsperioden, og spesielt det siste året. Konjunktorene til fylket går også oppover, men kommunen har likevel større inntektsulikhet enn Trøndelagssnittet. For Frøya kommune kan dette skyldes enkelttilfeller.

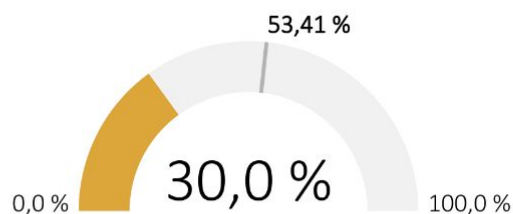

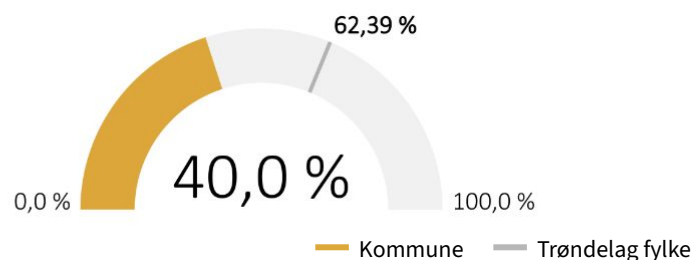
Mål 2 - Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk

Delmål 2.2: Utrydde alle former for feilernæring

Andel jenter som spiser frokost før første skoletime 5 dager i uken

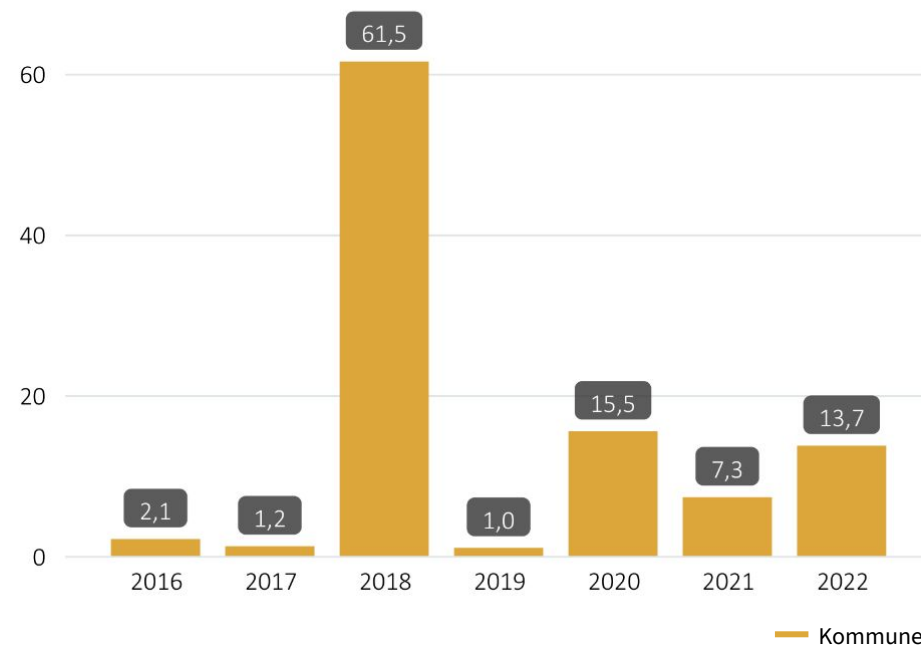
Andel gutter som spiser frokost før første skoletime 5 dager i uken

Oversikten viser hvor stor andel av jenter og gutter på ungdomstrinnet som spiser frokost før første skoletime fem dager i uken (2021). For Frøya kommune er andelen vesentlig lavere enn fylkesgjennomsnittet, både for jenter og gutter. For jenter er det kun 30 prosent som spiser frokost før første skoletime fem dager i uken. I undersøkelsen fra Ungdata deltok 117 elever fra Frøya kommune.

Delmål 2.4: Sikre at det finnes bærekraftige systemer for matproduksjon

Årlig omdisponert dyrket mark til andre formål enn landbruk (dekar)

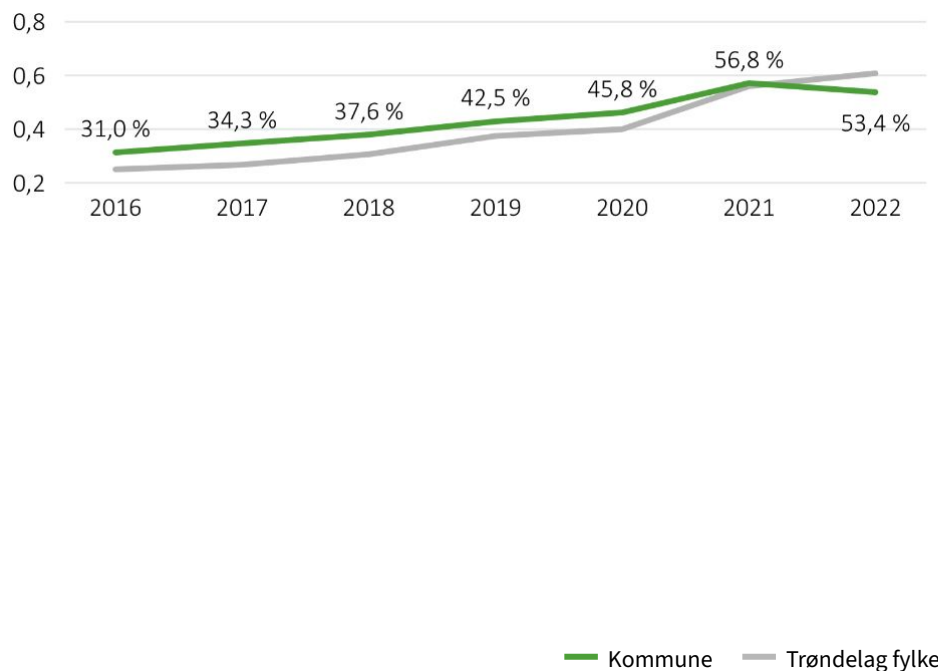
Kommunene spiller en viktig rolle i å sikre at det finnes bærekraftige systemer for matproduksjon. En måte å måle dette på er å se på hvor mye av kommunens landområde som blir brukt til andre formål enn landbruk.

Frøya kommune har hatt relativt lave tall på dyrket mark som er omdisponert til andre formål enn landbruk, men hadde et stort hopp i 2018. Dette ser imidlertid ikke ut til å være noen videre trend for kommunen.

Mål 3 - Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

Delmål 3.3: Stanse epidemiene av bl.a. aids, tuberkulose, malaria, samt bekjempe hepatitt, vannbårne sykdommer og andre smittsomme sykdommer

Andel 65 år og eldre som er influensavaksinert

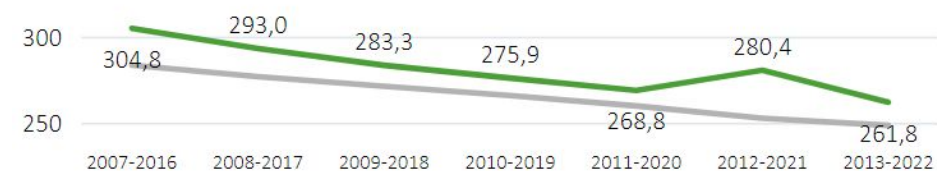
Andelen 65 år og eldre som er influensavaksinert har økt relativt stabilt frem til 2021. Etter det har andelen vaksinerte minsket noe, men trenden er i tråd med fylkessnittet som også har hatt en oppgang de siste årene.

Utviklingen i tidlige dødsfall er målt per 100 000 innbygger for aldersgruppen 0-74 år som et gjennomsnitt over tiårsperioder. Frøya kommune har i de siste periodene hatt en nedgang antall tidlige dødsfall forårsaket av ikke-smittsomme dødsårsaker¹. Kommunen har imidlertid et høyere antall tidlige dødsfall per 100.000 innbygger enn fylkessnittet gjennom hele perioden.

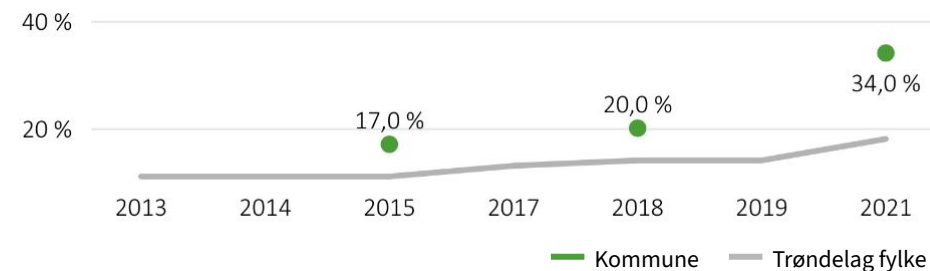
¹Ikke-smittsomme dødsårsaker består av diabetes, hjerte- og karsykdommer, KOLS, kreft, selvmord og ulykker..

Delmål 3.4: Redusere prematur dødelighet forårsaket av ikke-smittsomme sykdommer og fremme mental helse

Antall dødsfall forårsaket av ikke-smittsomme dødsårsaker per 100.000 innbygger (0-74 år)

Andel ungdomsskoleelever som har mange psykiske plager

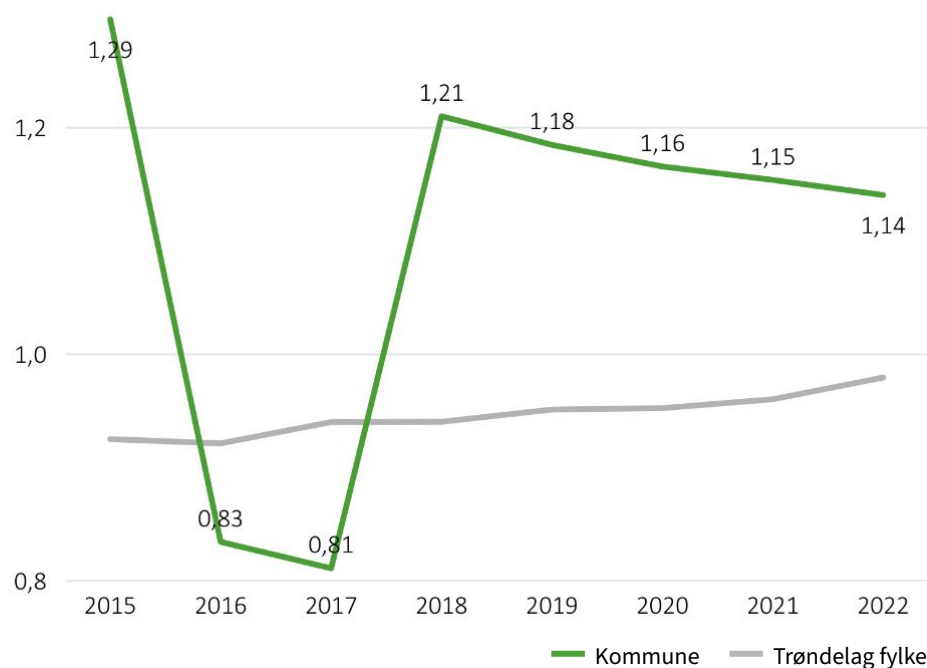

Frøya kommune har hatt en økning i andel ungdomsskoleelever som har mange psykiske plager siden 2015. Dette er i tråd med snittet i fylket, som også har økt i samme tidsperiode. Frøya kommune har imidlertid en høyere andel elever med psykiske plager enn snittet. Ungdataundersøkelsen gjennomføres med jevne mellomrom i kommunene, hvor data for Frøya kommune kun finnes tilgjengelig i årene 2015, -18, -og -21.

Mål 3 - Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder

Delmål 3.8: Oppnå allmenn dekning av helsetjenester

Antall fastleger per tusen innbyggere

God fastlegedekning er viktig for å ivareta helsen hos befolkningen. I distrikter kan det være utfordrende å sikre god nok dekning i en spredt bebyggelse, og i byene er det flere pasienter som har behov for fastlege.

I Frøya kommune har andelen fastleger variert noe, men har de siste årene vært relativt stabil. Kommunen har også en høyere fastlegedekning enn gjennomsnittet i Trøndelag.

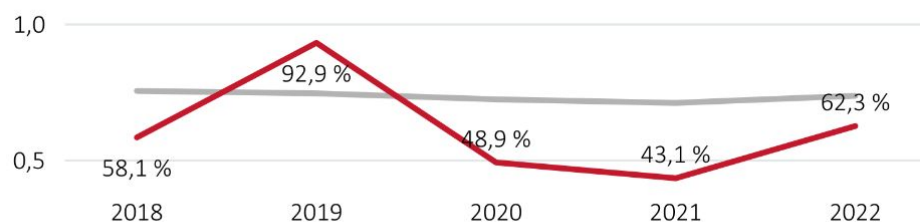

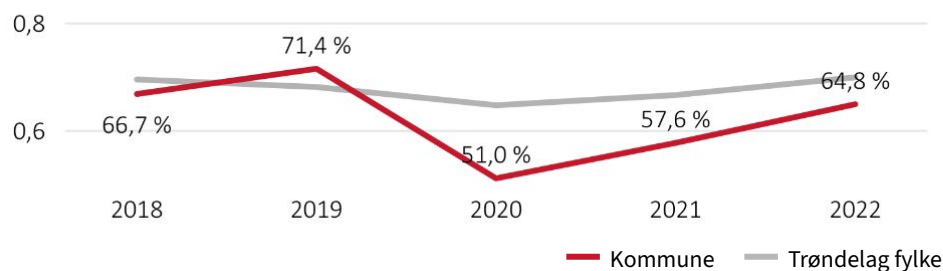
Mål 4 - Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle

Delmål 4.1: Sikre at alle jenter og gutter fullfører gratis og likeverdig grunnskole og videregående opplæring

Andel barn som har oppnådd grunnleggende kompetanse i lesing (8. trinn)

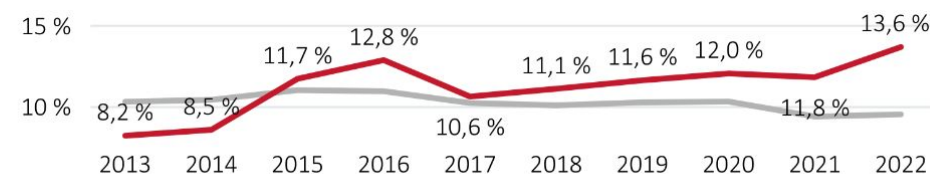

Andel barn som har oppnådd grunnleggende kompetanse i regning (8. trinn)

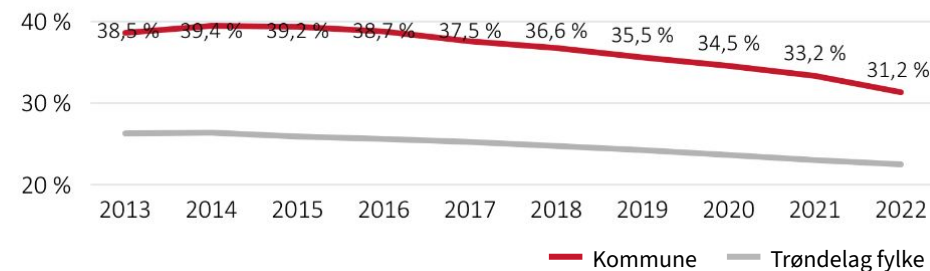

Nasjonale prøver i lesing og regning gir en indikasjon på kompetansenivået i kommunen. Andel barn som har oppnådd grunnleggende kompetanse i lesing (mestringsnivå 3-5 i nasjonale prøver, 8. trinn) i Frøya kommune har hatt en nedgang siden 2019, og ligger under snittet for fylket. Grunnleggende kompetanse i regning (mestringsnivå 3-5 i nasjonale prøver, 8. trinn) har vist en lignende trend og ligger også under Trøndelagssnittet.

Andel personer (15-29 år) som står utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak (NEET)

Andel personer som kun har gjennomført grunnskole som høyeste utdanning

Andel personer 15-29 år som står utenfor arbeid, utdanning og arbeidsmarkedstiltak har hatt en økning siden 2017. Sammenligner man med snittet for fylket ligger Frøya kommune med en høyere andel innen denne kategorien, og trenden går oppover.

Andel personer i kommunen som kun har gjennomført grunnskole som høyeste utdanning har en positiv trend, hvor stadig færre faller inn under denne kategorien. Kommunen har også en høyere andel enn snittet som kun fullfører grunnskole, og har hatt det gjennom hele tidsperioden.

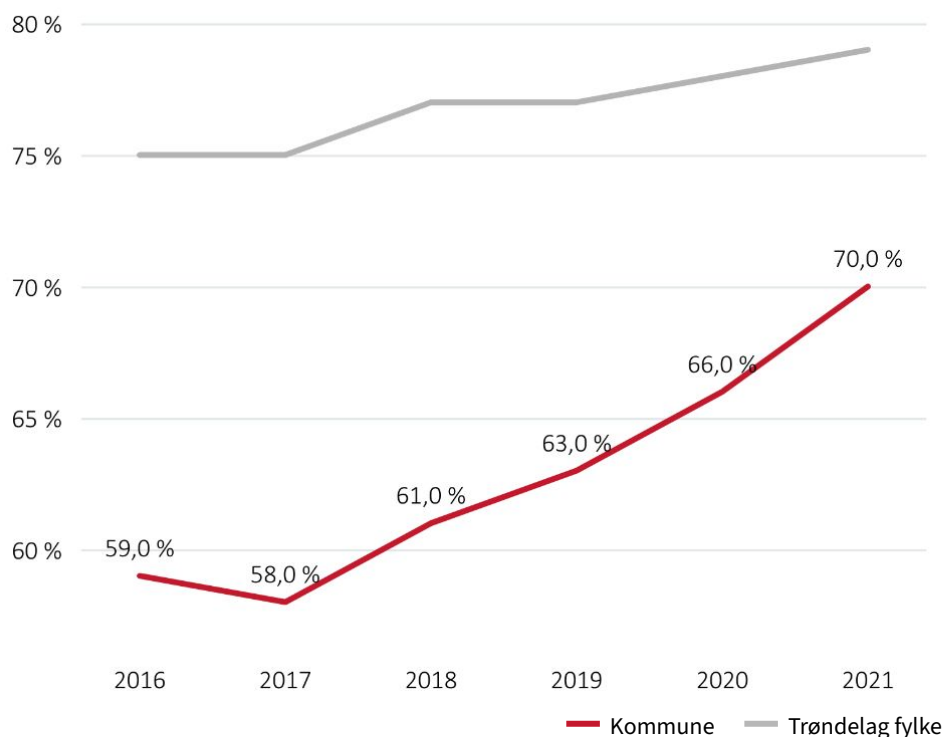

Mål 4 - Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle

Delmål 4.1: Sikre at alle jenter og gutter fullfører gratis og likeverdig grunnskole og videregående opplæring

Andel elever som fullfører videregående opplæring etter fem/seks år

Hvor mange elever som fullfører videregående opplæring viser i hvilken grad kommunen evner å sikre at befolkningen får grunnleggende kompetanse. Analysen viser at Frøya kommune har hatt en økning i andelen elever som fullfører videregående skole etter fem/seks år. Trenden for kommunen følger snittet for Trøndelag, men med en noe sterkere oppgang. Kommunen ligger likevel under fylkessnittet i samtlige av årene.

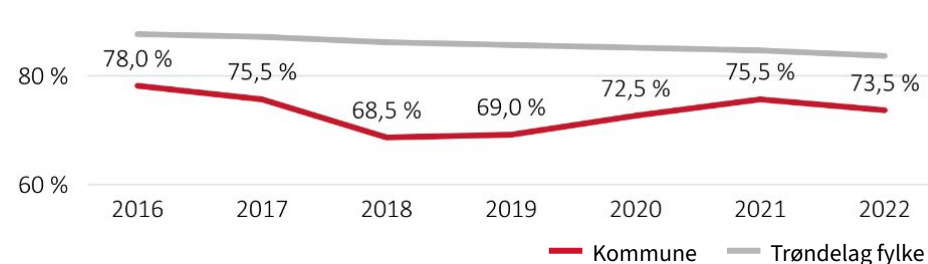
Delmål 4.2: Sikre alle jenter og gutter mulighet for god tidlig utvikling og omsorg og tilgang til førskole

Andel barnehageansatte med pedagogisk utdanning

Delmål 4.a: Etablere og oppgradere utdanningstilbud som er barnevennlige

Andel barn som oppgir at de trives på skolen (5-10. trinn)

Andel barnehageansatte med pedagogisk utdanning sier noe om kommunens evne til å sikre kompetent arbeidskraft. I Frøya kommune har denne variert over tidsperioden, men ligger for hele perioden under gjennomsnittet for Trøndelag.

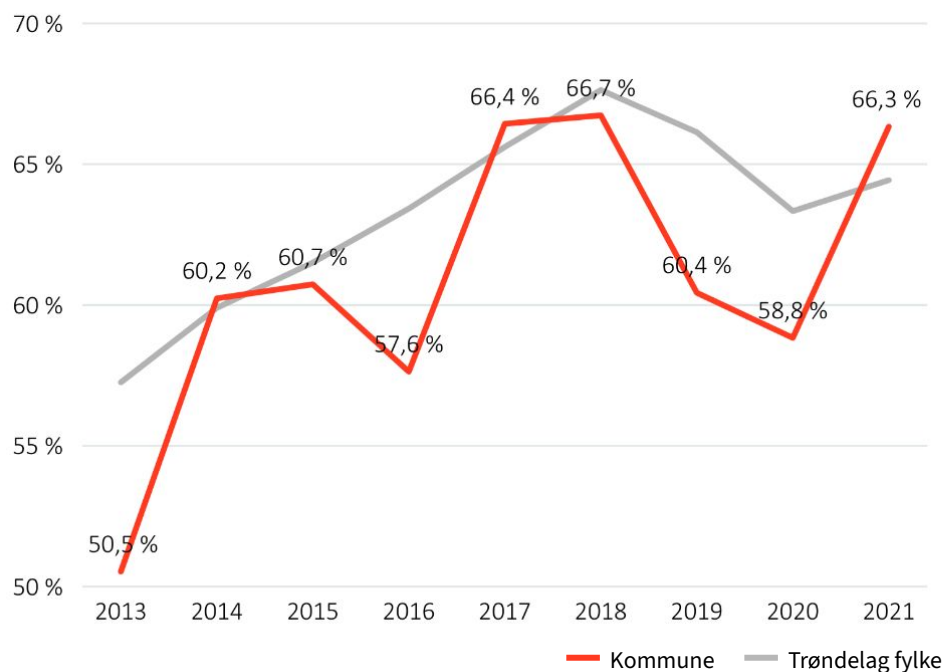
Når det gjelder andel barn som opplever at de trives på skolen, er det en nedgang fra 2016 til 2022. Det er også færre som oppgir at de trives på skolen i kommunen, enn snittet i Trøndelag over alle år.

Mål 5 - Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet

Delmål 5.4: Anerkjennelse og verdsette ubetalt omsorgs- og husarbeid

Andel fedre som tar ut hele fedrekvoten

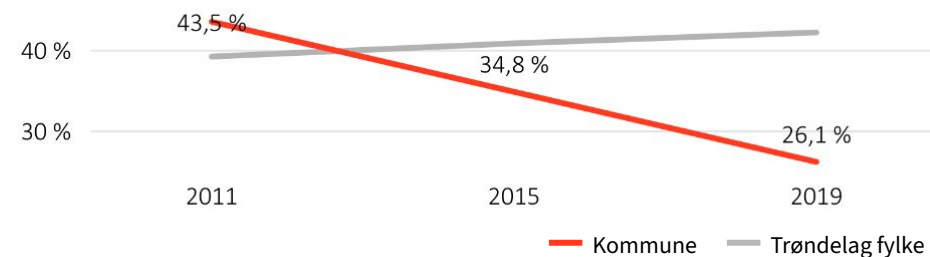
Andel fedre som tar ut fedrekvoten varierer fra år til år, men ser ut å ha en oppgang over analyseperioden. Sammenlignet med snittet for fylket ligger Frøya kommune med en litt høyere andel det siste året.

Delmål 5.5: Sikre kvinner fullstendig og reell deltakelse og like muligheter til ledende stillinger

Andel kvinnelige ledere (20-66 år)

Andel kvinnelige kommunestyrerepresentanter

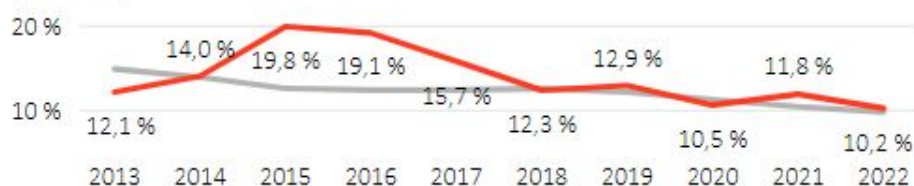
Andel kvinnelige ledere i alderen 20-66 år har hatt en oppgang i Frøya kommune de siste ti årene, hvor andelen nå ligger på 43,9 prosent. Kommunen har også en høyere andel kvinnelige ledere enn gjennomsnittet for Trøndelag.

Andelen kvinnelige kommunestyrerepresentanter har gått ned de siste tre valgperiodene. Den er nå lavere sammenlignet med snittet for fylket som lå på 42 prosent i 2019.

Mål 5 - Oppnå likestilling og styrke jenters og kvinners stilling i samfunnet

Delmål 5.a: Lik rett til økonomiske ressurser og muligheter for kvinner

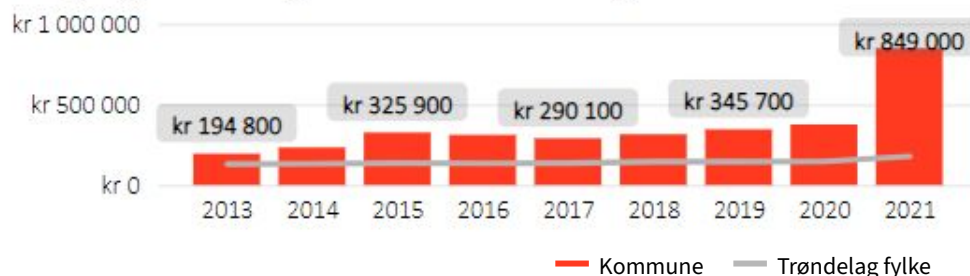
Kjønnsbalanse mellom sysselsatte med innvandrerbakgrunn, menn og kvinner (15-74 år)

Andel kvinner (20-66 år) i arbeidsstyrken

Forskjell i gjennomsnittlig bruttolønn mellom menn og kvinner

Andel sysselsatte kvinner (20-66 år) som jobber deltid

Forskjell i andel sysselsatte innbyggere med innvandrerbakgrunn har variert over tid, men trenden til kommunen har de siste årene fulgt snittet i fylket.

Ulikheten i lønn mellom menn og kvinner har økt totalt sett. Dette er i tråd med fylket, som også har en økende ulikhet i gjennomsnittlig bruttolønn, selv om kommunen har høyere ulikhet i lønn enn snittet for Trøndelag. I 2021 hadde kommunen et større hopp med en forskjell på gjennomsnittlig bruttolønn mellom menn og kvinner på hele kr. 849.000,-. Det antas at dette skyldes særskilte enkelttilfeller.

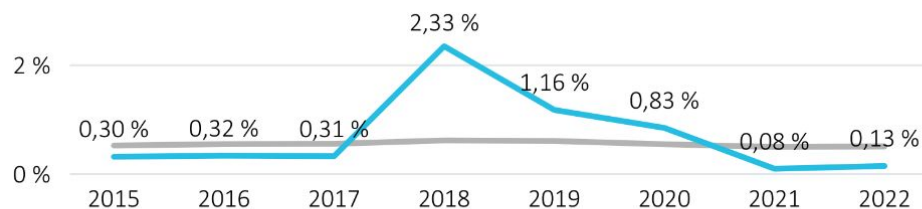
Arbeidsstyrken er definert som summen av alle lønnstakere, selvstendig næringsdrivende og arbeidsledige, i alderen 20-66 år. Dette inkluderer også f.eks. studenter som har deltidsarbeid ved siden av studiet. Andel kvinner 20-66 år i arbeidsstyrken har hatt en nedgang siden 2017, men ligger likevel over snittet de siste fem årene (ikke data for 2018-2019). Selv om Frøya kommune har høyere andel kvinner i arbeidsstyrken enn fylkessnittet, har de også færre som jobber deltid. Andelen deltidsansatte var på sitt høyeste i 2015, og har siden da blitt redusert betydelig.

Mål 6 - Sikre bærekraftig vannforvaltning, tilgang til vann og gode sanitærforhold for alle

Delmål 6.1: Sørge for at alle har tilgang til rent drikkevann

Andel fornyet kommunalt ledningsnett

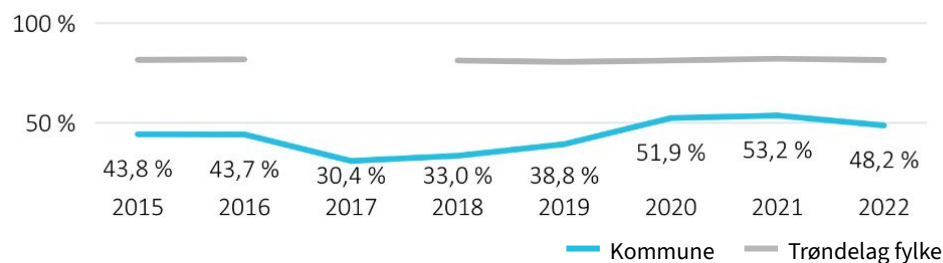
Delmål 6.4: Bedre utnyttelsen av vann og sikre bærekraftig uttak av og tilgang til ferskvann

Andel produsert drikkevann som går til spille pga lekkasjer i ledningsnettet

Delmål 6.3: Bedre vannkvaliteten gjennom reduserte utslipp, økt rensing og gjenbruk av spillvann

Andel av befolkning tilknyttet kommunal avløpstjeneste

Andel fornyet kommunalt ledningsnett i Frøya kommune var høyere enn snittet til fylket i 2018, men har deretter hatt en nedgang.

Kommunen har hatt en reduksjon i andel produsert drikkevann som går til spille på grunn av lekkasjer, og ligger under gjennomsnittet i hele perioden.

Andel fornyet kommunalt spillvannsnett

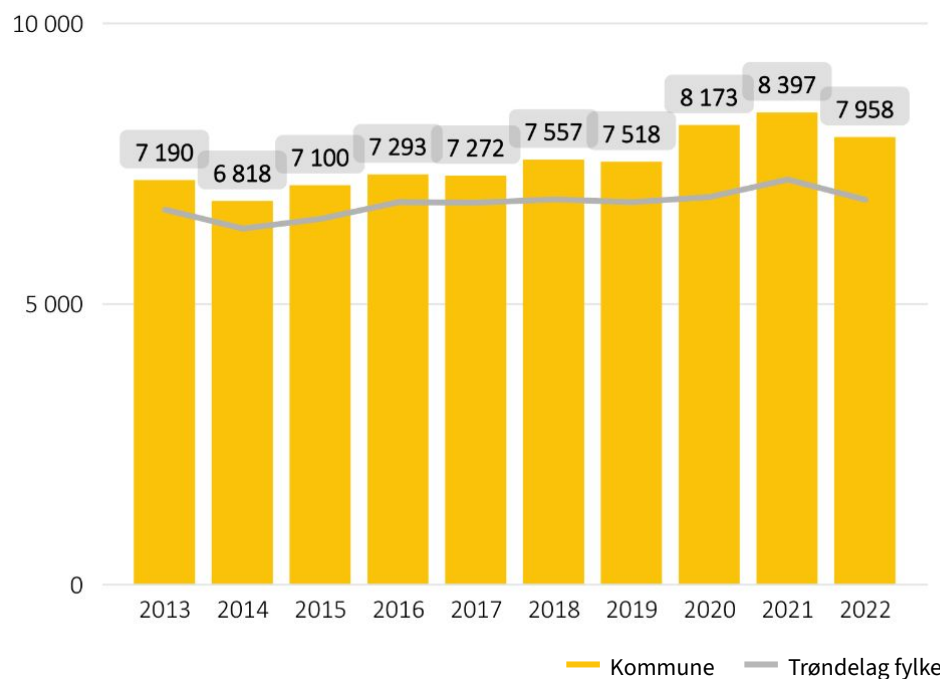
Ser man på andel av befolkningen som er tilknyttet kommunal avløpstjeneste er det en positiv trend, men Frøya kommune ligger fortsatt litt under snittet i fylket. Kommunen har også en litt høyere andel fornyet spillvannsnett enn snittet siste året.

Mål 7 - Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris

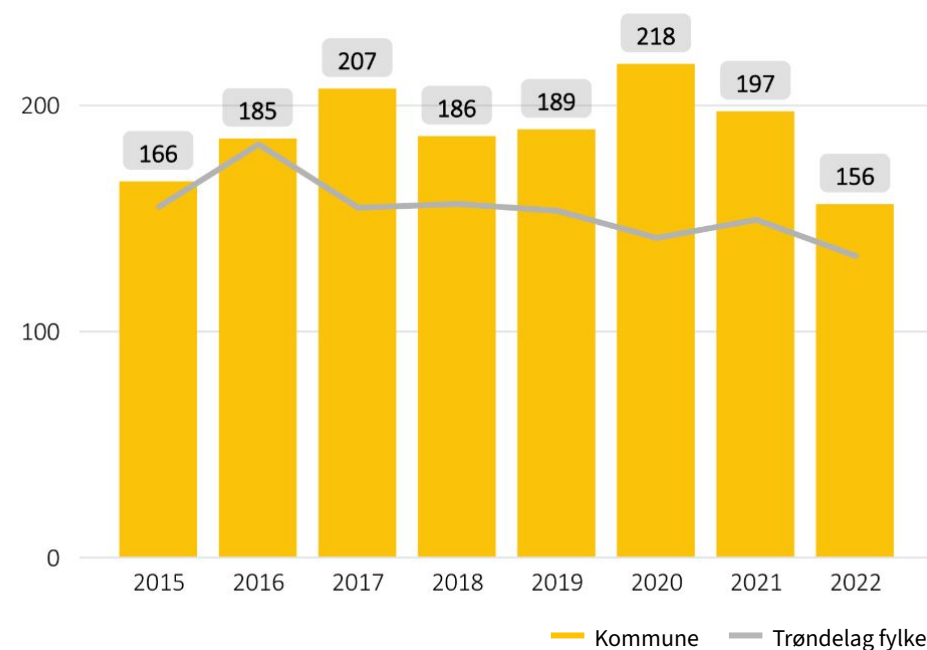
Delmål 7.3: Få forbedringen av energieffektivitet på verdensbasis til å gå dobbelt så fort

Nettoforbruk av elektrisk kraft for husholdninger per innbygger (kWh)

Energieffektivitet blir stadig et viktigere tema i debatten om knappheten på energiresurser. Nettoforbruk av elektrisk kraft for husholdninger i Frøya kommune er jevnt over høyere enn snittet for Trøndelag fylke. Forbruket har også økt 2013 til 2022, både i kommunen og i fylket.

Energibruk per kvm eid areal i kommunale formålsbygg (kWh)

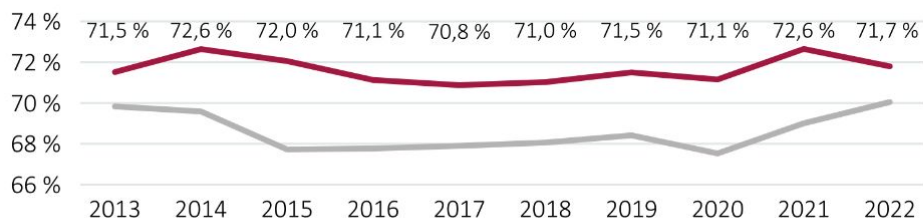
Frøya kommune sitt energiforbruk per kvadratmeter eid areal i kommunale formålsbygg er høyere enn snittet, og viser at kommunen har noe å hente på energieffektivisering i egne bygg. Det er også noe variasjoner fra år til år, men dette kan være naturlige variasjoner over år og man ser ingen tydelig trend på endring i energibruk.

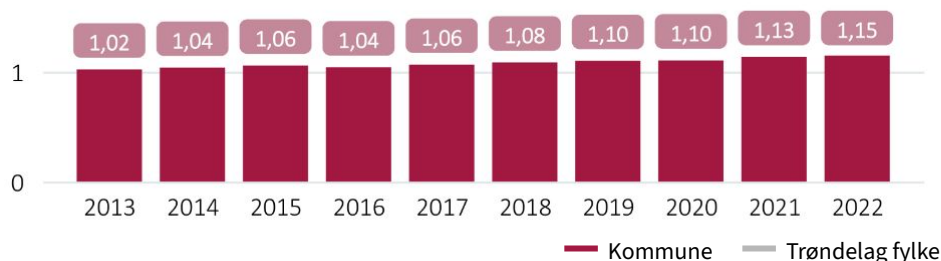
Mål 8 - Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

Delmål 8.1: Opprettholde en økonomisk vekst per innbygger som er i samsvar med forholdene i de respektive landene

Andel av befolkningen som er sysselsatt

Sysselsettingsbidrag

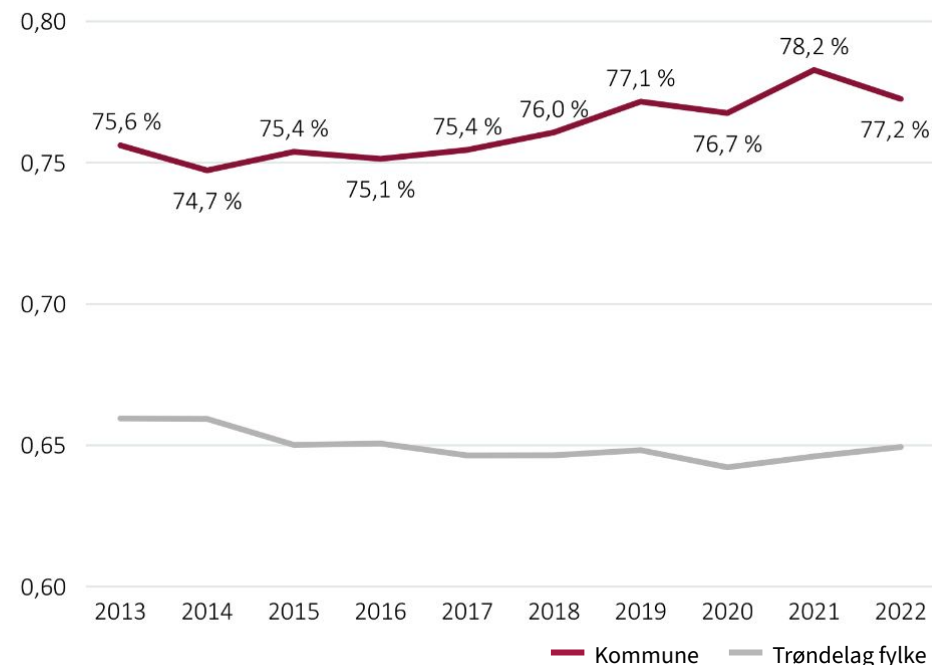

Økonomisk vekst har sterk korrelasjon med bærekraftig utvikling. Økonomisk vekst skaper et økonomisk mulighetsrom og motiverer aktører til å tenke langsiktig. Andel av befolkningen som er sysselsatt og sysselsettingbidraget er brukt som indikatorer for dette målet.

Andelen som er sysselsatt i Frøya kommune har vært stabil for hele tiårsperioden. Dette henger sammen med utviklingen i fylket ellers, og i hele perioden har kommunen holdt seg over gjennomsnittet i fylket.

Delmål 8.2: Øke den økonomiske produktiviteten gjennom diversifisering, teknologisk fremgang og innovasjon

Andel sysselsatte som jobber i privat sektor eller offentlig eide foretak

Sysselsettingsbidraget er regnet ut ved at dele antall sysselsatte etter arbeidssted på antall sysselsatte etter bosted. Dette gir innsikt i hvordan kommunens økonomiske situasjon blir påvirket av pendling. I Frøya kommune har bidraget gått opp over de siste årene, og har i hele perioden vært over 1. Dette betyr at kommunen bidrar til arbeidsplasser utover egen befolkning.

Andelen av sysselsatte som jobber i det private er en indikator på økonomisk diversifisering og potensiell innovasjonsgrad i kommunen. For Frøya kommune er denne høyere enn fylket, og økende i tiårsperioden.

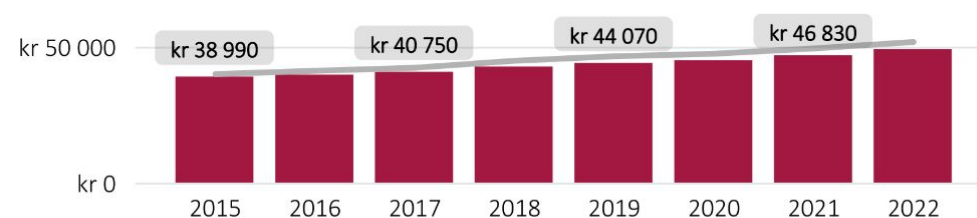
Mål 8 - Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle

Delmål 8.5: Oppnå full og produktiv sysselsetting og anstendig arbeid for alle kvinner og menn, inkludert ungdom

Sysselelingsrater for unge

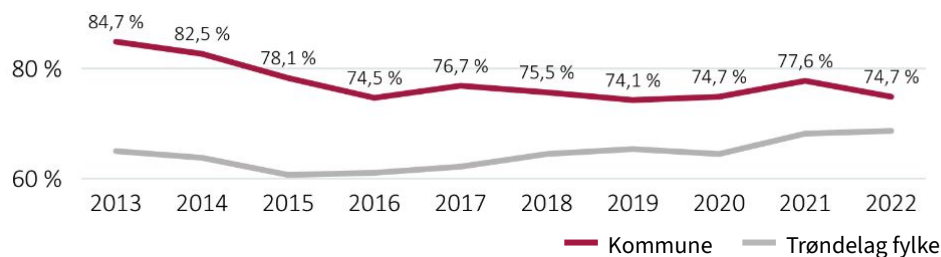

Gjennomsnittlig lønn per måned

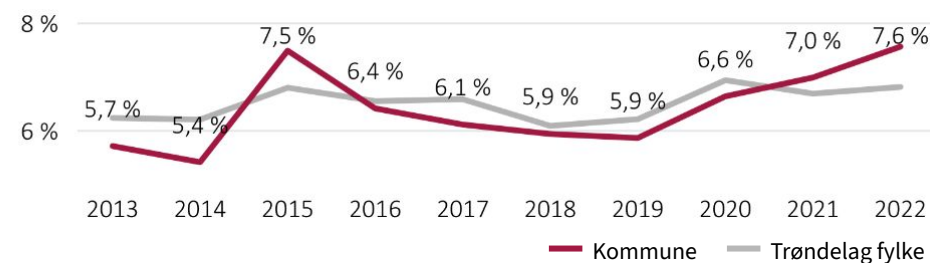

Delmål 8.8: Beskytte arbeidsrettigheter og fremme et trygt og sikkert arbeidsmiljø for alle arbeidstakere

Sysselelingsrater for innvandrere

Lønnstakere med legemeldt sykefravær i prosent av lønnstakere i alt

Sysseleling er en viktig indikator på produktivitet og er avgjørende for langsiktig velferd i samfunnet og for dets innbyggere. Analysen har målt sysselelingsgrad for unge, innvandrere, og gjennomsnittlig lønn per måned.

Sysselelingsgraden blant unge i Frøya kommune er høyere enn fylket og økende. Sysselelingsgraden blant innvandrere i kommunen har også vært høyere enn snittet i fylket i alle år, men har en nedgående trend.

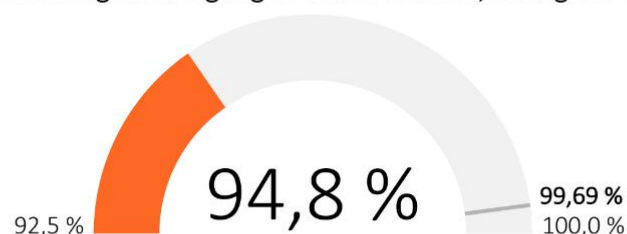
Gjennomsnittlig lønn per måned har økt årlig i tråd med fylkessnittet, og har gjennom perioden vært omtrent på snittet med fylket.

Legemeldt sykefravær er en indikator på sykefraværet i arbeidsstokken. I Frøya kommune har denne vært under snittet, men økt de siste årene. I 2021 og 2022 har andelen for kommunen vært høyere enn snittet for Trøndelag.

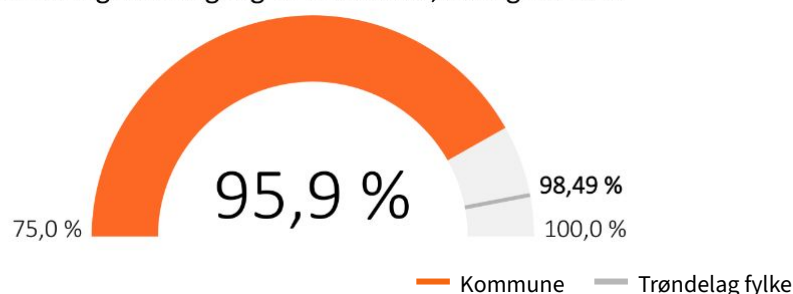
Mål 9 - Bygge solid infrastruktur og fremme inkluderende og bærekraftig industrialisering og innovasjon

Delmål 9.3: Øke tilgangen til informasjons- og kommunikasjonsteknologi

Andel av befolkning med tilgang til fast bredbånd, hastighet ≥ 30

Andel av befolkning med tilgang til mobildata, hastighet ≥ 30

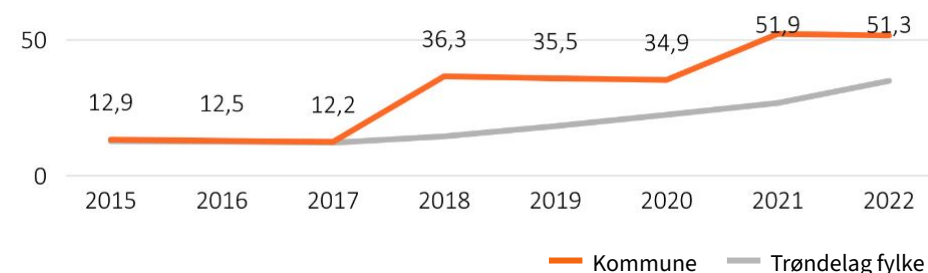
Tilgang til internett er viktig for at folk skal ha tilgang til oppdatert informasjon og være i stand til å kommunisere effektivt. Denne indikatoren ble målt ved å se på andelen av befolkningen som er knyttet til internett via bredbånd og mobildata. I Frøya kommune har 94,8 prosent av innbyggerne tilgang til fast bredbånd og 95,9 prosent har tilgang til mobildata. For begge er dette lavere enn gjennomsnittet i fylket.

Delmål 9.4: Oppgradere infrastruktur og omstille næringslivet til å bli mer bærekraftig

Andel elbiler av alle personbiler

Antall ladepunkt for elbiler per 10 000 innbyggere

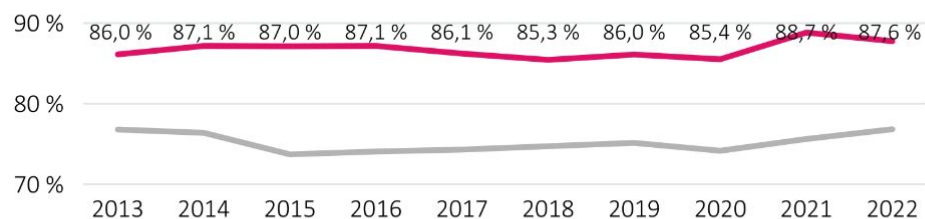
Elektrifisering av transportsystemer spiller en nøkkelrolle i å sørge for at næringslivet blir mer bærekraftig på lang sikt. For dette målet ble andel elbiler og antall ladepunkter per 10 000 innbyggere målt. Frøya kommune var tidlig ute med en høyere andel elbiler enn fylkessnittet, men har i 2022 falt bak fylket. Ladeinfrastruktur er ellers mer utbredt i kommunen enn i Trøndelag som helhet, noe som vil tilrettelegge godt for den forventede veksten i andel elbiler.

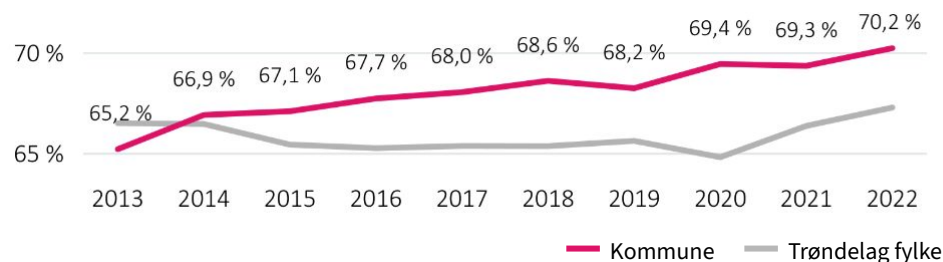
Mål 10 - Redusere ulikhet i og mellom land

Delmål 10.2: Sikre myndiggjøring og fremme sosial, økonomisk og politisk inkludering av alle

Syssettingsandel for menn (15-74 år)

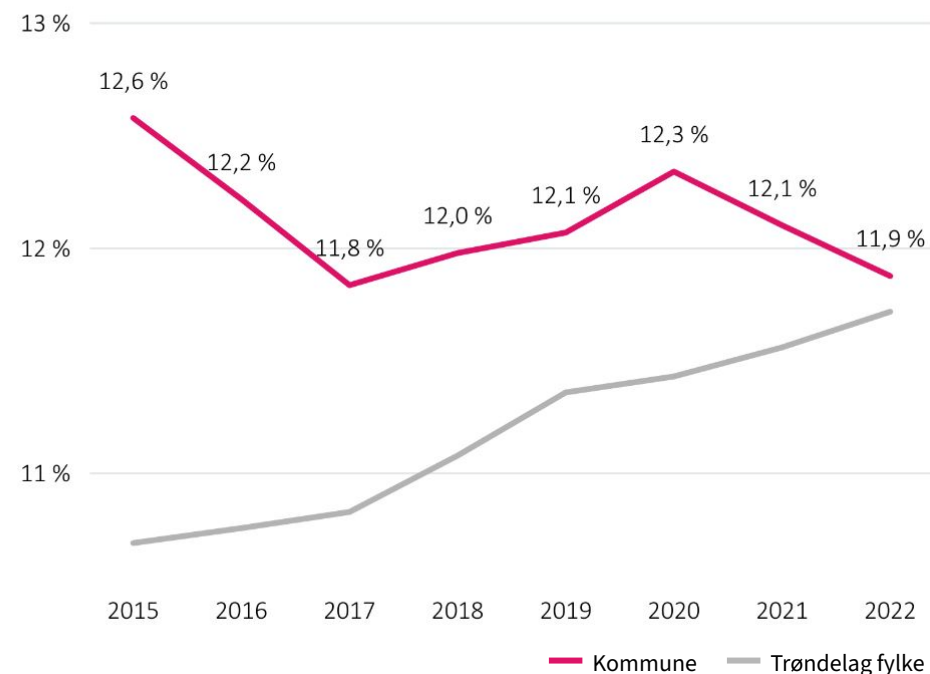
Syssettingsandel for kvinner (15-74 år)

Ulikhet utgjør en utfordring i kampen mot fattigdom globalt. I Norge er det relativt små innteks- og levekårsforskjeller sammenlignet med andre land. Likevel har ulikhetene mellom fattig og rik økt siden 1980-tallet.

Syssettingsandelen for menn i alderen 15 til 74 år har i Frøya kommune vært høyere enn fylkesgjennomsnittet de siste ti årene. Når det gjelder syssettingsandel for kvinner i samme alder har andelen også vært jevnt høyere enn fylket og ser en økende trend.

Uføretrygdeandel (18-67 år)

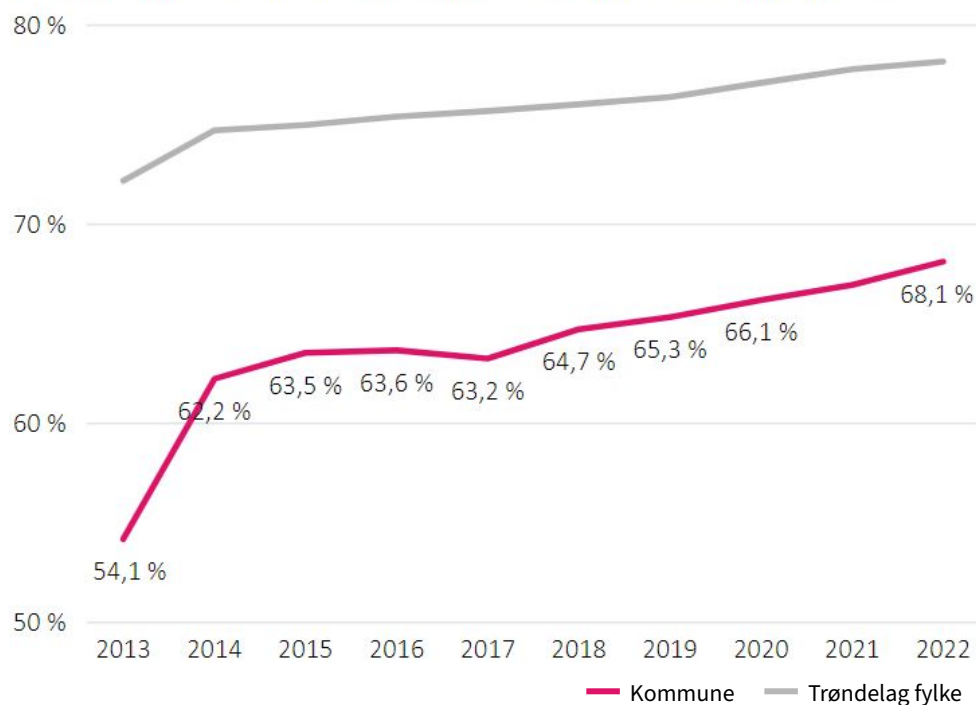
For uføretrygdeandel hos personer i alderen 18-67 år, ligger Frøya kommune over gjennomsnittet for Trøndelag. Andelen har imidlertid redusert siden 2020, noe som er i motsetning til utviklingen for Trøndelag som har økt under hele analyseperioden. Både Frøya kommune og fylkessnittet er også høyere enn andelen for landet forøvrig, som lå på 10 prosent i 2022.

Mål 10 - Redusere ulikhet i og mellom land

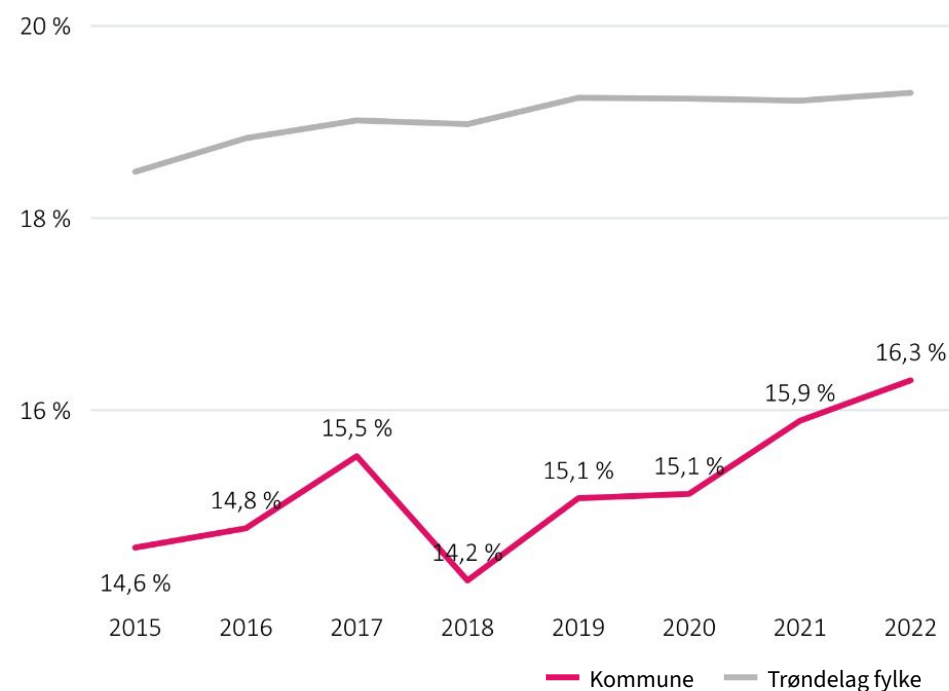
Delmål 10.3: Sikre like muligheter og redusere forskjeller i levekår

Utdanningsnivå: Andel som har fullført VGS og høyere utdanning (16+ år)

Et jevnt, høyt utdanningsnivå i befolkningen kan bidra til å redusere fremtidig ulikhet blant annet i lønn og levekår. Andelen som har fullført videregående opplæring, fagskoleutdanning eller universitet- og høyskoleutdanning i Frøya kommune har økt jevnt de siste ti årene, men andelen har vært lavere enn fylkesgjennomsnittet i perioden. Den oppadgående trenden er imidlertid synlig både for kommunen, men også for fylket som helhet.

Andel som leier bolig blant alle boforhold

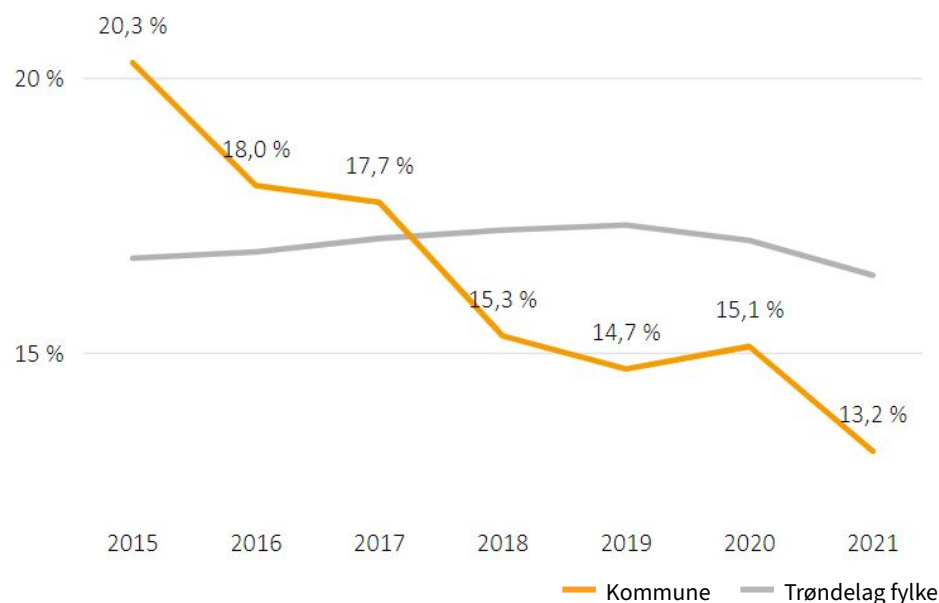

Boforhold påvirker også hvor ulikt et samfunn er, hvor andel personer som eier vs. leier kan si noe om bosituasjonen i kommunen. Andelen personer som leier bolig i Frøya kommune har økt siden 2015, men ligger fortsatt under snittet for fylket. Årsaker til dette gapet kan eksempelvis være ulikheter i boligtilbud, boligpriser, utleiepriser m.m.

Mål 11 - Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Delmål 11.1: Sikre at alle har tilgang til tilfredsstillende og trygge boliger grunnleggende tjenester

Andel barn som bor trangt (0-17 år)

Et barn som bor trangt bor i en bolig hvor det er under 25 kvm per person eller at det er et eller færre rom per person. Mellom 2015 og 2021 hadde Frøya kommune en reduksjon i andel barn som bor trangt, og ligger nå under fylkesgjennomsnittet.

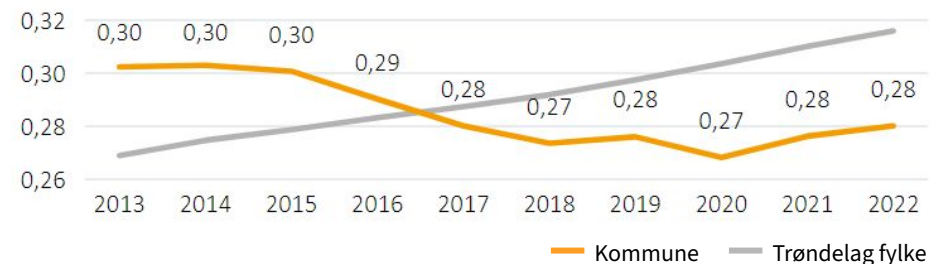
I Frøya kommune bor en høyere andel av befolkningen i spredtbygde strøk enn i tettbygde strøk. Andelen som bor i tettbygde områder har økt svakt i løpet av de siste ti årene, i likhet med snittet i Trøndelag.

Delmål 11.3: Styrke inkluderende og bærekraftig urbanisering

Andel av befolkningen som bor i tettbygde strøk

Forsørgerbrøk for eldre

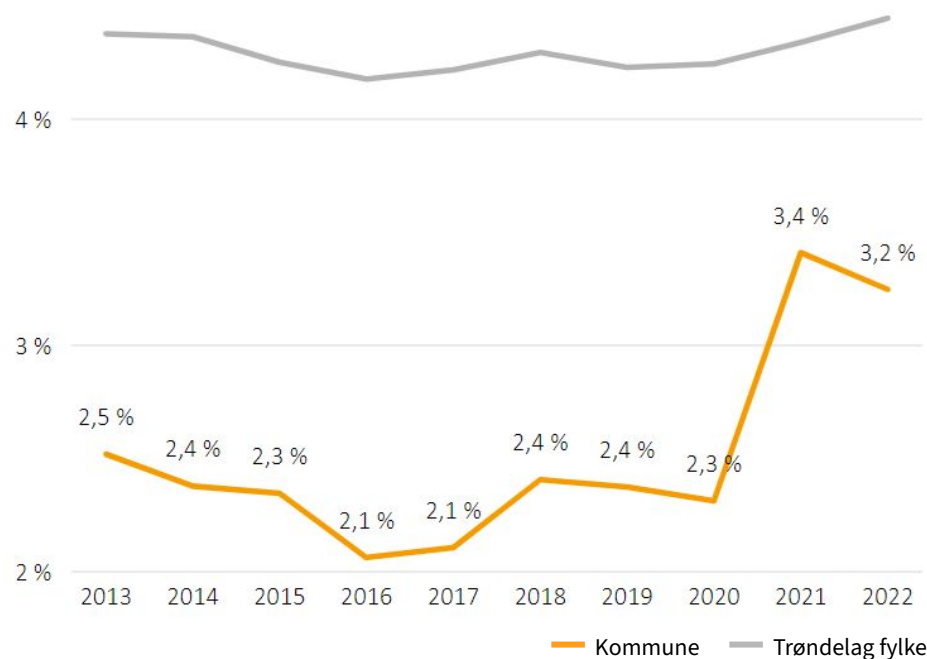
Forsørgerbrøken sier noe om hvor mange personer i eldre alder som ofte er ferdig med sin yrkesaktive periode (65 år og eldre) relativt til antall personer i normalt yrkesaktiv alder (20-64 år). Forsørgerbrøken i Frøya kommune er lavere enn fylkesgjennomsnittet, noe som indikerer at kommunen har flere yrkesaktive per eldre enn gjennomsnittet i Trøndelag. Forsørgerbrøken i kommunen har redusert de siste ti årene, i motsetning til Trøndelag som har økt. Dette er motsatt av den helhetlige demografiske utviklingen i Norge hvor vi stadig blir flere eldre.

Mål 11 - Gjøre byer og lokalsamfunn inkluderende, trygge, robuste og bærekraftige

Delmål 11.3: Styrke inkluderende og bærekraftig urbanisering

Grønne områder som andel av totalt bebygd areal

Med økende urbanisering av samfunnet er det viktig å ta hensyn til grønne områder i samfunnsplanlegging og forvaltning. Grønne områder defineres i dette tilfellet som park, grav- og urnelund, lekeplass, fornøylespark og idretts- og sportsområder.

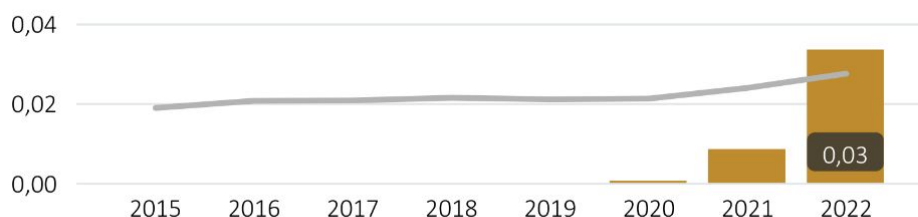
Andel grønne områder av totalt bebygd areal i Frøya kommune har økt siden 2020, men ligger under fylkesgjennomsnittet.

Mål 12 - Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre

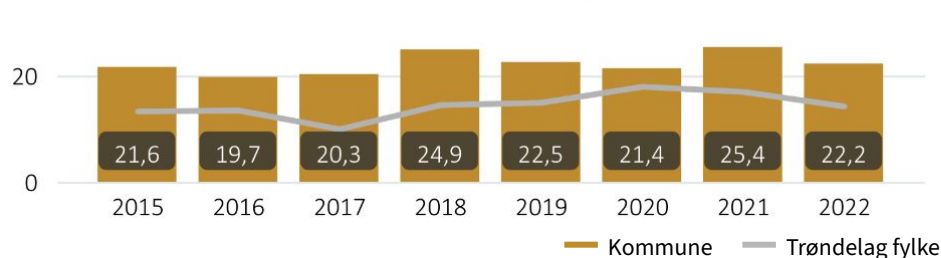
Delmål 12.3: Halvere matsvinn per innbygger

Tonn matavfall per årsinnbygger

Delmål 12.4: Oppnå en mer miljøvennlig forvaltning av kjemikalier og alle former for avfall

Farlig avfall fra husholdningene per årsinnbygger (kg)

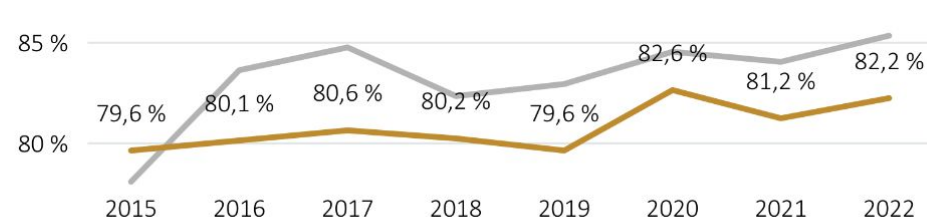

Avfall er en god indikator på hvor bærekraftige forbruks- og produksjonsmønstre innbyggerne i en kommune har, siden det også representerer det som skjer oppstrøms i verdikjeden. Avfall analyseres per årsinnbygger for å ta høyde for kommuner som eksempelvis har mange hytter, slik at avfallsmengden per innbygger blir mest mulig korrekt. Årsinnbyggere er definert som fastboende pluss fritidsboliger dividert med 3.

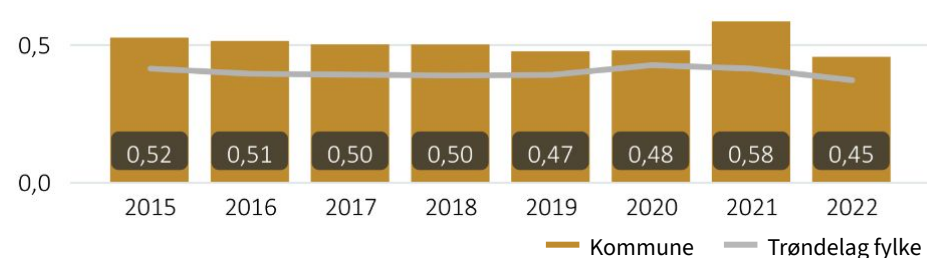
Analysen tyder på at Frøya kommune startet å sortere matavfall i 2020, hvor mengden matavfall per årsinnbygger har økt i 2022.

Delmål 12.5: Redusere avfallsmengden betydelig gjennom forebygging, reduksjon, materialgjenvinning og ombruk

Gjenvinningsgrad for husholdning

Tonn husholdningsavfall per årsinnbygger

Kommunen har både mer matavfall og husholdningsavfall per innbygger enn gjennomsnittet i Trøndelag. Mengden husholdsavfall i kommunen har imidlertid gått ned fra 2021 til 2022, og ligger nå på 0,45 tonn per årsinnbygger. Farlig avfall fra husholdninger var på sitt høyeste i 2021, men har i ettertid falt.

Dagens gjenvinningsgrad er høyere enn nivået i 2015, men Frøya kommune har fortsatt lavere gjenvinningsgrad enn fylkessnittet gjennom alle år i analysen, med unntak av 2015.

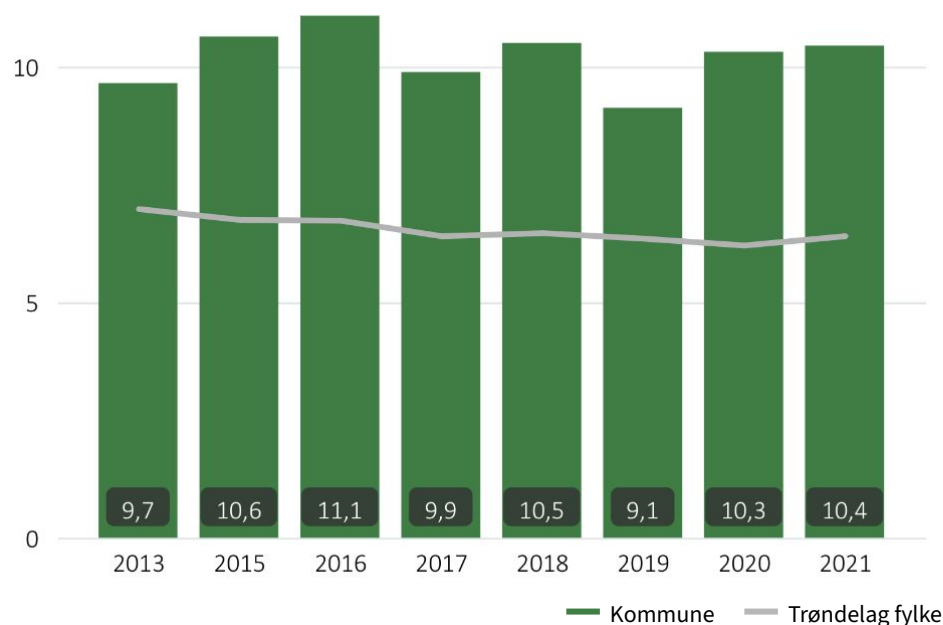

Mål 13 - Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

Delmål 13.2: Innarbeide tiltak mot klimaendringer i politikk, strategier og planlegging på nasjonalt nivå

Utslipp av tonn CO₂-ekvivalenter per innbygger

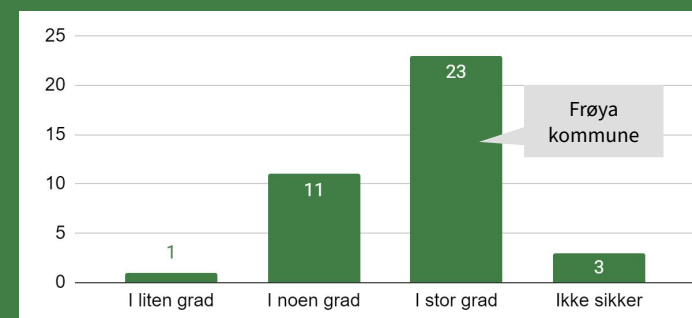
Utslipp av CO₂ og andre klimagasser er det som bidrar mest til fortsatte klimaendringer, og utslipp av CO₂-ekvivalenter per innbygger er derfor den viktigste indikatoren for å måle en kommunes påvirkning på klimakrisen. Dataen omfatter de direkte, fysiske utslippene som skjer innenfor kommunens geografiske grenser.

Siden 2013 har klimagassutslipp per innbygger variert i Frøya kommune. Sammenlignet med resten av fylket har kommunen høyere utslipp per innbygger.

Delmål 13.3: Styrke enkeltpersoners og institusjoners evne til å motvirke, tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer

Hensyntatt risiko og sårbarhet for alvorlig naturhendelser i kommunal planlegging

I hvilken grad blir økt risiko og sårbarhet som følge av langsiktige klimaendringer tatt hensyn til i kommunal planlegging (plan- og bygningsloven)?

Kommune

Vi ser allerede konsekvensene av klimaendringer. For å redusere risiko og sårbarhet må kommuner legge til rette for at enkeltpersoner og institusjoner evner å tilpasse seg og redusere konsekvensene av klimaendringer. Planlegging er det viktigste verktøyet som kommunen kan bruke for å sikre seg dette. DSB gjennomfører *Kommuneundersøkelsen* årlig hvor blant annet dette er et tema som blir adressert. I Frøya kommune har økt risiko og sårbarhet som følge av klimaendringene **i stor grad** blitt tatt hensyn til i kommunal planlegging.

Mål 13 - Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem

Klimaregnskap

Nedenfor vises kommunens utslippsstatistikk over direkte utslipp fra Miljødirektoratet. Tilgjengelig data finnes på *Trøndelag i tall*.

54,364

tonn CO₂-ekvivalenter

Endring i utslipp (tonn CO₂-ekv)
2009 - 2021 i Frøya

34 %

Endring %

13,869

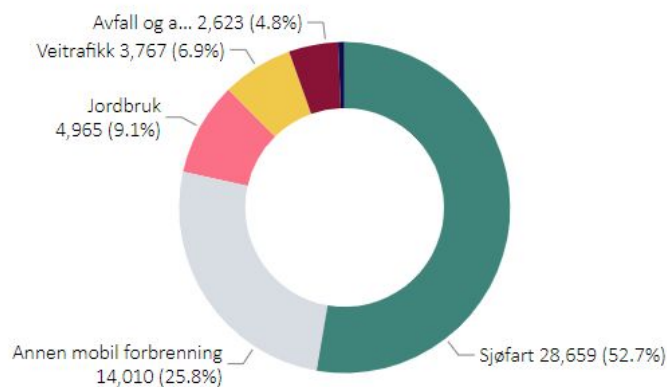
Endring tonn

Utslippskilde

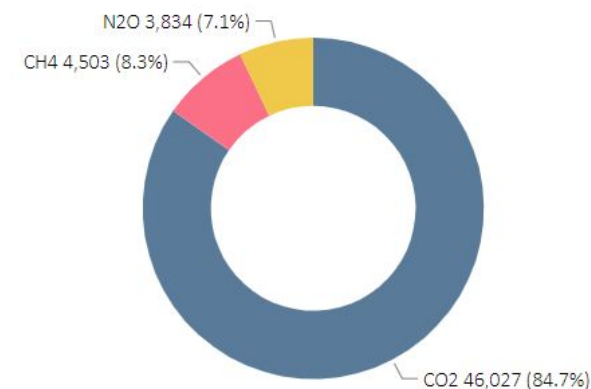
Utslipp (tonn
CO₂-
ekvivalenter)

Andre næringer	12,890
Andre aktiviteter	11,222
sjøfart	
Stykkogodsskip	5,929
Jordbruksarealer	2,601
Fiskefartøy	2,394
Passasjer	2,215
Bulkskip	2,117
Avløp	1,917
Fordøylesprosesser	1,687
Total	54,364

Utslipp (tonn CO₂-ekvivalenter) per
sektor i Frøya i 2021

Utslipp (tonn CO₂-ekvivalenter) i Frøya i 2021 per
klimagass

Utslipp (tonn CO₂-ekvivalenter) 2009-2021 i Frøya

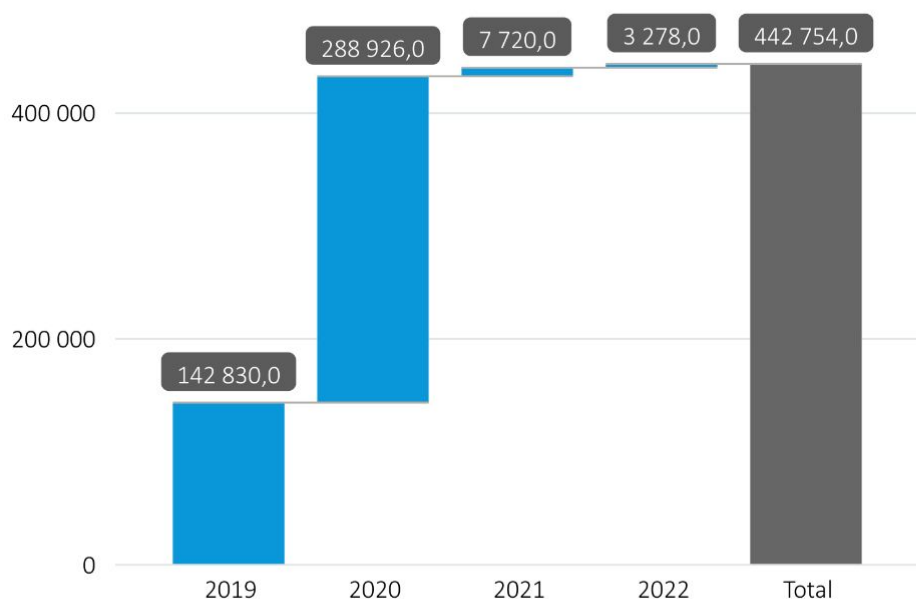

Mål 14 - Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling

Delmål 14.1: Innen 2025 forhindre og i betydelig grad redusere alle former for havforurensning

Antall kg avfall innsamlet i ryddeaksjoner

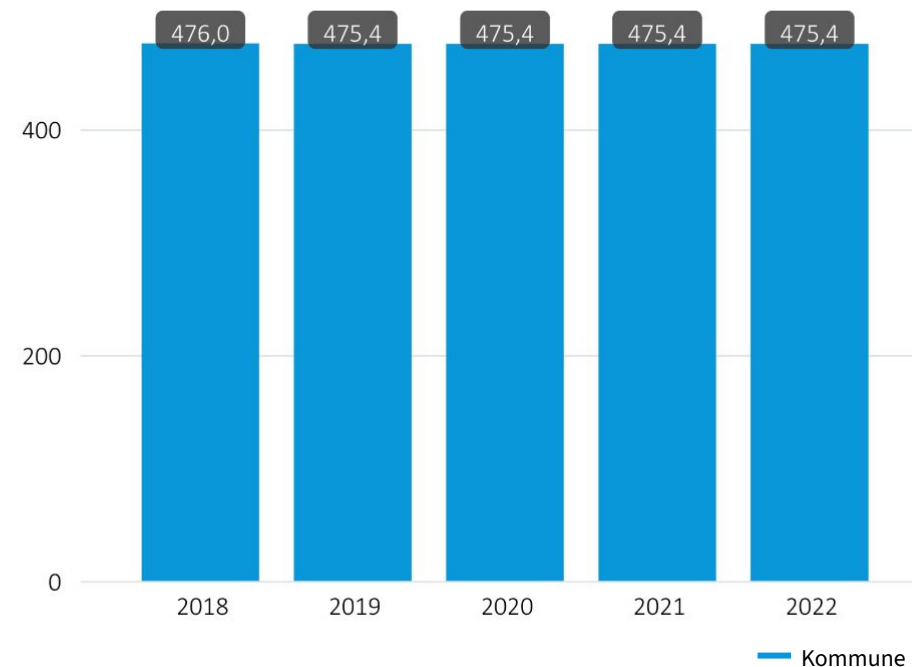

Havet er en av Norges viktigste naturressurser, og det er derfor avgjørende å verne om det, og å sørge for at vi bruker det på en bærekraftig måte.

For å redusere havforurensning er det viktig både å redusere mengden utslipp av materialer, og rydde i eksisterende forurensning. Indikatorene som er benyttet for å måle dette er antall kg innsamlet avfall fra ryddeaksjoner og vernet areal til havs. I Frøya kommune har det totalt blitt samlet inn 443 tonn avfall fra ryddeaksjoner siden 2019.

Delmål 14.5: Bevare minst 10 prosent av kyst- og havområdene

Vernet areal til havs (km²)

For Frøya kommune utgjør vernet areal til havs en størrelse på 475 km². Dette har vært stabilt i femårsperioden.

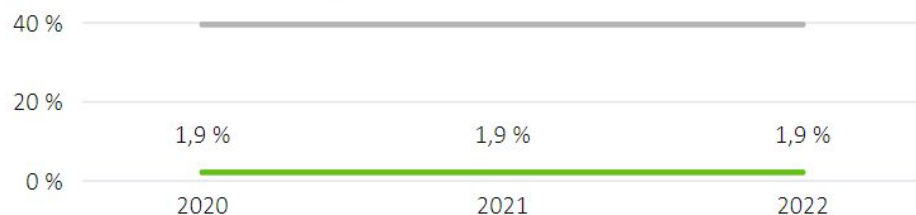

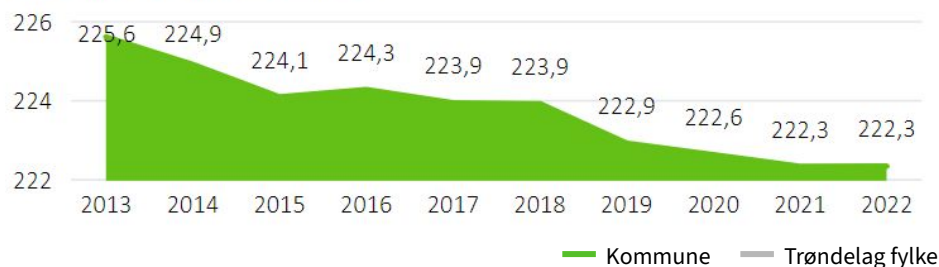
Mål 15 - Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer

Delmål 15.1: Bevaring, gjenoppretting og bærekraftig bruk av land- og ferskvannsbaserte økosystemer

Andel skog av totalt arealbruk

Endring i ubebygde areal (km²)¹

Gjennom FNs naturavtale er det satt høye mål for å redde og bevare natur- og biomangfoldet i verden. Norge har sluttet seg til denne avtalen som skal bidra til å stoppe den menneskelige ødeleggelsen av naturen, og begynne og gjenopprette det som allerede har gått tapt.

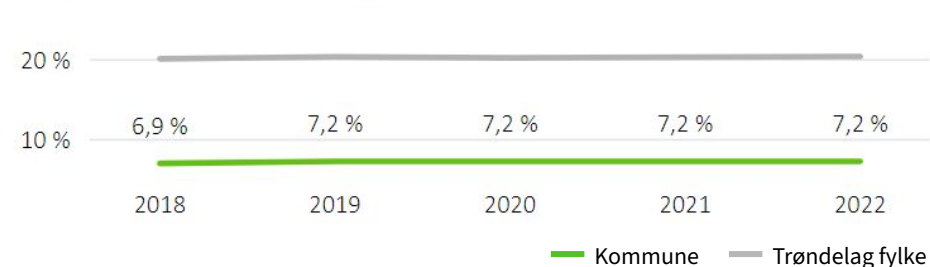
Frøya kommune har en lavere andel skog av totalt arealbruk, sammenlignet med fylkesgjennomsnittet. Kommunen sitt ubebygde areal har hatt en reduksjon fra 2013 til 2022.

Delmål 15.5: Iverksette umiddelbare og omfattende tiltak for å redusere ødeleggelsen av habitater

Utvikling i fysisk nedbygd areal av bygninger og vegbane areal (km²)

Andel vernet areal på land av totalt landareal

Siden 2017 har utbygging av veier og konstruksjon av nye bygg gått opp i Frøya kommune. Totalt har kommunen hatt en økning i fysisk nedbygd areal de siste ti årene.

Vernet areal på land i Frøya kommune har vært det samme siden 2019. I forhold til Trøndelag som helhet, har kommunen en lavere andel vernet areal på land av totalt landareal.

¹Ubebygde areal består av skog, ferskvann, åpen fastmark og myr, bart fjell, grus- og blokkmark, samt varig snø, is og bre.

1] SSB 12942, 2] SSB 09594, 3] SSB 10781, 4] SSB 08936

Mål 15 - Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer

Frøya

Arealregnskap for Frøya 2023

Departementet anbefaler at kommunene utarbeider et arealregnskap som del av kommuneplanarbeidet. Planer skal være realistiske og gjennomførbare og arealregnskap er et verktøy som er nyttig for å kunne gjøre vurderinger rundt disponering av areal i kommuneplan.

Det arbeides med et [arealregnskap for Trøndelag og kommunene i fylket](#). Arealregnskapet kan gi oversikt over planlagte endringer i arealbruk, samt vise til utbyggings- potensial som ligger inne i eksisterende planer. Arealregnskapet kan også brukes til å fremheve kvalitetene til arealer som vurderes eller foreslås omdisponert til utbyggingsformål, og bidra til økt bevissthet rundt konsekvensene av arealendringer.

Man kan kartlegge og føre arealregnskap over blant annet karbonrike myrområder, skog og jordbruksarealer, samt beregne klimapåvirkning av planforslag. Dette gir et bedre kunnskapsgrunnlag for å gjøre alternativvurderinger for omdisponering for å unngå tap og nedbygging av særlig verdifulle arealer.

Naturregnskap skal utvikles og vil kunne oppgi mer detaljer om arealenes naturkvaliteter.

Arealtyper

Total areal

2,863,573

Skog
4,748Åpen fastmark
175,758Ferskvann
12,145Dyrka mark
10,408Andre arealtyper,
inkludert bebygd areal
36,525

Bebygd areal

Bebygd areal
opparbeidet
7,661Boligbebyggelse
1,980Fritidsbebyggelse
957Næring og tjeneste
135Helse, skole og kultur
163Annen bruk
3,955

Kommunale planer

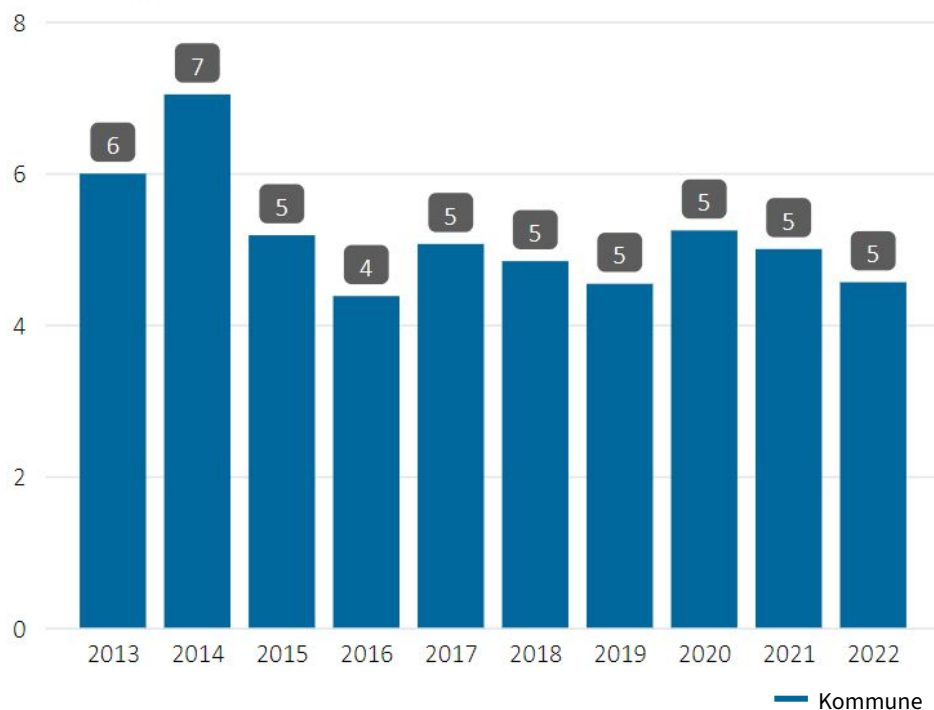
Utbyggingsformål i
plan
17,853Antatt planreserve i
byggeområder
8,042Boligformål
3,008Boligformål
1,406Fritidsformål
529Fritidsformål
334Næringsformål
1,635Næringsformål
1,085Tjenesteyting
300Tjenesteyting
94Andre formål
12,381Andre formål
5,119

Mål 16 - Fremme fredelige og inkluderende samfunn for å sikre bærekraftig utvikling, sørge for tilgang til rettsvern for alle, og bygge gode institusjoner

Delmål 16.1: Betydelig redusere alle former for vold

Antall årlige anmeldelser for vold, mishandling og seksuallovbrudd per 1000 innbygger

Verden er fortsatt langt unna å oppnå målet om fredfulle, rettferdige og inkluderende samfunn. Norge har lenge hatt et levedyktig demokrati og har et omdømme som en fredsnasjon. Fokus på å fremme fredelige og inkludere samfunn er sentralt for å fortsette i dette sporet.

Et lavt antall årlige anmeldelser for vold, mishandling og seksuallovbrudd er viktig for å sikre et trygt og fredelig lokalsamfunn. I Frøya kommune har antall årlige

*Estimert av "Avgitte stemmer" relativt til befolkning 18 år og eldre for å hensynta evt. kommunesammenslåinger. Avvik fra valgprosent kan derfor forekomme.

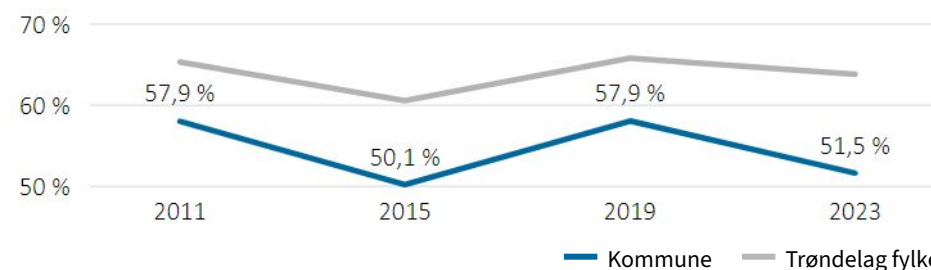
Delmål 16.2: Stanse overgrep, utnytting, menneskehandel og alle former for vold og tortur mot barn

Andel barn og ungdom på tiltak gjennom barnevernet (0-24 år)

Delmål 16.7: Sikre lydhøre, inkluderende, deltakelsesbaserte og representative beslutningsprosesser på alle nivåer

Valgdeltakelse ved kommunevalg *

anmeldelser per 1000 innbygger gått ned over tiårsperioden, og var på sitt høyeste i 2014. Andel barn og ungdom med tiltak gjennom barnevernet sank fra 2021 til 2022 i Frøya kommune. I samme periode hadde Trøndelag fylke en nedgang på 0,2 prosent for barn og ungdom med tiltak.

Valgdeltakelsen i Frøya har generelt vært lavere enn snittet i Trøndelag ved de fire siste kommunevalgene.

4

Kartlegging av materialer

Metode og avgrensinger

Formål

Kartlegging av materialstrømmer skal bidra til å øke forståelsen av hvordan råvarer og ulike komponenter transporteres gjennom en verdikjede. Målet er å kartlegge potensial for effektivisering som kan bidra til økt sirkularitet i bruk av materialer i kommunen. Analysen skal også gi en indikasjon på størrelsesforholdet mellom ulike materialstrømmer, samt aktivitetsnivå for de ulike delene av verdikjeden.

Kort beskrivelse av metoden

Kartleggingen av materialstrømmer tar utgangspunkt i deler av rammeverket for materialstrømanalyser (Material Flow Analysis; MFA), som er godt verktøy for å få avdekke eventuelle ineffektiviteter og potensial for sirkularitet.

Kartleggingen tar utgangspunkt i data fra Trøndelag fylkeskommune og offentlig tilgjengelige data, hovedsakelig fra Statistisk Sentralbyrå og Direktoratet for Mineralforvaltning. For å forenkle analysene har volumene blitt avrundet, og noen av analysene er estimert ved hjelp av forbruksvarer grunnet varierende datakvalitet.

På grunn av begrenset datatilgang har det ikke vært mulig å gjennomføre en fullstendig materialstrømsanalyse, og analysen har derfor begrenset seg til kartlegging av individuelle materialstrømmer. Det etterlyses bedre tilgjengelighet til relevante data, spesielt på byggeråstoff, slik at en fullstendig materialstrømsanalyse kan gjennomføres. Analysen har imidlertid definert systemgrensene, slik at det er mulig å fylle inn manglende kvantifiserte materialstrømmer dersom data tilgjengeliggjøres.

Systemgrensene, eller avgrensningene, for analysen er satt til kommunens geografiske område i tidsrommet 2022. Der data fra 2022 ikke er tilgjengelig, har man benyttet data fra 2021. For enkelte materialer er det kun begrenset til offentlig tilgjengelige data, noe som begrenser deler av analysene.

Analyserte materialer

Kartleggingen av materialstrømmer er avgrenset til tre ulike områder:

Vann og avløp

Vann

Avfall

Restavfall, glass,
papp, plast,
metaller, farlig
avfall, tre-, mat-
og hageavfall

Byggeråstoff

Pukk og
løsmasser

Economy Wide Material Flow Accounts

Rammeverket som analysen bygger på kalles *Economy Wide Material Flow Accounts* (EW-MFA) utviklet av Eurostat. Rammeverket tar for seg både import, eksport og utvinning av ressurser i et gitt område, og er godt egnet for materialstrømanalyser av byer og kommuner.

Kartleggingen av vann og avløp tar for seg verdikjeden rundt vannforsyning, men ikke vannutvinning eller avløpshåndtering

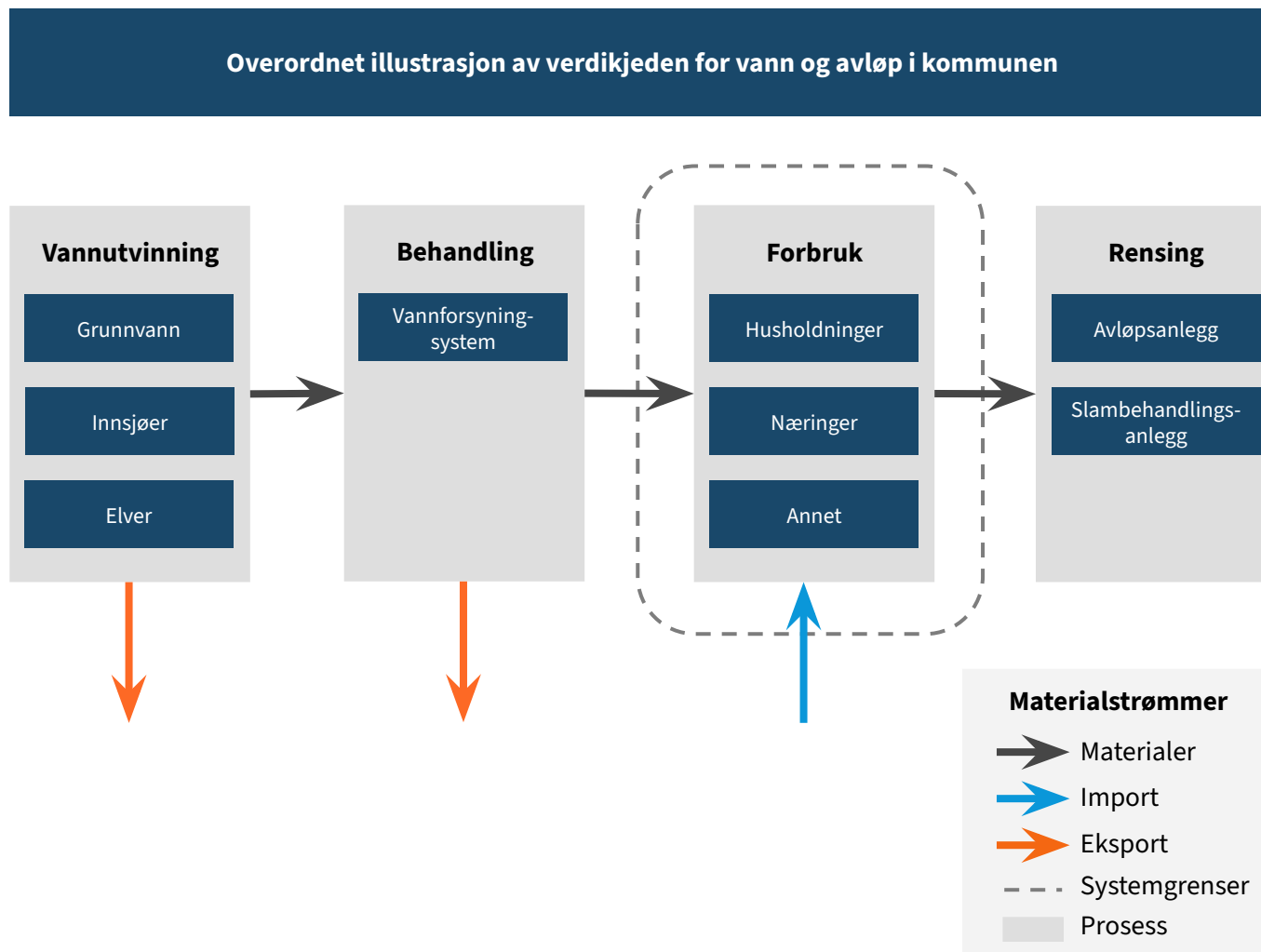
Systemgrenser

Systemgrensen for denne verdikjeden er definert rundt forbruk, og ekskluderer dermed vannutvinning og avløpsanlegg, samt import og eksport fra alle prosesser. Denne vurderingen ble gjort på bakgrunn av innledende analyser av volum, samt tilgjengelighet av data på kommunenivå.

Analyserte materialer

Vann

Vann i denne analysen er drikkevann som blir levert via kommunens vannforsyningssystem. Dette systemet består av fire elementer: vanntilsigsområde, råvannskilde, vannbehandlingsanlegg og distribusjonssystem. I analysen kartlegges materialstrømmen til vann fra vannbehandlingsanlegg til forbruk.

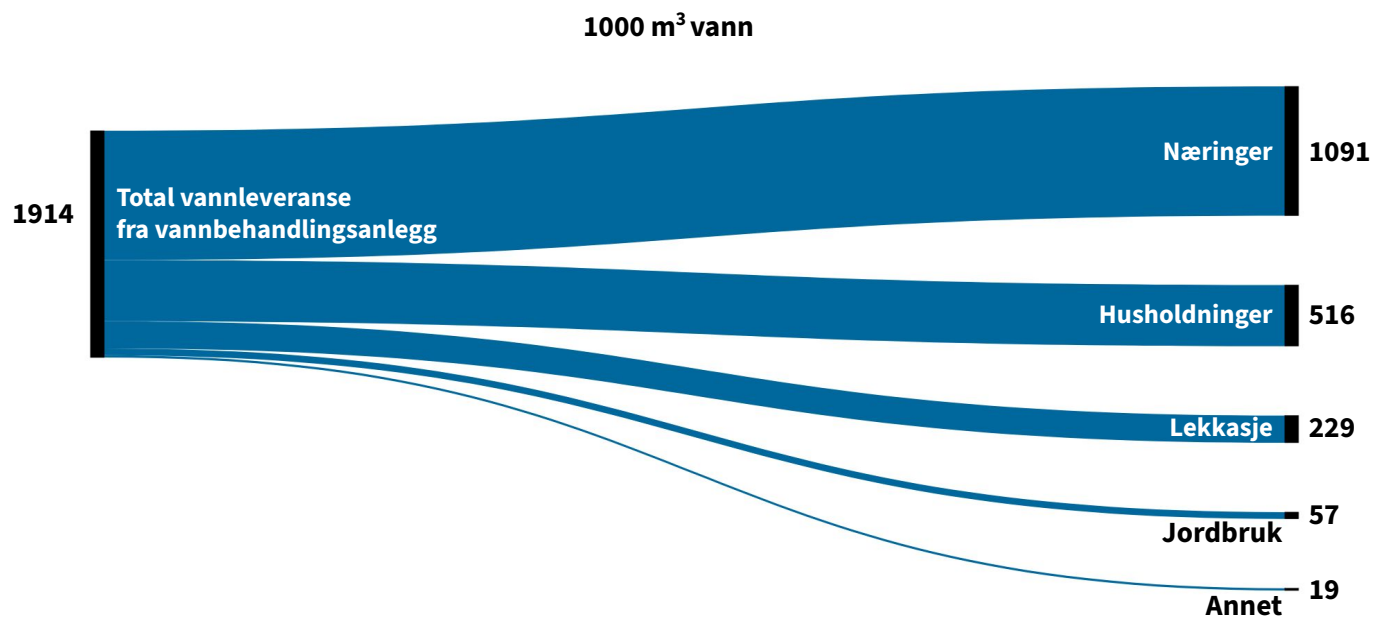
Majoriteten av vannforsyningen i kommunen går til næringer

Distribusjon av vannforsyning

Vannforsyningssystemet i Frøya kommune leverer årlig 1 914 tusen m³ vann fra vannbehandlingsanlegg. Av denne vannforsyningen går 27 prosent til husholdninger, mens litt mindre enn 12 prosent går tapt på grunn av lekkasjer. Næringssektoren, som inkluderer både industri og tjenesteytende næringer, står for omtrent 57 prosent av vannforbruket.

Sammenlignet med fylket bruker Frøya kommune en mindre andel av vannforsyningen til husholdninger (27 prosent mot 46 prosent), men en større andel til næringsformål (57 prosent mot 19 prosent).

Utsnitt av verdikjeden med kvantifiserte strømmer for vannforsyning i Frøya kommune (2022)

Vannforbruket i kommunen er høyt og økende

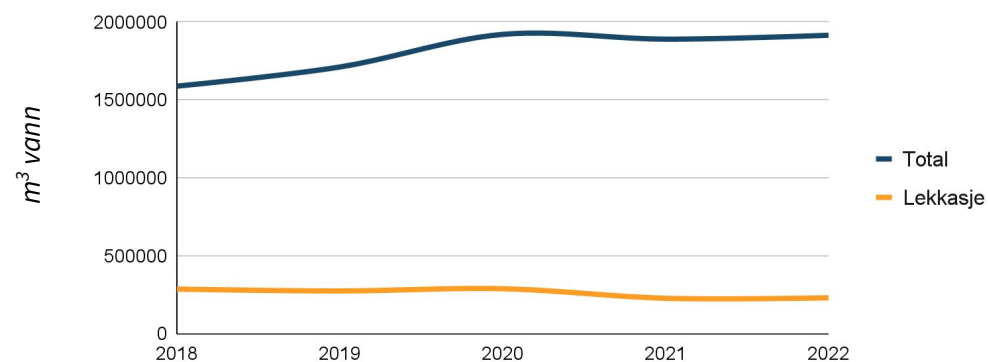
Utvikling av vannforbruk i kommunen

Vannforbruket i kommunen har i analyseperioden gått opp fra ca. 1 600 tusen m³ vann per år til 1 900 tusen m³ vann per år. Under samme periode har imidlertid mengden vann som går til lekkasje gått ned. Mengden lekkasje i 2022 ligger på omtrent 230 tusen m³ per år.

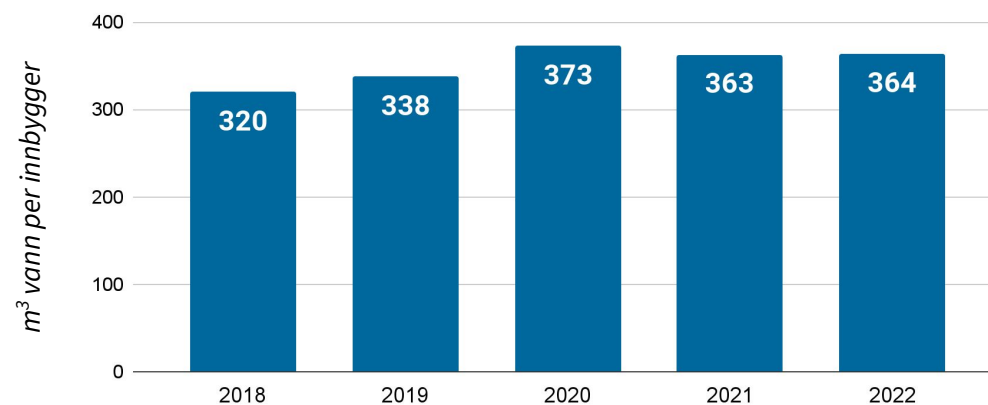
Kommunen har høyere vannforbruk per innbygger enn resten av fylket

Fra 2018 til 2022 har vannforbruket per innbygger gått opp fra 320 m³ til 364 m³. Dette representerer reduksjon i vannforbrukseffektivitet over tid i kommunen. Vannforbruket per innbygger i resten av fylket er 112 m³, noe som betyr at vannforbruket i Frøya kommune per innbygger er høyere enn snittet for fylket.

Totalt vannkrav i kommunen (2018-2022)

Vannforbruk per innbygger i kommunen (2018-2022)

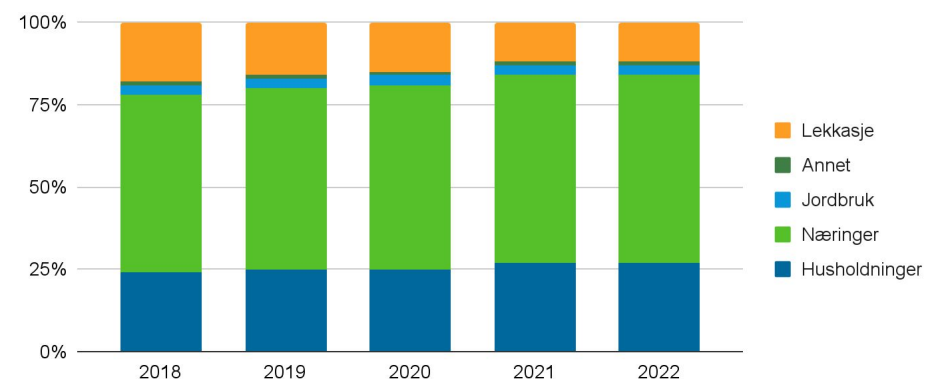
Det høye vannforbruket kan i stor grad skyldes vannintensive næringer

Vannfordeling i kommunen

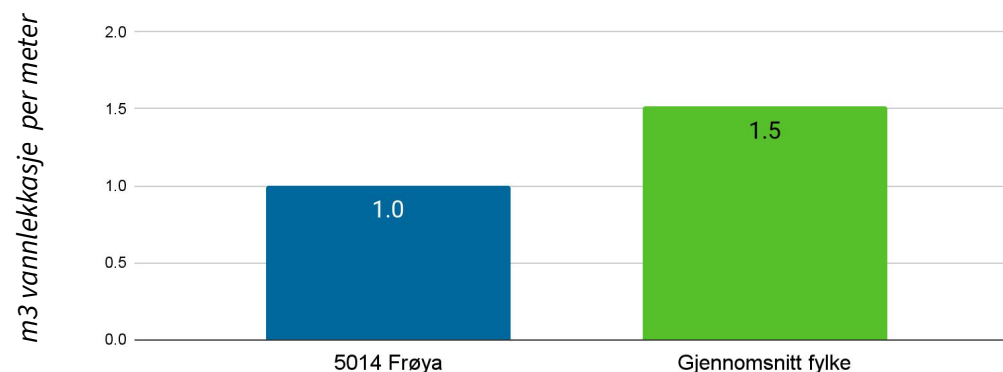
Fra 2018 til 2022 har andelen vann som går til lekkasje redusert fra 18 prosent til 12 prosent. Denne reduksjonen har motvirket noe av kommunens økning i vannforbruk. Frøya kommunes lekkasjenivå er lavere enn gjennomsnittlig lekkasje både i Norge (26 prosent) og Trøndelag (24 prosent). Denne forskjellen blir enda mer tydelig når man ser på vannlekkasje per meter kommunal ledning, der kommunen har en lekkasje på 1,0 m³ per meter ledning sammenlignet med fylkets gjennomsnitt på 1,5 m³.

Frøya kommune skiller seg imidlertid ut med en stor andel vannforbruk som går til næringer sammenlignet med snittet i fylket (57 prosent mot fylkets snitt på 19 prosent). Dette utgjør også mesteparten av kommunens vannforbruk over gjennomsnittet.

Utvikling av vannfordeling i kommunen (2018-2022)

Estimert vannlekkasje per meter kommunal ledning (2022)

Kartleggingen av avfall tar for seg verdikjeden fra avfallshåndtering til behandling for 11 forskjellige materialgrupper

Systemgrenser

Systemgrensen for denne verdikjeden er definert rundt avfallshåndtering, sortering og behandling. Analysen tar kun for seg avfall fra husholdninger som følge av datatilgjengelighet på kommunenivå. Eksport og import av materialer er heller ikke inkludert i analysen.

Analyserte materialer

Restavfall

Avfall som blir igjen etter rene materialfraksjoner er utsortert, f.eks. brennbart.

Glass

Glassemballasjer og ikke-laminert vindusglass.

Papp

Blandet papp og papir, drikkekartonger, aviser og bøker.

Plast

Blandet plastemballasje og plast/hardplast. Ikke gummi.

Metaller

Kasserte forbruksvarer og emballasje av jern. Ikke bilvrak.

EE-avfall

Hvitevarer elektronikk, kabler, ledninger, lyskilder, og annet elektronisk.

Matavfall

Organisk avfall som lett kan brytes ned i biologiske prosesser. F.eks. Mat, blomster og bleier.

Treavfall

Ubehandlet trevirke, paller og tremøbler.

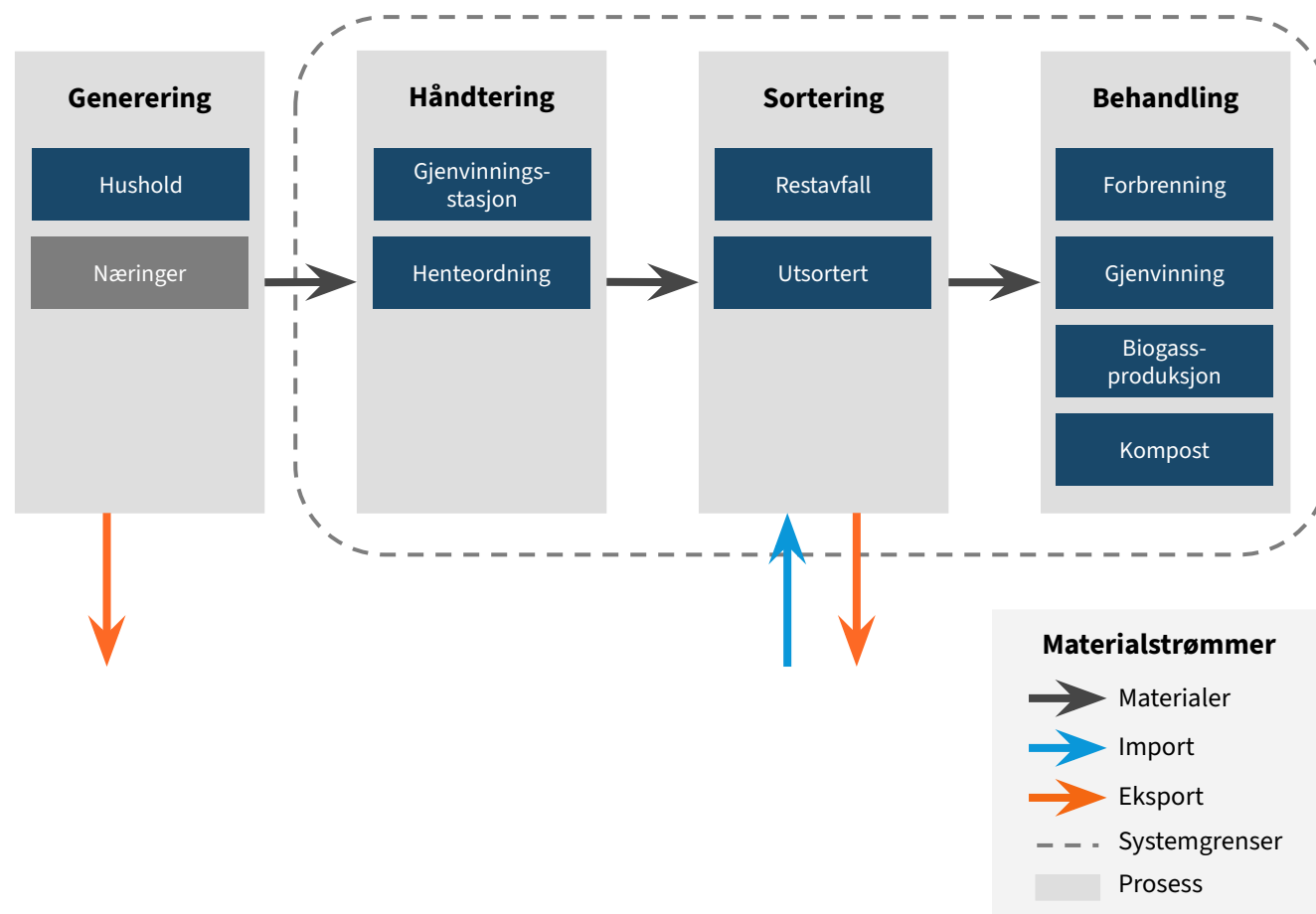
Hageavfall

Planterester, røtter, jord og bark.

Annet avfall

Avfall som ikke er definert av de andre kategoriene, f.eks. madrasser.

Overordnet illustrasjon av verdikjeden for avfall i kommunen

1] <https://www.ssb.no/natur-og-miljo/avfall/statistikk/avfall-fra-husholda>

Mesteparten av avfallet i Frøya kommune kommer fra gjenvinningsstasjoner

Avfallskilder

Hele 59 prosent av avfallet i Frøya kommune håndteres ved gjenvinningsstasjoner der innbyggerne selv transporterer og sorterer avfall i containere. Dette skiller seg noe fra resten av fylket, der gjennomsnittet for andelen avfall fra gjenvinningsstasjoner er 47 prosent. Dette indikerer at det kan være mindre behov for henteordninger i kommunen, eller at stasjonene for gjenvinning er mer aktive og benyttet av innbyggerne.

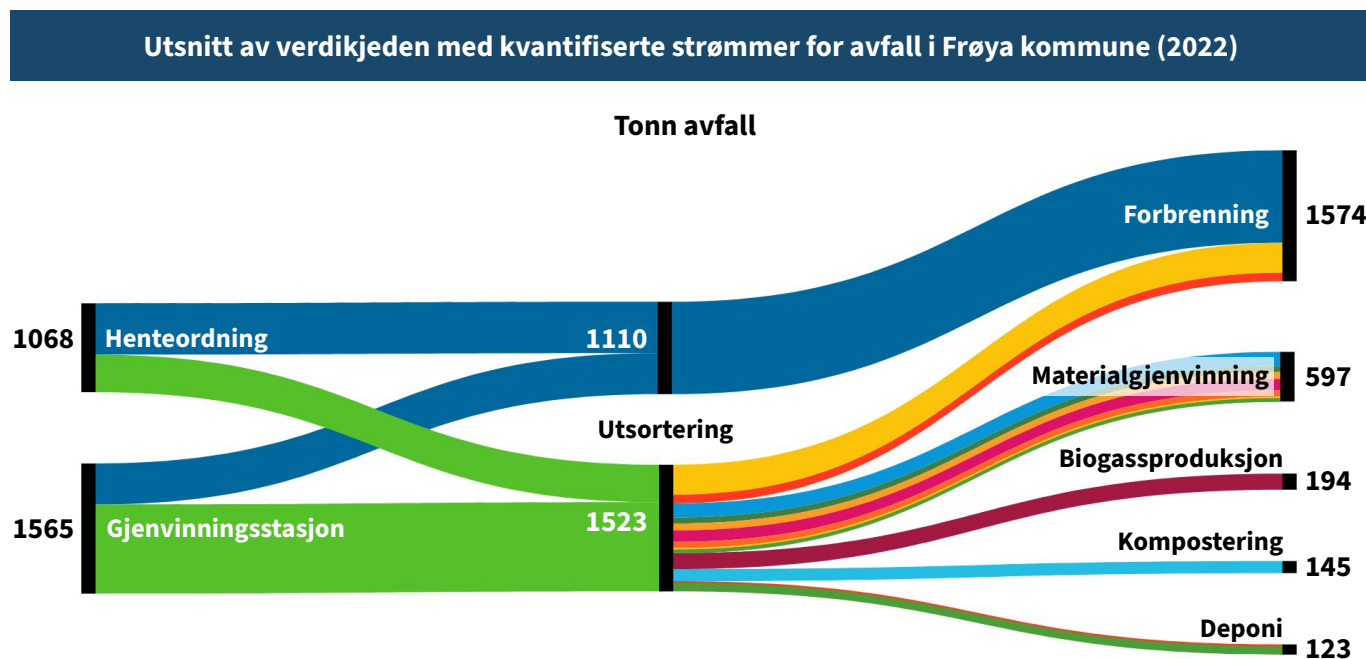
Andel av avfall som blir sortert

Mengden avfall som sorteres i Frøya kommune er likt snittet i fylket (58 prosent i Frøya mot 58 prosent i fylket).

Dette resulterer også i at kommunen har en lik prosentandel restavfall sammenlignet med gjennomsnittet i fylket. Analysen indikerer at innbyggerne i Frøya kommune er gjennomsnittlig flinke til å sortere avfallet sitt, og at kommunen lykkes med å oppmuntre til god avfallsbehandling.

Avfallsbehandling

Håndtering av avfall i Frøya kommune er tilnærmet lik resten av fylket, men har en større andel avfall som blir deponert (5,5 prosent mot 2,1 prosent i fylket). Dette skyldes i stor grad mengden "annet avfall" i kommunen.

*Figuren inkluderer ikke materialstrømmer fra import og eksport

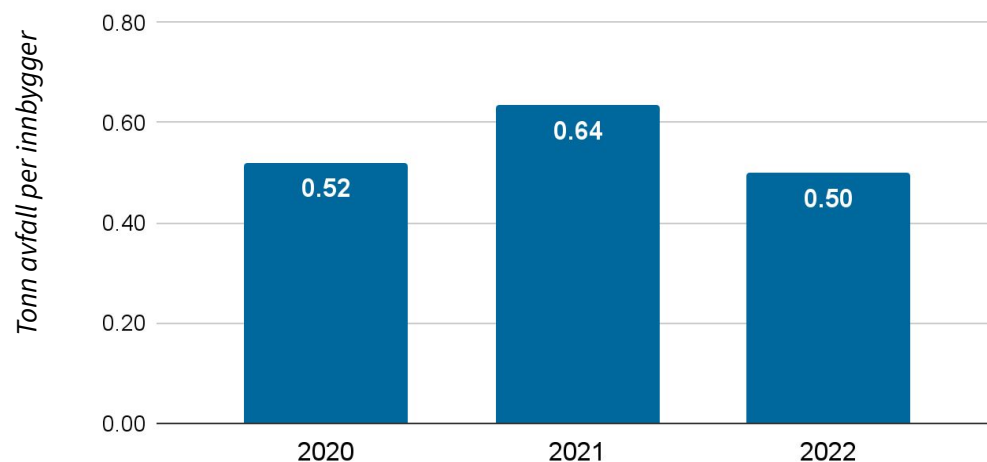
Restavfall	Plast	Treavfall
Utsorterbart avfall	Metaller	Hageavfall
Papp	EE-avfall	Farlig avfall
Glass	Matavfall	Annet avfall

Avfallsmengden hadde en økning i 2021, men er nå tilbake til normale nivåer

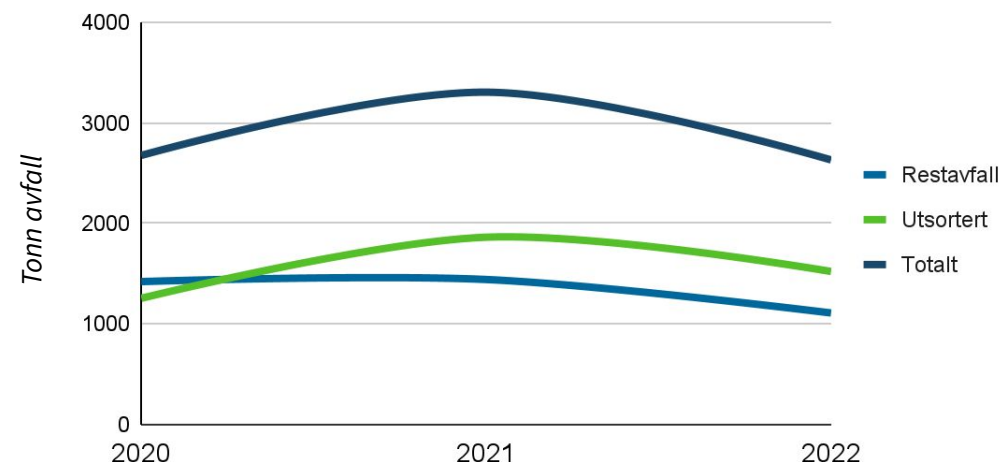
Utvikling av avfallsmengde i kommunen

Fra 2020 til 2021 gikk avfallsmengden i kommunen fra omtrent 2600 tonn til omtrent 3300 tonn. Dette skyldes en økning på 48 prosent i sortert avfall, mens mengden restavfall har holdt seg stabil i perioden. Etter en nedgang i 2021-2022 er avfallsmengden tilbake til samme nivå som 2020, men sammensetningen av type avfall har endret seg til mindre restavfall og mer sortert avfall. Dette er gode nyheter for Frøya kommune og tyder på et godt arbeid med å øke gjenvinningsgraden i kommunen.

Total mengde avfall per innbygger i kommunen (2020-2022)

Total mengde avfall i kommunen (2020-2022)

Endringen i sammensetningen av avfallsmaterialer kan tilskrives arbeid med å utsortere avfallskategorier

Avfallsreduksjon

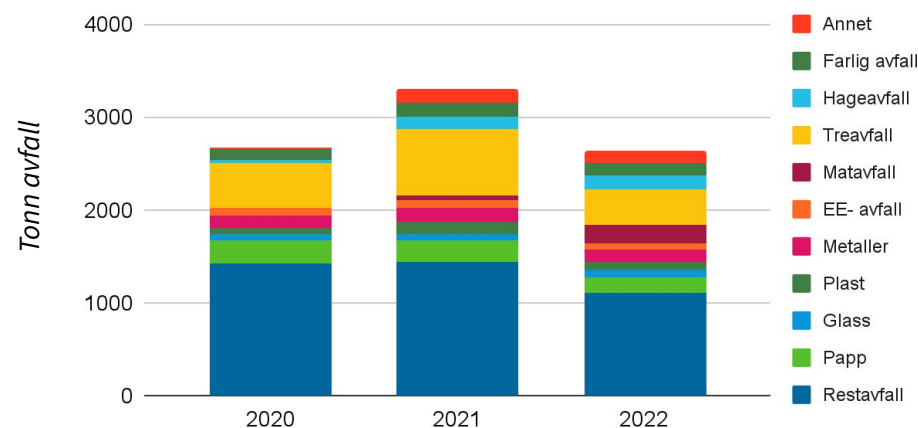
Endringen i sammensetningen av avfallsmaterialer kan i hovedsak tilskrives restavfall (-22 prosent) og matavfall (som kommunen begynte å sortere i 2021). Andre avfallskategorier som også hatt endringer, inkluderer treavfall (-19 prosent), hageavfall (+368 prosent), papp (-32 prosent) og annet avfall (+463 prosent). Selv om det har vært endringer i noen andre avfallskategorier, utgjør disse en mindre andel av det totale avfallet og har derfor hatt begrenset innvirkning på den generelle avfallsreduksjonen.

Dette indikerer at endringen i avfallssammensetningen primært kan tilskrives innsatsen med å sortere avfallskategorier mer grundig, spesielt når det gjelder matavfall og hageavfall. Det er tydelig at mye av avfallet innenfor disse kategoriene tidligere ble feilaktig plassert i enten restavfall, papp eller treavfall før 2022.

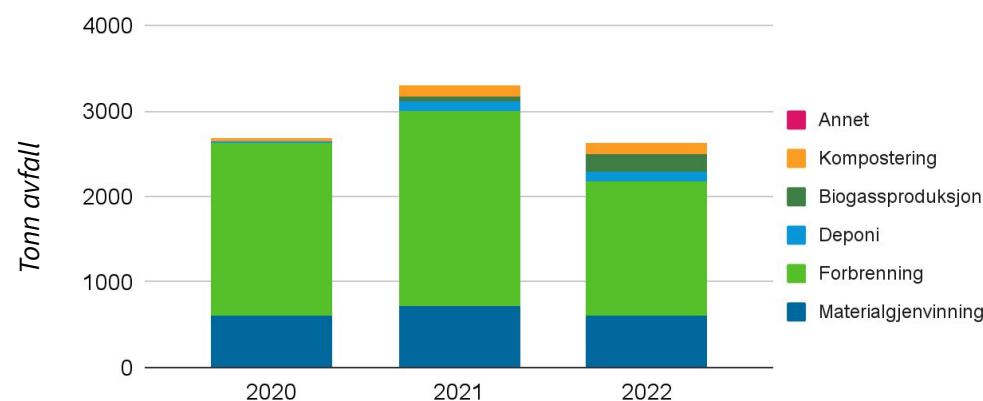
Hvordan påvirker dette avfallsbehandlingen?

Ettersom materialene med størst reduksjon behandles ved forbrenning (tre og rest), har dermed også denne avfallsbehandlingen redusert tilsvarende med 22 prosent. Som følge av økningen i matavfall har også mengden biogassproduksjon gått opp fra 3 til 48 tonn. Til sammen har andelen behandlingstyper holdt seg relativt stabil. Dette indikerer at endringen i sammensetningen av avfallsmaterialer kan ha en signifikant påvirkning på behandlingsmetoder i kommunen på lang sikt.

Utvikling av fordeling av avfallsmaterialer kommunen (2020-2022)

Mengde avfallsbehandling i kommunen (2020-2022)

Kartleggingen av byggeråstoff tar for seg verdikjeden fra materialutvinning til avfall, men bygger på et ufullstendig datagrunnlag

Verdikjeden til byggeråstoff påvirker bærekraft i kommunen på flere måter, eksempelvis gjennom sirkulærpotensial (for å redusere avfall, redusere uttak og miljøpåvirkning), lokal produksjon og forbruk som minimerer transport.

Systemgrenser

Systemgrensen for analysen er definert til hele verdikjeden for byggeråstoff i kommunen, fra materialutvinning til avfall. På grunn av svært begrenset tilgang til førstehånds datakilder har det imidlertid vært nødvendig å estimere flere av materialstrømmene, hvor noen har blitt forkastet fra analysen. Eksempelvis estimeres avfall fra bygg ved hjelp av offentlig tilgjengelige data på nyopprettet bygningsmasse og avfallsfaktorer for ulike typer bygg. I figuren på neste side angis status for datakilden til hver materialstrøm i ulike farger.

Som følge av begrenset tilgjengelighet på datakilder ekskluderer analysen bla. hogst og andre byggematerialer som kartlegger denne materialgruppen.

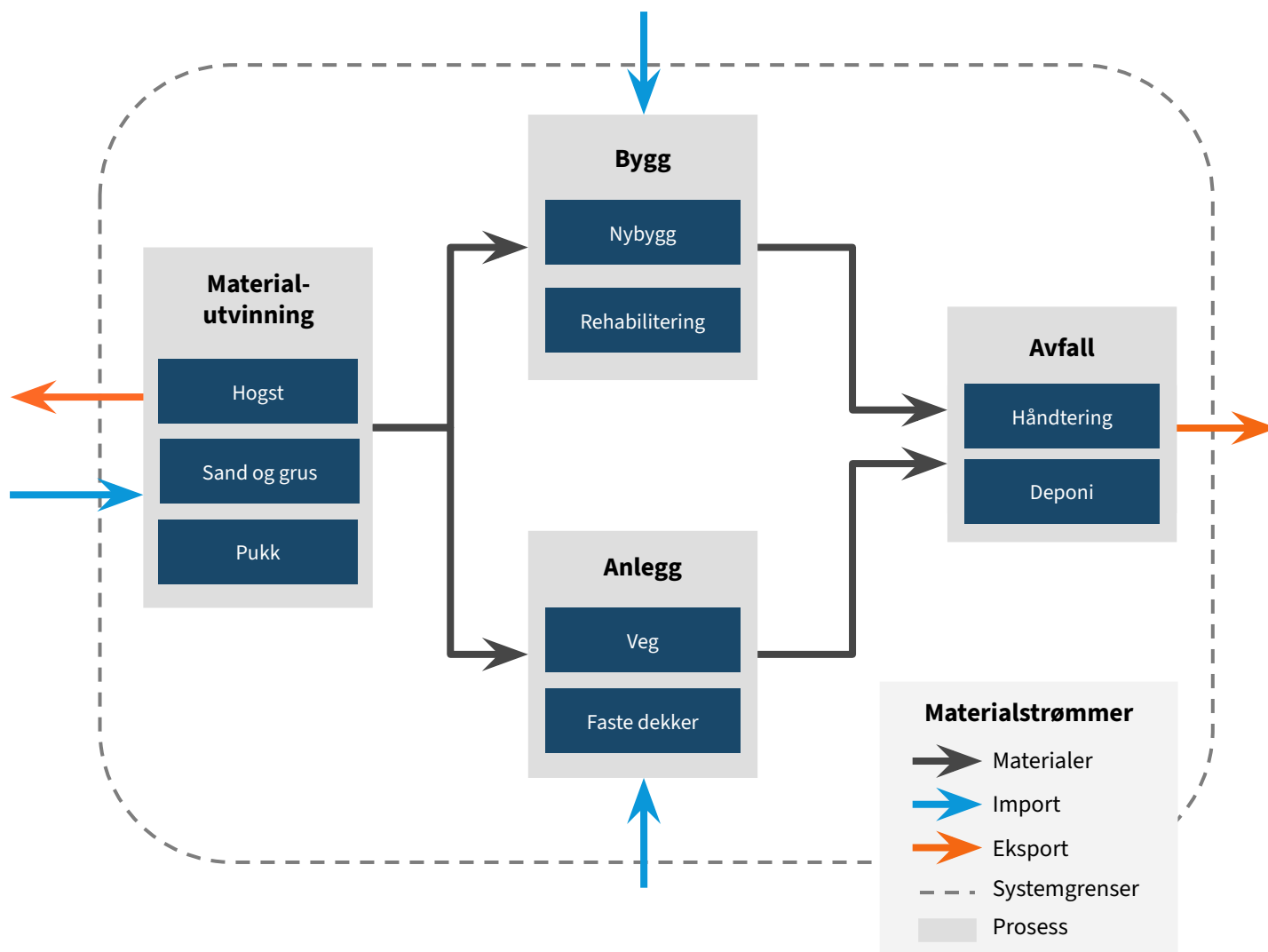
Analyserte materialer

Pukk: Byggeråstoff som produseres ved å knuse fjell. Dette er ofte seig naturstein, slik som granitt og gneis.

Løsmasser: Stein, sand og grus som ligger drappert over berggrunner.

Avfall: Avfall fra byggevirksomhet. Inkluderer både produsert avfall og overskuddsmasser.

Overordnet illustrasjon av verdikjeden for byggeråstoff i kommunen

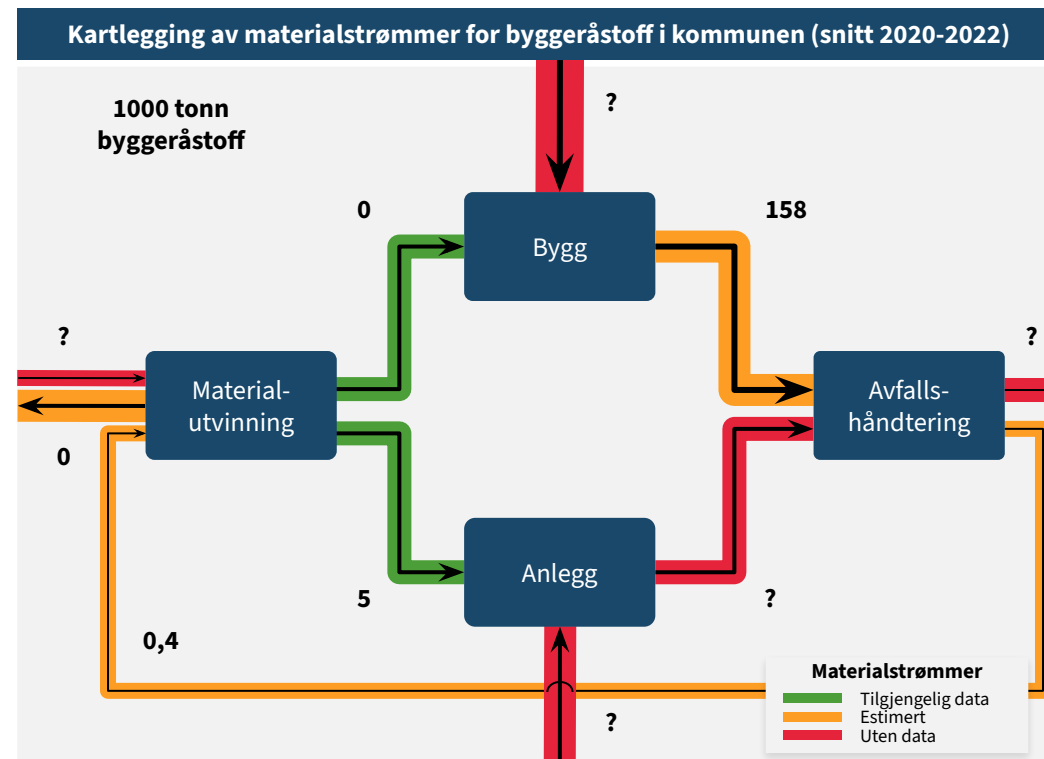
For å ta hensyn til årlige variasjoner er materialstrømmene for byggeråstoff i kommunen beregnet med gjennomsnitt for de tre siste årene

Bygg og anlegg er både en material- og utslippsintensiv næring, men samtidig en viktig næring for mange kommuner. Sammen med store avfallsmengder og lite gjenbruk av materialer indikerer dette et stort sirkulært potensial i næringen. Dette støttes av kunnskapsgrunnlaget til den nasjonale strategien for sirkulær økonomi, der bygg og anlegg er identifisert som næringen med størst potensial for sirkularitet.

Materialstrømmer for byggeråstoff

I perioden fra 2020 til 2022 var gjennomsnittlig uttak av kjemikalier og mineraler i Frøya kommune på 5 000 tonn per år. Dette tilsvarer 1,0 tonn per innbygger. Frøya kommune har et lavere uttak av disse materialene sammenlignet med snittet for fylket i samme tidsperiode, som var på 17,4 tonn per innbygger.

Uttaket av byggeråstoff i Frøya kommune er lavt, noe som betyr at kommunen må importere mye av materialene som brukes til bygg og anlegg.

Begrensninger i materialstrømmer

Manglende tilgjengelighet til datakilder begrenser kartleggingen for flere av materialstrømmene innen byggeråstoff. For å forbedre innsikten i dette området, etterlyses det et behov for utvikling av systemer for innhenting av denne typen data.

Figuren bidrar til å identifisere de manglende kildene og illustrerer potensialet for innsikter som kan oppnås hvis det etableres bedre systemer for datainnsamling. Grønne materialstrømmer baserer seg på offentlige data fra Direktoratet for Miljøforvaltning sitt ressursregnskap for byggeråstoff.

Gule materialstrømmer er estimert basert på eksisterende data, eksempelvis basert på data om oppføring av bygg og relaterte avfallsfaktorer. Røde materialstrømmer har ikke offentlig tilgjengelige datakilder. Dette omfatter:

1. Oppdaterte og spesifikke tall på import og eksport av byggeråstoff (både råmaterialer og bruksmaterialer), samt hva det skal brukes til.
2. Tall på avfallshåndtering av byggeråstoff (fra næringer), med hensyn til kilde, material og behandling.

1] Data fra SSB. Tabeller: 05939, 05940

2] Dirmin. DMFs ressursregnskap for byggeråstoff

3] Kartlegging overskuddsmasser 2020 (MEF)

4] Ressursregnskap for Byggeråstoffer, Trøndelag 2018

5

Innbyggerundersøkelsen

351 respondenter i Frøya kommune har svart på spørsmål om bærekraft og innbyggermedvirkning

Respons Analyse gjennomførte en spørreundersøkelse til innbyggerne i Trøndelag på oppdrag fra Trøndelag fylkeskommune. Vi presenterer et utvalg av svarene her.

Formålet med undersøkelsen var å sette søkelys på tema bærekraft og bidra til innbyggermedvirkning i kommunenes beslutningsprosesser før ny planstrategi.

Undersøkelsen foregikk fra 5. september til 17. september 2023 og ble sendt ut som SMS med link til et web-spørreskjema. Målgruppen var alle innbyggerne i Trøndelag fylke.

Respondentene ble spurt om hvor enige de var i ulike utsagn. Hvert utsagn er besvart på en skala fra 1 til 6, hvor 1 = Helt uenig og 6 = Helt enig. I denne rapporten presenteres en prosentandel som er enig i utsagnet (har svart 4, 5 eller 6)

Svarene fra innbyggerne i Frøya kommune tyder på at de er:

- Mer fornøyd med lokale institusjoner enn snittet i Trøndelag
- Mer fornøyd med lokalsamfunnet sitt enn snittet i fylket
- Mindre opptatt av at kommunen skal bidra til å redusere klimagassutslippene i Norge
- Trygge økonomisk

351

respondenter i Frøya kommune
(Svarprosent 15 %)

50 %
menn**50 %**
kvinner**55 %**

Grunnskole/
Videregående/
Yrkeskole

25 %

1-3 år ved
Univ./Høgskole

20 %

4 år eller mer ved
Univ./Høgskole

68 %
Yrkesaktive**27 %**
Trygdet/
pensjonist**1 %**
Student/
skoleelev

Innbyggerne i Frøya kommune er mer fornøyd med lokale institusjoner enn snittet i Trøndelag

Andelen som er enige i følgende utsagn

44 %

**Kommunen bruker ressursene (tid og penger)
på en god måte
(32 prosent i Trøndelag)**

Innbyggerne i Frøya kommune oppgir gjennomgående at de er mer fornøyd med de lokale institusjonene enn snittet i Trøndelag.

De oppgir å ha mer tillit til kommunepolitikerne, og er også mer fornøyd med måten kommunen benytter de kommunale ressursene på.

Svarene indikerer videre at de er omtrent like fornøyd enn fylket for øvrig med måten kommunen informerer innbyggerne på.

51 %

**Jeg har tillit til kommunepolitikerne
(41 prosent i Trøndelag)**

53 %

**Kommunen informerer innbyggerne på en
enkel og forståelig måte
(51 prosent i Trøndelag)**

Innbyggerne i Frøya kommune er mer fornøyd med lokalsamfunnet sitt enn snittet i fylket

Andelen som er enige i følgende utsagn

54 %

Det er viktig for meg å engasjere meg i frivillig arbeid
(48 prosent i Trøndelag)

Innbyggerne i Frøya kommune oppgir gjennomgående å være mer fornøyd med lokalsamfunnet enn snittet for fylket.

Spørreundersøkelsen tyder på at innbyggerne er mer fornøyd med Frøya som oppvekstkommune enn snittet i fylket.

De opplever å ha større mulighet til å påvirke lokalsamfunnet, og er også mer opptatt av å engasjere seg i frivillig arbeid.

78 %

Jeg opplever at min kommune er god å vokse opp i
(73 prosent i Trøndelag)

42 %

Jeg opplever at jeg har mulighet til å være med å påvirke utviklingen i mitt lokalsamfunn
(32 prosent i Trøndelag)

Innbyggerne er mindre opptatt av at kommunen skal bidra til å redusere klimagassutslippene i Norge

Andelen som er enige i følgende utsagn

44 %

Fremkommeligheten for syklist og gående bør prioriteres fremfor bilister
(43 prosent i Trøndelag)

49 %

Jeg tar bærekraftige valg selv når det koster meg mer
(48 prosent i Trøndelag)

55 %

Det er viktig for meg at min kommune bidrar til å redusere klimagassutslippene i Norge
(60 prosent i Trøndelag)

Innbyggerne i Frøya kommune oppgir at de er mindre opptatt enn fylket for øvrig av at kommunen bidrar til å redusere klimagassutslippene i Norge.

Samtidig tyder svarene på at innbyggerne er omtrent like villige til å selv ta bærekraftige valg som snittet i fylket. Når det gjelder vektlegging av fremkommelighet for syklist og gående fremfor bilister, tyder svarene på at de er omtrent like villig som resten av fylket til å prioritere dette.

Innbyggerne opplever trygghet og i liten grad økonomisk eller politisk ulikhet

Andelen som er enige i følgende utsagn

43 %

Jeg kjenner ikke til barn og unge i min kommune som er forhindret fra å delta på fritidsaktiviteter på grunn av økonomi (38 prosent i Trøndelag)

Ut fra svarene å dømme opplever innbyggerne i Frøya kommune i mindre grad enn resten av fylket fattigdom (i form av at barn og unge blir ekskludert fra fritidsaktiviteter på grunn av økonomi) og de opplever i større grad enn resten av fylket at kommunen behandler ulike grupper rettferdig.

Svarene tyder også på at innbyggerne opplever trygghet rundt sin arbeidsplass, og oppgir i litt mindre grad enn snittet av fylket at de er bekymret for at sin arbeidsplass.

64 %

Jeg er trygg på at kommunen behandler alle grupper rettferdig uavhengig av kjønn, funksjonsevne, etnisitet, religion, seksuell orientering e.l. (56 prosent i Trøndelag)

77 %

Jeg er ikke bekymret for at min arbeidsplass blir overflødig i fremtiden (74 prosent i Trøndelag)

6

Nasjonale og regionale rammer for bærekraftsarbeid

- Nasjonale forventninger og oversikt regionale planer
- Rød tråd i plan og styringssystem
- Oversikt tilskudd og virkemidler
- Oversikt kunnskapsgrunnlag

Nasjonale forventninger og oversikt over regionale planer

Regjeringen legger hvert fjerde år fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme bærekraftig utvikling i hele landet. Forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategier og planer i fylkeskommunene og kommunene, og legges til grunn av statlige myndigheter når de deltar i planprosessene.

Forventninger til regional og kommunal planlegging for 2023-2027 ble vedtatt 20. juni 2023.

De nasjonale forventningenes rolle i plansystemet

Hensikten med forventningsdokumentet er å etablere et felles grunnlag for fylkeskommunene, kommunene og statlige myndigheter slik at planprosessene blir effektive og målrettet og at unødige innsigelser unngås. Forventningsdokumentet er retningsgivende, og gjelder for hele landet og for ulike plansituasjoner. De må derfor tilpasses regionale og lokale forhold gjennom gode planprosesser.

Planleggingen skal fremme bærekraftig utvikling

Som samfunnsutviklere, tjenesteytere og planmyndigheter er fylkeskommunene og kommunene avgjørende for at Norge skal lykkes med å realisere en bærekraftig samfunnsutvikling i hele landet. Nasjonale klima- og miljømål gir rammer for planleggingen og er sentrale for at bærekraftsmålene kan nås.

Viktige planutfordringer fremover

Norge har gode forutsetninger for å nå mange av bærekraftsmålene innen 2030. Likevel er det utfordringer med å nå målene om reduserte klimautslipp, ansvarlig forbruk, ressursbruk, bevaring av naturmangfold og mindre ulikhet. Dette er utfordringer som må løses gjennom planlegging. I tillegg møter kommunene andre store samfunnsutfordringer som følge av en aldrende befolkning med større omsorgsbehov og mangel på arbeidskraft.

Kommunal- og distriktsdepartementet

Forventningsdokumentet er bygd opp rundt FNs bærekraftsmål og 2030 agendaen

Forventningsdokumentet er bygd opp rundt 2030 agendaens fem overordnede perspektiver:

Samordning og samarbeid i planleggingen (mål 11, 16 og 17)

Regional og kommunal planlegging er fylkeskommunenes og kommunenes viktigste styringsverktøy for en bærekraftig samfunnsutvikling basert på et lokalt folkestyret. Oppdaterte planer som bygges på et godt kunnskapsgrunnlag er nødvendig for å ta tak i aktuelle utfordringer og for å sikre at nasjonale rammer og mål følges opp. Planprosesser som er åpne og involverende gir legitimitet til vedtatte planer. Det er samtidig viktig at planene er realistiske og legger til rette for effektiv ressursbruk i det offentlige og i det private.

Trygge og inkluderende lokalsamfunn (mål 1, 3, 5, 8, 10, 11, 12, 13 og 15)

Et sosialt bærekraftig samfunn forutsetter at vi lykkes med å utvikle store og små byer, større og mindre tettsteder og spredtbygde strøk, slik at det er godt å bo, leve og arbeide der. Samfunns- og arealplanleggeren skal sikre fysiske omgivelser og sosiale arenaer som er varierte, inkluderende og varige, med tilgang til nødvendige tjenester for alle deler av befolkningen. Gode lokalsamfunn og nabolag gir grunnlag for stabile bomiljøer og livskvalitet i ulike deler av livet. Attraktive og godt planlagte omgivelser, tilgang til natur og varierte tilbud og møteplasser er viktig for identitet, folkehelse og miljø.

Velferd og bærekraftig verdiskaping (mål 2, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12, 13 og 14)

Regional og kommunal planlegging er viktige verktøy for å legge til rette for grønne næringer og overgangen til en mer sirkulær økonomi, sikre god infrastruktur og bidra til omstilling i offentlig sektor. Helhetlig planlegging er nødvendig for å sikre ressursgrunnlaget for utvikling av natur og kulturbaserte næringer som landbruk, reindrift, fiskeri og reiseliv. Planlegging og kunnskap om regionale og lokale forutsetninger kan gi et betydningsfullt bidrag til å stimulere bærekraftig næringsutvikling i hele bredden av næringslivet og bidra til vekstrkraftige regioner og lokalsamfunn.

Klima, natur og miljø for fremtiden (mål 3, 6, 7, 11, 13, 14 og 15)

Langsiktig velferd, verdiskaping og livskvalitet i tråd med bærekraftsmålene er avhengig av at mange hensyn ivaretas samtidig. Helhetlig samfunns- og arealplanlegging må bidra til at innsatsen for klima og miljø ses i sammenheng og på tvers av sektorene. Viktige tema i regionale og kommunale planer framover vil være hensyn til naturmangfold, omstilling til et klimarobust lavutslippssamfunn, langsiktige arealvurderinger for å minimere arealtapet av natur og helhetlig forvaltning av vannressursene.

Samfunnssikkerhet og beredskap (mål 2, 3, 6, 11, 13 og 16)

Sikre og oversiktlige lokalsamfunn er den viktigste rammen for at vi alle skal ha en trygg hverdag. Fylkeskommunene og kommunene kan som planmyndigheter bidra til dette ved å legge til rette for at ny utbygging er trygg mot naturfarer nå og i framtidens klima, og mot ulykker og annen samfunnsrisiko. Dette sikres best gjennom tverrfaglig og helhetlig arbeid med samfunns- og arealplaner, risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner. Samfunnet er avhengig av at planleggingen sikrer arealer for matproduksjon og bidrar til tilgang til rent og tilstrekkelig drikkevann, kraftforsyning og kommunikasjon. God beredskap er også avhengig av at Forsvarets arealbehov ivaretas.

Regjeringen forventer at fylkeskommunene og kommunene legger bærekraftsmålene, de nasjonale klima- og miljømålene og lokalt folkestyre til grunn for samfunns- og arealplanleggingen, og legger til rette for trygge, bærekraftige og levende lokalsamfunn i hele landet.

Oversikt over regionale planer og strategier

Regional planlegging skal etter plan- og bygningsloven stimulere den fysiske, miljømessige, helsemessige, økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingen i regionen.

Planer og strategier er stadig i utvikling, og alle oppdaterte planer finnes på [Trøndelag fylkeskommunes hjemmeside for regional planlegging](#).

[Trøndelagsplanen 2019-2030](#) skal vise i hvilken retning vi vil at Trøndelag skal utvikle seg – hvor Trøndelag skal være i 2030. Planen skal mobilisere til samarbeid og felles satsing for å få den utviklinga vi ønsker i regionen.

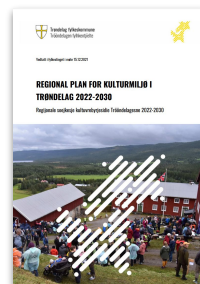
[Trøndelagsplanen](#), regional planstrategi i fylkestingsperioden 2020–2023 angir hvilke prioriterte satsingsområder det skal arbeides med i kommende fylkestingsperiode. Det betyr at de vedtatte satsingsområdene skal videreføres inn i Utfordringsdokumentet til Økonomiplanen.

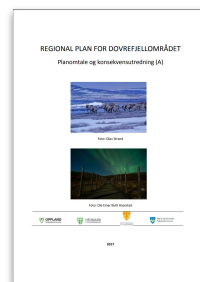
[Utfordringsdokumentet 2024-2027](#) skal gi innsikt i fylkeskommunens utfordringer, muligheter og utvikling. Dokumentet skal gi politikerne et kunnskapsgrunnlag for å kunne gjøre politiske prioriteringer, der de gir tydelige styringssignaler til fylkeskommunens arbeid. Videre viser [Økonomiplan 2023-2026](#) hvilke satsinger fylkestinget har vedtatt og prioritert.

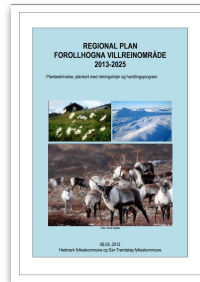
[Regional plan for arealbruk](#) (RPA) skal være et dokument som kommunene bruker som støtte i deres planarbeid. Planen skal være et redskap for god samfunnsutvikling på tvers av kommunegrenser og peke på en retning for utviklingen av Trøndelag mot 2030.

[Regional plan for kulturmiljø](#) skal gi føringer for en regional kulturmiljøpolitikk for Trøndelag. Planen er avgrenset til faste kulturminner, kulturmiljø, kulturlandskap og fartøy, uavhengig av om de har formelt vern eller ikke. Planen gjelder i perioden 2022–2030.

[Regional plan for Dovrefjellområdet](#) skal fastlegge en langsiktig og helhetlig strategi for arealforvaltningen i planområdet. Planen skal forene målene om lokal omstilling og utvikling med nasjonale mål om en helhetlig forvaltning av fjellområdene og sikring av villreinens leveområder.

[Regional plan for Forollhogna villreinområde](#) er en langsiktig og helhetlig strategi for forvaltningen av et prioritert fjellområde som er spesielt viktig for villreinens framtid i Norge. Planen skal i tillegg til å ivareta villreinens leveområde også avklare rammer og muligheter for bærekraftig verdiskaping og næringsutvikling i området og samordne hensynet til forsvarlig villreinforvaltning og lokalsamfunnenes behov for utvikling.

Oversikt over regionale planer og strategier

Regional plan for vannforvaltning for Trøndelag vannregion beskriver hvordan vi ønsker å forvalte vannmiljøet og vannressursene i vannregionen i et langsiktig perspektiv.

Balansekunst - kulturstrategi for Trøndelag har som ambisjon å gi innhold til og retning for samfunnsutvikling i Trøndelag. Her er kultur i bred forstand en sentral faktor.

Delstrategi trafikkssikkerhet skal bidra til å operasjonalisere og konkretisere de føringer som er lagt i Trøndelagsplanen og samferdselsstrategien innenfor området trafikkssikkerhet.

Sånn gjør vi det - Trøndelags strategi for klimaomstilling skal gi inspirasjon og være en ledesnor for hvordan klimaarbeid skal gjøres i Trøndelag. Trøndelags strategi for klimaomstilling skal være et nyttig verktøy for fylkeskommunen og kommunene.

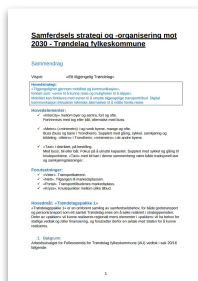
Strategi for ladeinfrastruktur i Trøndelag ble etablert for å bidra til å utvikle og opprettholde et godt nettverk for hurtigladere i fylket.

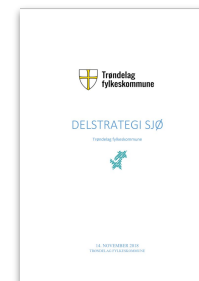
Delstrategi Gods har som mål Trøndelag skal ha et vegnett og en jernbane og havnestruktur som legger til rette for konkurransekraftig næringsliv nært råstoffene, og at fylkeskommunen skal bidra til at godstransport på sjø og bane blir gode og reelle alternativer til veg.

Kompetansestrategi for Trøndelag har som mål at enkeltmennesker og virksomheter har en kompetanse som gir Trøndelag et konkurransedyktig næringsliv, en effektiv og god offentlig sektor og at færrest mulig står utenfor arbeidslivet.

Samferdselsstrategien i Trøndelag har en visjon om "Ett tilgjengelig Trøndelag" for å samle Trøndelag til en region og da må ha et felles samferdselstilbud.

Delstrategi Sjø har som formål å operasjonalisere og utdype linjene som ble vedtatt i samferdselsstrategien.

Et verdiskapende Trøndelag - Strategi for innovasjon og verdiskaping har som mål at trøndersk næringsliv skal være konkurransedyktig både nasjonalt og internasjonalt. Det er et mål at verdiskaping og vekst skal skje i hele Trøndelag.

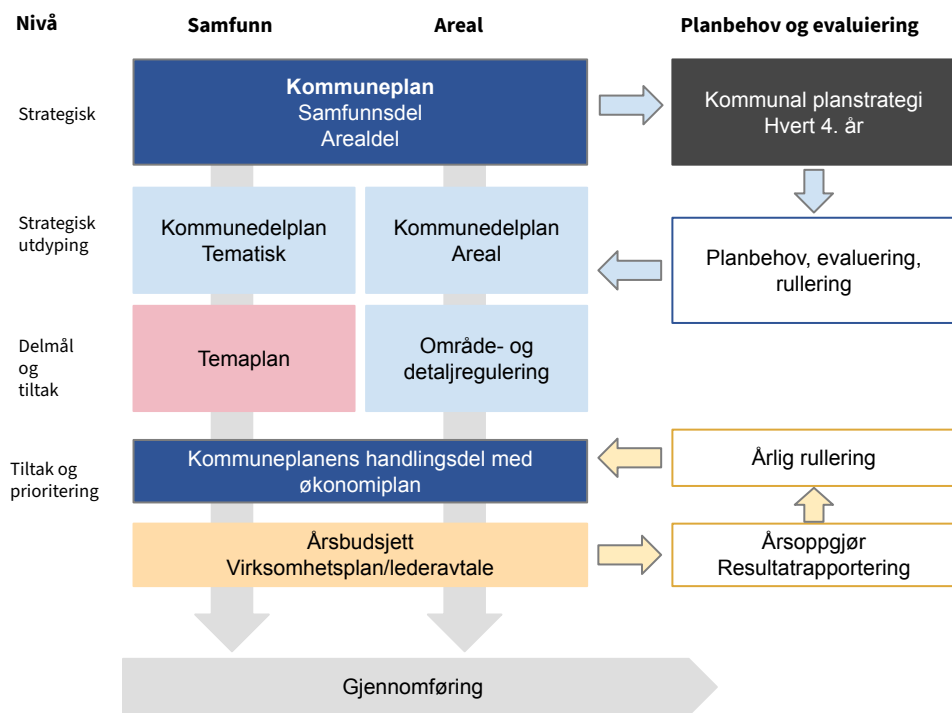

Vegstrategien skal kommunisere til samarbeidspartnere om hvilke overordnede mål og strategier fylkeskommunen har for å løse utfordringer og behov innenfor vegområdet. Det er gitt mål innenfor temaene trafikkssikkerhet, fremkommelighet, klima og miljø og vegeierrollen.

Delstrategi Mobilitet operasjonaliserer og konkretiserer føringer og forventninger innenfor mobilitetsområdet som ligger i Trøndelagsplanen og samferdselsstrategien.

Rød tråd i plan og styringssystem

Figuren viser hvilke planer en kommune er forutsatt å skulle lage og hvordan de forholder seg til hverandre. Alle planer vedtas politisk med unntak av virksomhetsplaner.

Planstrategi: Planstrategi er første ledd i kommunens plansystem og langsiktig samfunnsplanlegging. Kommunestyret skal minst en gang i hver valgperiode (fireårsperiode), og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Hensikten med planstrategien er å vurdere hvilke planer som skal utarbeides og revideres i valgperioden. Det skal i tillegg vurderes om det er behov for å revidere hele eller deler av kommuneplanen.

Kommuneplan: Kommuneplanen er kommunens overordnede strategiske styringsdokument og inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Samfunnsdelen beskriver langsiktige utfordringer, mål og strategier for lokalsamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Samfunnsdelen bør også inneholde en langsiktig arealstrategi som kan legge føringer for arealdelen. Arealdelen beskriver hovedtrekkene i arealdisponeringen, og angir rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan iverksettes. Kommuneplanen har en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp i fireårsperioden, og denne revideres årlig.

Virksomhetsplaner: Alle virksomheter skal hvert år utarbeide en virksomhetsplan for sin virksomhet, og denne skal oppdateres løpende. Virksomhetsplanen er et administrativt verktøy som skal sikre sammenheng mellom organisasjonens mål, tiltak og resultater, samt oppfølging av politiske vedtak, lover og forskrifter. Mål, strategier og oppdrag fra kommuneplanen, temaplaner og handlings-programmet følges opp og implementeres i virksomhetene gjennom virksomhetsplanene.

Plan- og bygningslovens §3.1 slår fast at planleggingen skal bygge på økonomiske og andre ressursmessige forutsetninger for gjennomføring. Det er viktig at det er en god sammenheng mellom de politisk vedtatte kommunale planene og den samlede virksomhetsstyringen i kommunen, men også mellom planene og de ulike tjenesteområdene. Konkrete og etterprøvbare målsettinger og tiltak vil gjøre det lettere å få til denne sammenhengen og kunne sikre en bedre oppfølging av planene. Samfunnsdelen bør være et reelt styringsverktøy som blir konkretisert gjennom en handlingsplan, og tjenesteområdene i kommunen bør ha et selvstendig ansvar for å følge opp samfunnsdelen og tilhørende handlingsplan. Jevnlige rapporteringer og evalueringer er viktig for at politikere og administrasjon skal kunne få et godt kunnskapsgrunnlag for videre arbeid. En langsiktig arealstrategi, utarbeidet som del av kommuneplanens samfunnsdel (evt. som en del av planstrategien), er viktig for å få til en god kobling mellom samfunnsdel og arealdel.

Oversikt tilskudd og virkemidler

Kommuner oppgir at det er få dedikerte ressurspersoner i kommunene som jobber med søknadsskriving og rapportering. I tillegg er rapporteringen på bruk av midler omfattende og ressurskrevende. En [nasjonal kartlegging](#) viser også at få kommuner er gode på å søke tilskudd.

I dag finnes det ikke en lett tilgjengelig og oppdatert helhetlig oversikt over øremerkede tilskudd til kommunesektoren. Frem til en slik ordning er på plass har man valgt å lage en oversikt over tilskuddsordninger for Trønderske kommuner. Oversikten er ikke uttømmende (status per 01.11.2023).

Barne- og familiedepartementet

- [Tilskudd til foreldrestøttende tiltak](#): Tilskuddsmidlene tildeles som stimuleringsmidler for å styrke kommunenes foreldrestøttende arbeid, og for å stimulere til økt samarbeid med frivillig sektor i det foreldrestøttende arbeidet.
- [Tilskudd til fritidskasser i kommunene](#): Kommuner kan søke tilskudd til å dekke kostnader til utstyr, reise, cup, leir og/eller deltakeravgifter i faste, organiserte aktiviteter for målgruppen. Deltakeravgifter omfatter både kontingent og treningsavgift.
- [Tilskudd til inkludering av barn og unge](#): Nasjonal tilskuddsordning for inkludering av barn og unge, Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn og Støtte til oppfølgings- og losfunksjoner for ungdom.
- [Erasmus pluss ungdom](#): Støtteordninger til prosjekter for personer mellom 13 og 30 år eller som jobber med ungdom.

Digitaliseringsdirektoratet

- [Dette er Stimulab | Digdir](#): Stimulab er stimuleringsordningen for innovasjon og tjenestedesign, og skal støtte og stimulere til brukerorientert eksperimentering og nyskaping i forvaltningen.

Distriktssenteret - Kompetansesenter for Distriktsutvikling

- [Merkur-programmet](#): Merkur-programmet sikrer distrikta tilgang til nærbutikk og bokhandel av god kvalitet.

ENOVA

- [Støtte til energitiltak i kommunale boliger](#): Regjeringen har gitt Enova et særlig oppdrag om å iverksette en ordning for energitiltak i kommunale boliger i 2022. Formålet er å motivere kommunene til å fremskynde investeringer i tiltak som medfører varige reduserte energikostnader hos leietakerne.

Helsedirektoratet

- [Helhetlig støtte til pårørende med krevende omsorgsoppgaver](#): Hensikten med tilskuddsordningen er å bidra til å bedre pårørendes situasjon gjennom å styrke pårørendearbeid på individ-, - tjeneste- og systemnivå.
- [Rådgivnings-, støtte- og veiledningstjenester innen psykisk helse, rus og vold](#): Formålet med tilskuddet er å lette livssituasjonen, eller styrke evnen til å håndtere den, for mennesker som opplever vansker knyttet til psykisk helse, rus og vold.
- [Kommunalt rusarbeid](#): Tilskuddsordningen skal bidra til forbedret livskvalitet, mestring og mulighet for en aktiv og meningsfull tilværelse for personer med rusmiddelrelaterte problemer og deres pårørende.
- [Tilbud til barn og unge med psykiske plager og problematisk rusmiddelbruk og behov for sammensatte tjenester](#): Målet for ordningen er å styrke tilbudet til barn og unge som har behov for langvarig, tilpasset og/eller sammensatt oppfølging.
- [Vertskommunene](#): Tilskuddsordningen skal kompensere vertskommunene for de beboerne som valgte å bli boende i institusjonskommunen.
- [Tiltak for å øke kompetansen i helse- og omsorgstjenestene til personer med utviklingshemming](#): Målet er å styrke fag- og tjenesteutvikling og kompetanseheving hos personell som yter tjenester til personer med utviklingshemming.
- [Etablering og utvikling av kommunale frisklivs-, lærings- og mestringstilbud - Helsedirektoratet](#): Tilskuddsordningen skal stimulere kommunene til etablering og videre utvikling av kommunale frisklivs-, lærings- og mestringstilbud som bidrar til å fremme helse og livskvalitet, forebygge sykdom, tidlig intervensjon, og til at brukerne lærer å mestre livet med sykdom

Oversikt tilskudd og virkemidler

Helsedirektoratet (forts.)

- [Særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester](#): Alle kommuner som yter særlig ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere kan søke om delvis refusjon av direkte lønnsutgifter knyttet til disse tjenestene.
- [Aktivitetstiltak for å motvirke ensomhet og passivitet](#): Formålet med tilskuddsordningen er å motvirke ensomhet og passivitet og å skape aktivitet, deltakelse, sosialt fellesskap og møteplasser.
- [Psykisk helse i skolen](#): Formålet med ordningen er å styrke området psykisk helse i skolen med fokus på bedre læringsmiljø, økt kompetanse, trivsel og samarbeid mellom instanser og tjenester for barn og unge.
- [Styrking av legevaktstjenesten i distriktskommuner](#): Målet med tilskuddsordningen er å bidra til bedre rekruttering og redusert vaktbelastning i kommunens legevaktordning, i kommuner med særlige rekrutteringsutfordringer. Alle kommuner i sentralitetsklasse 5 og 6 (SSB) med befolkningstall < 5000 kan søke tilskuddet.
- [Styrking og utvikling av helsestasjons- og skolehelsetenesta](#): Tilskuddet går til å styrke kapasitet og videreutvikle tilbudet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Tilskuddet skal, jf. regelverket, ikke kompensere for eventuelle kutt i stillinger kommunen finansierer over kommuneramma.

Husbanken

- [Boligpolitiske virkemidler](#): Bostøtte, startlån, lån til: boligkvalitet, barnehager, studentboliger og utleieboliger. Investeringsstilskudd, tilskudd utleieboliger, tilstandsvurdering og boligsosiale tiltak.

Justis- og beredskapsdepartement

- [Tilskuddsordning for forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme i kommunene](#): Tilskuddet skal gå til konkrete kommunale prosjekter innen forebygging eller bekjempelse av radikaliserings og voldelig ekstremisme.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet

- [Integreringstilskot](#): Formålet med tilskuddet er at kommunene skal gjennomføre et planmessig og aktivt busettings- og integreringsarbeid, slik at flyktningene kan forsørge seg selv og ta del i samfunnet.
- [Tilskot for einslege mindreårige flyktningar med fleire](#): Tilskuddet skal dekke aktiviteter og tiltak som bidrar til at enslige mindreårige flyktninger blir busette så raskt som mulig og får et godt bo- og omsorgstilbud.
- [Tilskudd for bosetting av personer med nedsatt funksjonsevne eller atferdsvansker](#): Kommunene kan søke tilskudd ved bosetting av personer med alvorlig funksjonsnedsettelse, alvorlige rus- eller adferdsproblemer.

Kommunal og distriktdepartement

- [Tilskudd til politiske partier](#): Statlig partistøtte gis til registrerte politiske partier på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå. Utbetaling av tilskudd forutsetter at partiledet har oppnådd stemmer ved sist foregående valg.
- [Tilskudd til økt digital deltakelse og kompetanse i 2023](#): Formålet med tilskuddet er å legge til rette for etablering av et lavterskel veiledningstilbud for personer med liten eller ingen digital kompetanse.
- [Tilskuddsordning for utprøving av bygdeveksttaler](#): Bygdeveksttaler er eit nytt distriktspolitisk verkemiddel som skal bidra til busetjing, tilgang på arbeidskraft og framtidsetta næringsutvikling i nokre av dei mest spreiddbygde områda av Noreg.

Klima- og miljødepartement

- [Tilskudd for å ivareta naturmangfold i kommuneplanleggingen](#): Kommuner kan søke om midler til tiltak som bidrar til å styrke arbeidet med naturmangfold. I Stortingsmeldingen Natur for Livet (Meld. St. 14 (2015 - 2016)) er utarbeiding av en kommunedelplan for naturmangfold pekt på som et viktig virkemiddel for å synliggjøre naturmangfoldverdiene i kommunenes eget planarbeid.

Oversikt tilskudd og virkemidler

Klima- og miljødepartement (forts.)

- [Tilskudd til vassmiljøtiltak – generell vassforvaltning](#): Tilskuddsordninga skal bidra til å nå miljømåla i vassforskrifta. Overflatevann skal beskyttes mot forringing, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vassforekomsten skal minst ha god økologisk og god kjemisk tilstand.
- [Tilskudd til trua arter](#): Tilskuddsordningen omfatter blant annet tiltak som bidrar til å ta vare på økologiske funksjonsområder for prioriterte arter.

Miljødirektoratet

- [Klimasats – støtte til klimatiltak](#): Klimasats er en støtteordning for kommuner og fylkeskommuner som vil kutte utslipp av klimagasser og bidra til omstilling til lavutslippssamfunnet.
- [Statlig sikring av friluftslivsområder](#): Kommuner og interkommunale friluftsråd kan søke Miljødirektoratet om økonomisk støtte til å sikre seg råderett over friluftslivsområder eller ferdselsårer gjennom kjøp eller bruksavtale.
- [Tilskudd til nasjonale turiststier](#): Tilskuddsordningen skal bidra til å ta vare på opplevelses- og naturverdiene, bidra til godt og forebyggende beredskapsarbeid og bred lokal verdiskaping, samt god håndtering av store mengder besøkende gjennom en helhetlig og god besøksforvaltning.
- [Tilskudd til klimatilpasning](#): Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler til kunnskapsoppbygging og utredninger om konkrete klimatilpasningstiltak.

Kultur- og likestillingsdepartementet

- [Tilskudd til arrangementer for idrett og fysisk aktivitet for personer med funksjonsnedsettelser](#): Tilskuddsordningen gjelder tilskudd til arrangementer for idrett og fysisk aktivitet som enten tilrettelegger for eller er forbeholdt personer med funksjonsnedsettelser.
- [Aktiv formidling i bibliotekene](#): Folkebibliotek og fylkesbibliotek kan søke om tilskudd for å drive aktiv formidling i 2023.

- [Tilskudd til idrettsanlegg, kulturbygg og friluftslivsbygg](#).
- [Arkivutviklingsmidler](#): Arkivverket har siden 2015 disponert prosjekt- og utviklingsmidler for tiltak som styrker sikring og tilgjengeliggjøring av samfunnets arkiver
- [Tilskudd til flom- og skredforebygging og miljøtiltak i vassdrag](#): Tilskuddsordning for kartlegging av fare for flom og skred, sikrings- og miljøtiltak, og for kartlegging av kritiske punkt i bekker og bratte vassdrag.
- [Økonomiske støtteordninger til miljøtiltak, kartlegging og sikring mot naturfare](#): Økonomisk støtte til utredning av flom- og skredfare.

Kunnskapsdepartement

- [Tilskudd til studentboliger for 2023](#): Ordningen skal sikre etablering av boliger for studenter ved høyere utdanningsinstitusjoner i Norge. Dette skal bidra til en mer forutsigbar og rimelig bosituasjon for studenter, og være et supplement til det private boligmarkedet.
- [Tilskott til kompetanseutvikling i olje-, gass- og leverandørindustrien](#): Målet for tilskottsordninga er økt deltaking i kompetanseutvikling i de bransjene som inngår i bransjeprogramma. Tilskottsordninga skal føre til at bransjene får tilgang til relevant kompetanseutvikling.
- [Tilskudd til videreutdanning for lærere 2024 – norsk som andrespråk](#): Utlysningen gjelder tilskudd til gjennomføring av videreutdanningstilbud i norsk som andrespråk, rettet mot lærere som underviser voksne innvandrere i norsk etter læreplan i norsk for voksne innvandrere, jf. forskrift til integreringsloven.
- [Akkreditering for mobilitet](#): Ordningen retter seg mot aktører som regelmessig ønsker å sende elever, lærlinger, deltakere i voksne sin læring, fagskolestudenter eller ansette på et læringsopphold i utlandet. Ordningen gir tilgang til finansiering av mobilitetsaktiviteter over lengre tid.

Oversikt tilskudd og virkemidler

Kunnskapsdepartement (forts.)

- [Prosjektetableringsstøtte](#): Alle norske institusjoner, organisasjoner og bedrifter som planlegger å etablere et prosjekt under Erasmus+ sentraliserte tiltak, kan søke om prosjektetableringsstøtte. Støtten skal bidra til at søkerne når opp i europeiske konkurranser om prosjektmidler fra Erasmus+.
- [Språkassistenter](#): En språkassistent fra Frankrike, Spania eller Tyskland kan være til stor hjelp og inspirasjon i klasserommet og gjøre det enklere å gjennomføre tilpasset og variert opplæring.
- [Trollstipend](#): Gjennom Troll-avtalen kan fransklærere i ungdomsskole eller videregående skole få individuell støtte til studieopphold i Frankrike. I tillegg kan elevgrupper få stipend til opphold i Frankrike for å få bedre kunnskap om fransk språk og kultur.
- [Virtuell utveksling for høyere utdanning og ungdom](#): Gjennom virtuell utveksling for høyere utdanning og ungdom kan høyere utdanningsinstitusjoner eller ungdomsorganisasjoner utvikle og gjennomføre digitale studieopplegg og gruppediskusjoner for ungdom og unge voksne.
- [Innovasjonsallianser](#): Innovasjonsallianser er større europeiske samarbeidsprosjekter innen høyere utdanning og fag- og yrkesopplæring. Målet med innovasjonsallianser er å utvikle nyskapende utdanningstilbud som fremmer innovasjon og entreprenørskap innen utdanning og arbeidsliv. Utvikling av ferdigheter og kompetanse står i fokus i 2023.
- [Tilskudd til tillitsreformen i barnehage og skole](#): Tilskuddet skal stimulere kommunene til å prøve ut mer tillitsbaserte arbeidsformer i barnehager og skoler. Målet er at de ansatte kan utnytte sin kompetanse bedre gjennom mer faglig frihet og mer tid til barna og elevene.
- [Tilskudd til svømmeopplæring i barnehager](#): Kommuner, frivillige organisasjoner og barnehager kan søke om tilskudd for at barnehagebarn blir trygge i vann og får bedre svømmeferdigheter.
- [Tiltak for å styrke språkutviklingen blant minoritetsspråklige barn i barnehage](#): Tilskuddet skal bidra til at kommunene kan styrke språkutviklingen blant minoritetsspråklige barn i barnehage.
- [Tilskudd til skolebibliotek og lesestimulering 2023](#): Midlene skal styrke skolebibliotekenes arbeid med lesestimulering i grunnskolen og bidra til at skolebibliotek sprer leseglede, øker lærers kompetanse og er en inkluderende arena.
- [Tilskudd til gratis SFO for familier med lav inntekt](#): Tilskuddsordningen for kommuner om å tilby utvidet gratis SFO til elever fra familier med lav inntekt, blir avvirket fra høsten 2023. Det kommer ingen ny søknadsfrist.
- [Tilskudd til veiledning for nyutdannede lærere](#): Tilskuddet skal bidra til at nyutdannede lærere i grunnskolen får god veiledning og gjøre at overgangen fra utdanningen til læreyrket blir enklere. Målet er at nyutdannede lærere blir værende i skolen.
- [Tilskott til læremiddel og pedagogisk barnehagemateriell](#): Søk om tilskott til å utvikle læremiddel for skole og pedagogisk barnehagemateriell på område uten markedsgrunnlag.
- [Støtte til presse- og ytringsfrihet, bærekraftig utvikling, immateriell kulturarv, verdensarv, dokumentarv og demokratiutvikling](#): Tilskuddsordningen skal bidra til å styrke UNESCOs arbeid og ansvarsområder, gjøre UNESCO mer kjent i Norge, og gjennomføre UNESCO-kommisjonens vedtatte satsingsområder.

Landbruk- og matdepartement

- [Støtte til organisasjoner som arbeider innenfor Landbruks- og matdepartementets målområde](#): Formålet med tilskuddsordningen er å støtte organisasjoner på nasjonalt nivå som arbeider innenfor Landbruks- og matdepartementets målområder.

Oversikt tilskudd og virkemidler

Nærings- og fiskeridepartement

- [Tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak](#): Tilskuddsordningen for fiskerihavneanlegg er et virkemiddel for å realisere fiskerihavnetiltak som kommunene vurderer som viktige.
- [Tilskudd til kommunale fiskerihavnetiltak](#): Norske kystkommuner kan søke Kystverket om tilskudd til fiskerihavneanlegg i henhold til retningslinjer gitt av Kystverket.
- [Tilskudd til kommunale ungdomsfiskeprosjekt](#): Formålet med ordningen er å gi støtte til konkrete kommunale tiltak som tilrettelegger for at ungdom kan skaffe seg erfaring i fiskeriyrket.

Riksantikvaren

- [Kulturminne i kommunen \(KIK\)](#): Målet med KIK-prosjektet er å styrke kompetansen om kulturmiljø i kommunane og få bedre oversikt over verneverdige kulturmiljø.

Samferdselsdepartement

- [Tilskuddsordningen til trafikkisikkerhetstiltak](#): Formålet med tilskuddet til trafikkisikkerhetstiltak er å bidra til å støtte initiativ og engasjement i arbeidet med økt trafikkisikkerhet, og i tråd med det overordnede målet om et transportsystem der ingen blir drept eller hardt skadd – nullvisjonen.
- [Tilskudd til tryggere skoleveier og nærmiljø](#): Alle kommuner kan søke om tilskudd til mer trafikkisikre skoleveier og nærmiljø, slik at flere barn og unge trygt kan sykle og gå til skolen.
- [Byvekstavtaler og belønningsavtaler](#): Byvekstavtaler og belønningsavtaler er ordninger som har nullvekst for persontransport med bil som overordnet mål.

Statsforvalter

- [Prosjektskjønn fornying og innovasjon 2024](#): Formålet med prosjektmidlene er å gi kommunene støtte til å prøve ut nye løsninger i sin virksomhet. Midlene skal stimulere kommunene til å kunne jobbe med fornying og innovasjon.
- [Rapportering av utgifter til ressurskrevende tjenester til brukere født i 1953 og 1954](#): Statsforvalteren i Trøndelag ber om særskilt rapportering av påløpte utgifter i 2022 til ressurskrevende helse- og omsorgstjenester til enkeltmottakere født i 1953 eller 1954. Rapporteringen blir brukt som grunnlag for å tildele skjønnsmidler for 2024.
- [Tilskudd til svømmeopplæring i barnehager 2023](#): Kommuner, frivillige organisasjoner og barnehager som ønsker å drive svømmeopplæring i barnehagen.
- [Studiepermisjon for videreutdanning i samisk](#): Tilskudd til studiepermisjoner for videreutdanning i samisk gis for å styrke læreres kompetanse i samisk språk
- [Barn og unge som har behov for langvarig, tilpasset og/eller sammensatt oppfølging](#): Målet for ordningen er å styrke tilbudet til barn og unge som har behov for langvarig, tilpasset og/eller sammensatt oppfølging, herunder FACT-ung team.
- [Voksne med behov for langvarig oppfølging og sammensatte tjenester](#): Målet med ordningen er å styrke tilbudet til personer med langvarige og sammensatte tjenestebehov gjennom å etablere helhetlige, samtidige og tverrfaglige tjenester fra ulike nivåer og sektorer.
- [Tilskudd til Kommunalt rusarbeid](#): Tilskuddsordningen skal bidra til bedret livskvalitet, mestring og mulighet for en aktiv og meningsfull tilværelse for personer med rusmiddelrelaterte problemer og deres pårørende gjennom å styrke tilbud innen forebygging, tidlig intervensjon, behandling og oppfølging

Oversikt tilskudd og virkemidler

Statsforvalter (forts.)

- [Tilskudd til kompetansehevede tiltak for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt](#): Tilskuddsordningen er etablert for å styrke kvaliteten i tilbudet til personer med behov for lindrende behandling og omsorg og deres pårørende, og for å bidra til kompetanseoppbygging i kommunene.
- [Tilskudd til klimatiltak](#): Klimasats er en støtteordning for kommuner og fylkeskommuner som vil redusere utslipp av klimagasser og bidra til omstilling til lavutslippssamfunnet.
- [Kompetanse og Tjenesteutvikling innen helse og omsorg](#): Målet med denne tilskuddsordningen er å bidra til å redusere mangelen på personell med relevant fagutdanning i helse- og omsorgstjenesten, og legge til rette for en bærekraftig omsorgstjeneste.
- [Tilskudd til klimatilpasning](#): Kommuner og fylkeskommuner kan søke om midler til kunnskapsoppbygging og utredninger om konkrete klimatilpasningstiltak.
- [Kunngjøring av tilskudd til kommunalt rusarbeid](#): Overgangsordningen er laget for å sikre at kommuner som i 2021 mottok tilskudd etter tidligere regelverk, kan søke om videreføring av tilskudd til stillinger.
- [Tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV-kontoret](#): Arbeids- og velferdsdirektoratet har kunngjort tilskudd til utvikling av de sosiale tjenestene i NAV for 2023.
- [Tilskudd til svømmeopplæring for nyankomne minoritetsspråklige barn, unge og voksne, som omfattes av grunnskoleopplæring 2023](#): Tilskuddsordningen skal stimulere kommunene til å gjøre en ekstra innsats rettet mot nyankomne minoritetsspråklige elevers svømmeferdigheter.
- [Opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge](#): Tilskuddet skal bidra med finansiering og stimulere kommunene og fylkeskommunen til å gi grunnskole- og videregående opplæring til barn og unge som søker opphold i Norge.

- [Skjønnsmidler uforutsette og særskilte forhold](#): Statsforvalteren fordeler en del av skjønnsrammen til utgiftskrevende forhold av betydning som kommunene selv ikke kan påvirke, og som ikke er fanget opp i den faste delen av inntektssystemet.
- [Tilskudd til fjellandbruket i Trøndelag 2023](#): Tilskudd skal gis til utviklingsrettede fellestiltak som styrker bærekraftig verdiskaping i fjellområdene innenfor tradisjonelt landbruk og tilleggsnæringer. Det skal legges vekt på synergi med andre tilskuddsordninger og god forankring i landbruksnæringa.

Trøndelag fylkeskommune

- [Tilskudd til folkehelsearbeid i Trøndelag](#): Tilskuddsordningen skal støtte tiltak som fremmer deltakelse i nærmiljøet, trivsel og livskvalitet samt er med og utjevner sosiale ulikheter.
- [Tilskudd til idrett og idrettsrelaterte prosjekter](#): Mulighet til å søke om tilskudd til idrettskretsen, tilskudd til idrettsarrangement på internasjonalt og nasjonalt nivå, og arrangement rettet mot mennesker med nedsatt funksjonsevne og arrangement rettet mot inkludering på regionalt nivå. I tillegg til utviklingstilskudd til idretts- og friluftslivsprosjekter av regional betydning.
- [Spillemidler til anlegg for idrett og fysisk aktivitet](#): Mulighet til å søke om spillemidler til idrettsanlegg, friluftslivsanlegg og nærmiljøanlegg.
- [Spillemidler til friluftslivsanlegg](#): Nå kan man få finansiert flere anleggstyper til friluftsliv med spillemidler.
- [Statlige midler til friluftsliv](#): Frivillige lag og organisasjoner kan søke om støtte til friluftslivsaktiviteter. Målgruppen er barn og unge, samt de lite aktive.
- [Støtte til mindre tilretteleggingstiltak i friluftsliv](#): Gjennom god tilrettelegging skal friluftslivsområdene gjøres lett tilgjengelige og attraktive for allmenhetens friluftsliv.

Oversikt tilskudd og virkemidler

Trøndelag fylkeskommune (forts.)

- [Utviklingstilskudd innenfor idrett og friluftsliv](#): Tilskudd til etablering av nye friluftsråd og andre større friluftslivsprosjekter.
- [Prosjekt for friluftslivets ferdselsårer](#): Miljødirektoratet vil stimulere til at kommunene skaffer seg kunnskap om ferdselsårene som finnes i kommunen, hvilke behov de dekker og hvordan de kan utvikles til å skape mer aktivitet.
- [Idrettsstipend for ungdom](#): Fylkeskommunen deler hvert år ut stipend til unge idrettsutøvere, trenere og tillitsvalgte i alderen 16 - 23 år.
- [Tilskudd til regionale kultur- og frivillighetsorganisasjoner](#): Formålet med denne drifts- og aktivitetstilskuddsordningen er å stimulere til utvikling av regionale kultur og frivillighetsorganisasjoner i tråd med Trøndelagsplanen og Kulturstrategien «Balansekunst».
- [Støtte til utstyrssentraler 2023 - 2025](#): Bidra og motivere til at det etableres og oppgraderes flere utstyrssentraler rundt i Trøndelag slik at sports-, friluftsliv-, musikk- og annet kunst- og kulturutstyr blir tilgjengelig i flere nærmiljø enn i dag.
- [Tilskudd til friskliv, læring og mestring](#): Kommuner kan søke statlig tilskudd til etablering og utvikling av kommunale frisklivs-, lærings- og mestringstilbud.
- [Regionale utviklingsmidler](#): Formålet med tilskuddsordningen er å støtte opp om prosjekter som bidrar til å realisere prioriterte mål og strategier i Verdiskapingsstrategien, regional strategi for verdiskaping i Trøndelag 2022-2025 – med tilhørende handlingsplan 2022-2023.
- [Regionale midler til rekruttering og kompetanse \(RK\) og Regionale tilretteleggingsmidler \(RT\)](#): Tilskuddsordningene skal legge til rette for regional næringsutvikling, rekruttering og kompetanseheving, med mål om å styrke verdiskapingen i landbruket.
- [SkatteFUNN](#): Bedrifter som investerer i forsknings- og utviklingsaktivitet kan få inntil 20 prosent av prosjektkonstandene som skattefradrag på skatteoppgjøret.
- [Regionalt forskningsfond Trøndelag](#): Regionalt forskningsfond Trøndelag har som formål å styrke FoU-innsatsen hos bedrifter, kommuner og FoU-miljøene i regionen.
- [DistriktForsk](#): DistriktForsk er en egen mobiliseringsordning finansiert av Kunnskaps- og distriktsdepartementet (KDD), men som sees i sammenheng med arbeidet i Regionalt forskningsfond Trøndelag.
- [Ungdomsfondet Trønderkassa](#): Målet med ordningen er at ungdommer skal kunne realisere sine egne prosjektideer, og gjennom dette lære og trene på utvikling, planlegging, og gjennomføring og utvikle entreprenørielle ferdigheter.
- [BIO Trøndelag](#): Bedriftsintern opplæring (BIO) Trøndelag skal bidra til kompetansehevingstiltak i bedrifter.
- [Samarbeidsprosjekter mellom oppvekst-/utdanningssektor og arbeids-/næringsliv](#): Tilskudd til å gi barn og unge kunnskap om, identifikasjon med og stolthet over lokalt arbeids- og næringsliv.
- [Tilskudd til sommerjobb for ungdom](#): Trøndelag fylkeskommune fortsetter praksisen fra de siste tre årene og gir tilskudd til sommerjobb for ungdom også sommeren 2023.
- [Kystskogmidler](#): Fylkeskommunene skal i forvaltningen av ordningen legge vekt på å bygge videre på det arbeidet som er gjort i kystskogbruket.
- [Tilskudd til tekniske og industrielle kulturminner](#): Tilskudd til sikring, istandsetting, vedlikehold, tilstandsregistrering og annet for teknisk og industrielle kulturminner.
- [Tilskudd til verdensarv](#): Tilskudd til sikring, istandsetting, skjøtsel, overvåking og andre nødvendige tiltak for kulturminner, kulturmiljøer og landskap i verdensarvområdet.
- [Tilskudd til tilstandsanalyse av verneverdige bygninger og båter](#): Tilskudd til tilstandsvurdering av verneverdig bygning eller verneverdig båt.
- [Tilskudd til brannsikring av tette trehusområder](#): Tilskudd til brannsikring for tette trehusområder med kulturhistorisk verdi.

Oversikt kunnskapsgrunnlag

KOSTRA/SSB	ssb.no	HUNT	HUNT dashbord	Frivilligsentraler	Norges Frivilligsentraler
Elevundersøkelse	udir.no	Fiskeridir. – ygdrasil	Akvakultur	Kulturminnesøk	Hjem - Kulturminnesøk
Ungdataundersøkelse	Rapporter - Ungdata	KS status kommune	Status kommune 2023 - KS	Husbanken	husbanken.no
Folkehelseprofil	Oppvekstprofil for kommuner og bydeler - FHI	Kommunebilde Statsforvalteren	Kommunebilde	Fremtidsverktøy	Velkommen til fremtidsverktøyet Norge 2040 - KS
Oppvekstprofil	Oppvekstprofil for kommuner og bydeler - FHI	Kommuneareal	Arealbruk i kommunene	IMDi	Tall og statistikk over innvandring og integrering IMDi
Barnehageundersøkelse	udir.no	Arealprofil	Arealprofiler 2022	Effektivitetsanalyse	regjeringen.no
Klimagassutslipp	Miljødirektoratet	Naturkampen	sabima.no	Kulturindeks	Norsk kulturindeks
Trøndelag i tall	Trøndelag i tall	Faktaside - frivillighet	Frivillighet Norge	Idrettsindeks	Norsk idrettsindeks
NHO-norgesmesterskap	Kommune-NM	Frivillige organisasjoner	Frivillige organisasjoner Trøndelag i tall	Anleggsoversikt	Anleggsregisteret.no
Vann-nett	VannNett-Portal	Omdisponering dyrka og dyrkbar jord	Omdisponering Trøndelag i tall		

Denne rapporten er utarbeidet for Trøndelag fylkeskommune og Frøya kommune i samsvar med Kontrakt datert 16.08.2023. Våre vurderinger bygger på faktainformasjon som har fremkommet i intervjuer med kommunen og i dokumentasjon som Trøndelag fylkeskommune og Frøya kommune har gjort tilgjengelig for oss, samt offentlig tilgjengelige data. PricewaterhouseCoopers (PwC) har ikke foretatt noen selvstendig verifisering av informasjonen som har fremkommet, og vi innestår ikke for at den er fullstendig, korrekt og presis. PwC har ikke utført noen form for revisjon eller kontrollhandlinger av Trøndelag fylkeskommunes eller Frøya kommunes virksomhet. Trøndelag fylkeskommune og Frøya kommune har rett til å benytte informasjonen i denne rapporten i sin virksomhet, i samsvar med Kontrakten. Rapporten og/eller informasjon fra rapporten skal ikke benyttes for andre formål eller distribueres til andre uten skriftlig samtykke fra PwC. PwC påtar seg ikke noe ansvar for tap som er lidt av Trøndelag fylkeskommune, Frøya kommune eller andre som følge av at vår rapport eller utkast til rapport er distribuert, gjengitt eller på annen måte benyttet i strid med disse bestemmelsene eller Kontrakt.

PwC beholder opphavsrett og alle andre immaterielle rettigheter til rapporten samt ideer, konsepter, modeller, informasjon og know-how som er utviklet i forbindelse med vårt arbeid. Enhver handling som gjennomføres på bakgrunn av vår rapport foretas på eget ansvar.